

Program Rozwoju
Powiatu Myśliborskiego
na lata 2021-2030

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju powiatu oraz ramy strategiczne	5
1. Trendy rozwojowe na świecie i w Polsce.....	5
2. Kierunki rozwoju regionów w świetle dokumentów strategicznych	8
3. Powiat Myśliborski jako integralna część województwa zachodniopomorskiego ..	11
Diagnoza społeczno-gospodarcza	13
1. Przestrzeń i środowisko.....	13
1.1. Położenie administracyjno-geograficzne	13
1.2. Wykorzystanie terenów i zasobów naturalnych.....	16
1.3. Zasoby kulturowe	18
1.4. Kluczowe wnioski.....	20
2. Sfera społeczna	20
2.1. Struktura demograficzna i społeczna.....	20
2.2. Stan zdrowia mieszkańców.	23
2.3. Pomoc społeczna	24
2.4. Specjalistyczne poradnictwa	25
2.5. Bezrobocie	25
2.6. Organizacje pozarządowe i działalność pożytku publicznego	26
2.7. Kluczowe wnioski.....	29
3. Infrastruktura i usługi społeczne.....	29
3.1. Infrastruktura edukacyjna	29
3.2. Infrastruktura ochrony zdrowia.	42
3.3. Infrastruktura pomocy społecznej.....	45
3.4. Infrastruktura kultury.....	50
3.5. Infrastruktura sportowa.....	51
3.6. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwo obywateli.	57
3.7. Kluczowe wnioski.....	60
4. Infrastruktura techniczna.....	61
4.1. Układ drogowy i transport publiczny.....	61
4.2. Gospodarka wodno-ściekowa	67
4.3. Sieć gazowa.	70
4.4. Odnawialne Źródła Energii.....	71
4.5. Kluczowe wnioski.....	72
5. Gospodarka.....	72

5.1.	Struktura podstawowych branż gospodarki	72
5.2.	Wsparcie przedsiębiorczości.	74
5.3.	Rynek pracy	75
5.4.	Złoża surowców naturalnych	79
5.5.	Turystyka	81
5.6.	Kluczowe wnioski	91
6.	Jakość rządzenia	92
6.1.	Analiza zdolności inwestycyjnej	92
6.2.	Jakość kapitału społecznego w powiecie	97
6.3.	Planowanie strategiczne powiatu	98
6.4.	Ocena pozycji konkurencyjnej powiatu w kraju i województwie	100
6.5.	Kluczowe wnioski	100
7.	Powiat w opinii mieszkańców	101
	Analiza SWOT	103
	Wyzwania oraz misja i wizja rozwoju powiatu	105
	Od wyzwań do celów strategicznych	109
	Cele operacyjne i kierunki działań	110
	System wdrażania, monitoringu i ewaluacji	123
1.	Struktura wdrażania	123
2.	Monitoring i ewaluacja	123

Wprowadzenie

Program Rozwoju Powiatu Myśliborskiego stanowi podstawowy dokument programowy określający cele rozwojowe obszaru oraz kierunki działań samorządu powiatowego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie na lata 2021-2031. Dokument określa misję i wizję Powiatu Myśliborskiego i został stworzony dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszaru i z myślą o poprawie życia mieszkańców.

Realizacja prac nad Programem przebiegała w następujących etapach:

- wypracowanie koncepcji pracy nad dokumentem,
- powołanie zespołu roboczego do prac merytorycznych,
- prace diagnostyczne w wyodrębnionych obszarach funkcjonalnych,
- badania ankietowe na reprezentatywnej grupie mieszkańców powiatu,
- warsztaty strategiczne nad sformułowaniem wizji, misji oraz celów strategicznych,
- określenie kierunków działań.

Program rozwoju został opracowany przy współudziale ekspertów oraz mieszkańców powiatu: przedstawicieli gmin, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych, ale również poddany został szerokim konsultacjom społecznym – zarówno na etapie formułowania celów (poprzez przeprowadzenia badań ankietowych), jak również w trybie możliwości zgłaszania uwag do projektu dokumentu.

Wypracowane cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań uwzględniają nie tylko wewnętrzną sytuację i specyfikę obszaru, ale również zostały wypracowane w oparciu o analizę trendów światowych, europejskich, krajowych i regionalnych, w tym też kierunków rozwojowych określonych w nadrzędnych dokumentach strategicznych. Wyznaczone kierunki rozwoju są zatem spójne z celami polityki spójności Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2021-2027, polityką rozwoju regionalnego szczebla krajowego, jak również wizją rozwoju województwa zachodniopomorskiego.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju powiatu oraz ramy strategiczne

1. Trendy rozwojowe na świecie i w Polsce

Powiat jako jednostka samorządu terytorialnego ma obowiązek aktywnego sterowania procesami rozwoju lokalnego poprzez działania regulacyjne, inicjujące, organizujące i stymulujące. Narzędziem do skoordynowanego prowadzenia działań jest Program Rozwoju. Ze względu na fakt, iż powiat działa w szybko zmieniającym się otoczeniu i często nieprzewidywalnych warunkach, istotnym przy budowaniu strategii rozwoju jest rozpoznanie nie tylko wewnętrznych potencjałów rozwojowych, ale również uwarunkowań zewnętrznych, które wpływają w istotny sposób na wyzwania rozwojowe stojące przed regionem. Poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców zdeterminowany będzie skalą i tempem zachodzących procesów rozwojowych, jak również adekwatnym dostosowaniem się do światowych trendów, które wpływają na zachowania, preferencje, jak również oczekiwania mieszkańców.

Poniżej zaprezentowano najważniejsze trendy, które w największym stopniu wpływają na rozwój powiatu i zachowania lokalnej społeczności (w oparciu o „Światowe trendy 2020”, Ipsos)

Katastrofa klimatyczna i antagonizmy

Coraz częściej występujące gwałtowne zjawiska klimatyczne (ekstremalne upały, pożary dużych obszarów leśnych), topnienie lodowców wcześniej niż przypuszczano, skłania osoby świadome związanych z tym zagrożeń do podejmowania akcji, których celem jest apelowanie do władz tego świata o podejmowanie bardziej intensywnych działań w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu: protesty młodych ludzi na ulicach, strajki szkolne. Globalnie, ponad 82% społeczeństwa zgadza się, że katastrofa klimatyczna jest spowodowana działalnością człowieka, jednakże świadomość klimatyczna różni się w zależności od regionu świata. Tylko 77% społeczeństwa polskiego dostrzega problem, który obecnie stał się palącą potrzebą, aby nie doprowadzić do prawdziwej katastrofy. W coraz większym jednakże stopniu polska gospodarka uwzględniać musi presję regulacyjną i kulturową wynikającą ze wzrostu świadomości dotyczącej zachodzących zmian klimatycznych i ich konsekwencji dla wszelkich form ludzkiej aktywności. Oznacza to konieczność zmiany podejścia do sposobu gospodarowania przestrzenią, wykorzystania zasobów naturalnych i rozwoju niekonwencjonalnych źródeł energii.

Świat podzielony przez wartości

O ile, patrząc globalnie, świat zmierza w kierunku poglądów liberalnych, o tyle coraz mocniej uwidaczniają się w społeczeństwach podziały na tle: poglądów religijnych, podejścia do indywidualizmu, akceptacji dla ustroju demokratycznego, tolerancji dla innych orientacji seksualnych (LGBT). Z jednej strony społeczeństwa się liberalizują, na co wpływają procesy globalizacyjne, z drugiej strony wciąż widoczne są głębokie antagonizmy, które niezmiennie prowadzą do konfliktów. Unia Europejska w swoich politykach horyzontalnych wyraźnie stawia na działania niedyskryminacyjne: równość płci, brak dyskryminacji osób niepełnosprawnych, o odmiennej orientacji seksualnej, czy odmiennych poglądach religijnych. W miarę dłuższej obecności i głębszego osadzenia w strukturach europejskich wzrastać będzie integracja Polski i jej regionów z unijną strukturą administracyjną i systemem relacji społecznych i ekonomicznych. Oznacza to rosnący stopień odpowiedzialności za kształt instytucji i rozwiązań tworzących wspólnotę europejską. Sposób rozwiązania kryzysu migracyjnego i postępowanie w kolejnych latach wobec towarzyszących mu wyzwań, jak też sprawność instytucjonalna, staje się przestrzenią uwarunkowań, które wymagają odpowiednich działań i rozwiązań na poziomie

regionalnym. Potencjał rozwojowy powiatu i jego społeczności powinien uwzględniać równowagę czynników wynikających z pogłębiającej się integracji europejskiej oraz zachowania unitarnego charakteru państwa i przynależności do wspólnoty narodowo-kulturowej.

Wybory związane z opieką zdrowotną i zmiany struktury społecznej

Szeroki dostęp do internetu oraz łatwość wyszukania wszelkich informacji sprawiła, iż coraz częściej ludzie starają się dbać o swoje zdrowie, czytając o nim w internecie, a coraz rzadziej zasięgają informacji u specjalistów. Coraz powszechniejsza stała się autodiagnoza, która częstokroć prowadzi do niepokoju. Coraz częściej też ludzie poszukują alternatywnych metod terapii, leczą się sami, a na drugim biegunie – spada zaufanie do służby zdrowia, jako konsekwencja chęci przejścia samokontroli nad własnym zdrowiem. Coraz większego znaczenia nabiera również budowanie odporności, co nierzadko jednakże związane jest z ponadnormatywną suplementacją. Stopniowe starzenie się społeczeństwa związane ze zwiększeniem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym oraz wydłużeniem wieku życia rodzi implikacje dla rynku pracy, sektora usług publicznych, zapotrzebowania na infrastrukturę, instytucje publiczne i sposób ich funkcjonowania, kompetencje zawodowe, a także standardy jakości życia dostosowane do potrzeb osób starszych. Zachodzące zmiany powinny znaleźć wyraz w zwiększeniu aktywności i udziału seniorów w życiu zawodowym i społecznym, a zarazem intensyfikacji dialogu międzypokoleniowego. Brak aktywnych działań w tym względzie oznaczać będzie stopniowe obniżanie konkurencyjności i atrakcyjności regionu.

Reakcje na niepewność i nierówności

Po wielu latach względnego spokoju, na świecie coraz bardziej rośnie niepewność co do negatywnych zdarzeń w przyszłości. Prawie 80% społeczeństwa uważa, że żyjemy w czasach, w których systematycznie rośnie skala niebezpiecznych zjawisk. Ponad połowa ludzi uważa, iż w przeciągu 25 lat będziemy mieć do czynienia z globalnym konfliktem zbrojnym. Niepokój rośnie wraz z szybkością następujących zmian społecznych. To prowadzi do zauważalnego wzmocnienia się takich wartości jak tradycja i rodzina, ale również nasilają się poglądy nacjonalistyczne. Na całym świecie rodzą się również coraz bardziej wyraźne antagonizmy przeciwko elitom, które obarczane są aktualną, złą sytuacją na świecie. Na drugim biegunie zjawiskiem powszechnym staje się osłabienie więzi rodzinnych, mniejsza trwałość małżeństw i mniejsza skłonność do zawierania małżeństw mimo potomstwa, a przy tym większa chęć i zdolność do zmiany miejsca zamieszkania. Stawia to nowe wyzwania przed samorządem wszystkich szczebli zarówno w zakresie odnalezienia nowego ładu fiskalnego i finansowania usług publicznych w realiach dużej mobilności społecznej, jak i poszukiwania formuły dla integracji wspólnot lokalnych na tyle, na ile to możliwe.

Kapitalizm w punkcie zwrotnym

Po wielu latach liberalnego kapitalizmu, w którym wierzone, że tylko ciężka praca prowadzi do wymiernego sukcesu, coraz częściej uwidaczniają się poglądy, iż związana z kapitalizmem nierównomierna redystrybucja zasobów pomiędzy bogatych i biednych jest szkodliwa społecznie. Jednocześnie spada zaufanie dla wielkich koncernów, liderów biznesu oraz rządzących. Wyraźne są jednakże duże dysproporcje w myśleniu pomiędzy obszarami wiejskim, a miejskim – w tych drugich dążenie do bogacenia się i wiara w kapitalizm jest wciąż silne, podczas gdy obszary wiejskie coraz bardziej ulegają marginalizacji. Procesy globalizacji sprawiają, że podmioty o charakterze lokalnym praktycznie nie są w stanie zbudować i utrzymać swojej rynkowej pozycji oraz trwałości funkcjonowania w oderwaniu od regionalnych, krajowych i międzynarodowych

łańcuchów wartości. Oznacza to konieczność wchodzenia w bezpośrednie relacje z liderami rynku, zazwyczaj funkcjonującymi w formule międzynarodowych korporacji. Warunkiem minimum jest wdrażanie standardów funkcjonowania i zdolności operacyjnych – w zakresie uzyskiwania kwalifikacji personelu, zwiększania innowacyjności, komunikacji zewnętrznej, optymalizacji kosztów, pozyskiwania i sprawności przepływu kapitału – premiowanych przez globalne rynki. W perspektywie dziesięciolecia potencjał gospodarczy regionu będzie mógł być utrzymany i rozwijany pod warunkiem odpowiedniego nasycenia strukturami gospodarczymi utrzymującymi formalny i operacyjny związek z globalnym przepływem kapitału, technologii i procedur funkcjonowania.

Szczyt globalizacji

Świat jest mocno podzielony na tych, którzy mocno wierzą w pozytywne aspekty globalizacji i korzyści, jakie dają technologie informacyjne, a tych którzy sceptycznie przypatrują się tym trendom. Jednakże wśród młodych ludzi zafascynowanie możliwością poznawania całego świata bez jakichkolwiek ograniczeń jest bardzo atrakcyjna. Uwidaczniają się tendencje emigracyjne – młodzi ludzie zamieszkujący tereny wiejskie coraz chętniej przenoszą się w miejsca bardziej atrakcyjne, żadnym problemem jest również praca i zamieszkiwanie poza granicami kraju. Nieuchronnie, choć z różnym natężeniem, europejskie regiony stają się przestrzenią masowych, wielokierunkowych przepływów ludzi i związanego z nimi dobrostanu. Z jednej strony Polska i Pomorze Zachodnie stają się obszarem, w stosunku do którego narastają problemy dotyczące emigracji, w szczególności ograniczania podaży chętnych do pracy, a w dłuższej perspektywie także zdolności odtworzeniowej społeczności. Z drugiej strony, wobec rosnącego poziomu życia w Polsce i regionie i trwałej atrakcyjności europejskiego modelu społecznego i ekonomicznego, w kolejnych latach nieunikniony stanie się napływ imigrantów ekonomicznych ze Wschodu i Południa. Wpłyne to na stosunki społeczne, skalę i profil regionalnego rynku pracy, wewnętrzną dynamikę wspólnoty. Niezależnie od oceny tego zjawiska i prowadzonej na poziomie kraju polityki imigracyjnej, wymaga to podjęcia ze strony społeczności i jednostek samorządu przygotowań służących utrzymaniu bezpieczeństwa, stabilizacji ekonomicznej oraz ładu publicznego w stosunku do wszystkich zainteresowanych środowisk. Procesy migracyjne staną się dla regionu i jego mieszkańców jednym z najważniejszych aspektów udziału w globalizacji i towarzyszących jej wyzwaniach. Z drugiej jednak strony rodzą się postawy regionalnego patriotyzmu: zwrot w kierunku rodzimych produktów w postawach konsumenckich, coraz większe zaufanie do krajowych marek. To może oznaczać, że procesy globalizacyjne osiągnęły swój szczyt i następuje równowaga pomiędzy zachwytem czymś obcym i nieznanym, a docenieniem lokalnych dóbr.

Dylematy dotyczące danych oraz rozwój technologiczny

Od 2013 roku niepewność, co do sposobu wykorzystania naszych personalnych danych wzrosła o 8% (dając 74% ogólnej populacji). Obserwując manipulacje Cambridge Analytica przy wyborach w USA oraz referendum w sprawie Brexit, społeczeństwa coraz częściej zastanawiają się nad wykorzystaniem danych osobowych przez globalne korporacje oraz rządy. Coraz więcej ludzi wierzy, iż dane te są wykorzystywane do manipulacji i wywierania wpływu na wybory polityczne i konsumpcyjne. Z drugiej jednak strony rośnie tendencja do nieograniczonego dzielenia się danymi i osobistymi informacjami w zamian za spersonalizowane usługi, czy dodatkowe korzyści – tą tendencję widać szczególnie wśród młodych ludzi. Coraz więcej z nich wierzy, że utrata prywatności jest nieodłączną częścią przyszłości i rozwijającej się w tym zakresie technologii. Większość społeczeństwa uważa, że postęp technologiczny jest czymś niezbędnym i oczekuje, iż pojawi się on we wszystkich aspektach życia społecznego. W tym kontekście znaczenia nabierają również innowacje wdrażane na poziomie przedsiębiorstw i wspieranie procesów badawczych przez samorządy lokalne.

Zdrowie sumienia

Świadomość w zakresie ochrony środowiska rośnie. Coraz bardziej popularne staje się to, co organiczne, nieprzetworzone oraz biodegradowalne. Rośnie również rola aktywności poprawiającej zdrowie zarówno psychiczne, jak i fizyczne. Z drugiej jednak strony społeczeństwa borykają się z dużym odsetkiem osób otyłych, co przekłada się na zdrowie populacji i występowanie chorób cywilizacyjnych związanych ze złym stylem życia. Programy profilaktyczne, akcje promujące zdrowie to działania, w które aktywnie powinien zaangażować się samorząd, dążąc do poprawy dobrostanu lokalnej społeczności. Niebagatelne znaczenie ma również rozwój oferty sportowo-kulturalnej, która wpływa na aktywność społeczeństwa i wzrost jego świadomości.

Poszukiwanie prostoty i znaczenia

Bogactwo dóbr materialnych, którymi jesteśmy otoczeni coraz bardziej przytłacza. Wybór spośród produktów i usług jest nieograniczony. Coraz częściej ludzie poszukują jednak prostoty i pragną zwolnienia tempa życia. W dobie ciągłego „podłączenia” do social mediów, ludzie coraz częściej poszukują „odłączenia”. Z drugiej strony po okresie zafascynowania możliwością ciągłego kontaktu bez konieczności wychodzenia z domu, ludzie zaczynają dostrzegać znaczenie bezpośrednich kontaktów międzyludzkich. To przekłada się na ich wybory spędzania czasu, czy też potrzeby konsumenckie. Ta tendencja daje szansę regionom o atrakcyjnych walorach przyrodniczych na rozwój gospodarki w oparciu o promocję życia w stylu „slow life”.

2. Kierunki rozwoju regionów w świetle dokumentów strategicznych

W przyjętej przez rząd „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Przewidziano w nim rozwój naszego kraju jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze (np. przestały być miastami wojewódzkimi) przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe (np. negatywne skutki procesów demograficznych).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Politykę regionalną należy rozumieć jako skoordynowane działania wszystkich podmiotów (w tym rządu, samorządów terytorialnych wszystkich szczebli i partnerów społeczno-gospodarczych) na rzecz rozwoju poszczególnych regionów. Kierując się przyjętym przez SOR modelem odpowiedzialnego rozwoju i uwzględniając aktualne uwarunkowania i wyzwania rozwojowe, które wynikają z procesów demograficznych, globalizacji oraz nowej perspektywy finansowej UE, KSRR identyfikuje cele polityki regionalnej i działania, jakie dla ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorząd terytorialny oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne, ich zadania, dokumenty programowe, sposób monitorowania i oceny efektów realizacji, formy wsparcia finansowego oraz źródła finansowania polityki regionalnej.

KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

- W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;
- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Wyzwania Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

„Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony”

Wyzwanie 1. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska

Wyzwanie 2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych

Wyzwanie 3. Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego

Wyzwanie 4. Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek

Wyzwanie 5. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach

Wyzwanie 6. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami

Wyzwanie 7. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych

W styczniu 2021 został przedstawiony projekt umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce. Umowa Partnerstwa (UP) określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. Opracowywana jest na podstawie art. 7 projektu rozporządzenia ogólnego. Zgodnie z jego zapisami państwa członkowskie Unii Europejskiej (UE) przygotowują dokument określający warunki efektywnego i skutecznego wykorzystania funduszy w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2027 r. Logika programowania funduszy europejskich na lata 2021-2027 łączy ze sobą oczekiwania Komisji Europejskiej (KE) odnośnie koncentracji na celach określonych w pakiecie regulacji dotyczących tej perspektywy z wyzwaniami wynikającymi z krajowych dokumentów strategicznych tj. ze „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” (SOR) oraz z powiązanych z nią ośmiu zintegrowanych strategii sektorowych, a także z wizją rozwoju przedstawioną w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”

W latach 2021-2027 Polska będzie realizować działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności oraz celu dodatkowego umożliwiającego obywatelom i regionom łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowo-przestrzennych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Obecna kondycja polskiej gospodarki znacząco odbiega od założeń przyjmowanych zarówno przez instytucje w Polsce, jak i Komisję Europejską przed pandemią COVID-19. Kryzys gospodarczy będący następstwem pandemii stanowi nowe wyzwanie, które powoduje konieczność podjęcia działań zarówno krótko- jak i długookresowych niemal we wszystkich obszarach wsparcia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) mających na celu budowę odporności na zdarzenia kryzysowe w przyszłości. Pojawienie się nowych programów KE będących odpowiedzią na pandemię COVID-19 skutkuje koniecznością rewizji i dostosowania instrumentów i działań projektowanych w celach polityki spójności dla zapewnienia jak najlepszej koordynacji i komplementarności planowanych interwencji. Na podstawie ogłoszonego w maju 2020 r. Europejskiego Planu Odbudowy i jego filaru pn. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w Polsce jest przygotowywany Krajowy Plan Odbudowy (KPO), który będzie uzupełniał interwencje polityki spójności w okresie 2021-2027.

Nowa perspektywa polityki spójności posłuży realizacji wizji rozwoju Polski wyrażonej w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dotychczasowe postępy we wdrażaniu Strategii, której głównym celem jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym” tworzą silne fundamenty do formułowania celów w większym stopniu uwzględniających transformację polskiej gospodarki zgodnie ze wspólnymi dla UE celami Zielonego Ładu i Agendy Cyfrowej, jak i z uwzględnieniem trendów demograficznych, rozwoju technologii i funkcjonowania rynków dóbr i usług.

- I. *Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej*
  - Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii
  - Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki

- II. *Przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa*
  - Efektywność energetyczna

- Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań
- Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych
- Przystosowanie do zmian klimatu
- Gospodarka odpadowa i efektywne wykorzystanie zasobów
- Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej
- Transport niskoemisyjny i mobilność miejska

III. *Lepiej połączona Europa*

- Transport
- Cyfryzacja

IV. *Europa o silniejszym wymiarze społecznym*

- Rynek pracy, zasoby
- Edukacja, kształcenie, umiejętności
- Włączenie i integracja społeczna
- Ochrona zdrowia
- Kultura i turystyka

V. *Europa bliżej obywateli*

VI. *Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu*

3. Powiat Myśliborski jako integralna część województwa zachodniopomorskiego

Dnia 28 czerwca 2019 r. podczas posiedzenia VIII sesji Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego VI kadencji, radni przyjęli Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego z perspektywą do 2030 roku.

Zmiany demograficzne, aktywność społeczno-publiczna, edukacja, niebieska gospodarka, krajowy lider odnawialnych źródeł energii i turystyki - to najważniejsze największe atuty jakimi dysponuje Pomorze Zachodnie, a równocześnie wyzwania jakie stoją przed regionem. By móc się rozwijać, by poprawiać jakość życia trzeba je umiejętnie wykorzystać i budować otwartą społeczność, dynamiczną gospodarkę, sprawny samorząd i partnerski region. To cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Zaproponowany w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego układ celów wynika z potrzeb rozwojowych i modernizacyjnych regionu oraz uwzględnia przedstawiony wyżej sposób myślenia o rozwoju regionalnym, nawiązujący do zasad polityki regionalnej. SRWZ zawiera się w 4 celach strategicznych, z których wyprowadzono 14 celów kierunkowych. Cele zidentyfikowane w SRWZ są nadrzędnym aktem wyboru – spośród szerokiego katalogu celów rozwojowych dedykowanych poszczególnym obszarom aktywności samorządu województwa. Wskazują one obszary priorytetowe, wyznaczające ścieżkę do osiągnięcia zamierzonej wizji rozwoju regionu w perspektywie do 2030 roku. Wszystkie cele rozwojowe i działania sektorowe realizowane w ramach szerokiego obszaru aktywności samorządu województwa pozostają zbieżne z tym strategicznym wyborem lub też stanowią jego dopełnienie

I. CEL STRATEGICZNY: OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ

Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości

- 1.1. Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- 1.2. Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- 1.3. Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego

II. CEL STRATEGICZNY: DYNAMICZNA GOSPODARKA

Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmocnianie konkurencyjności regionu

- 2.1. Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- 2.3. Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu

III. CEL STRATEGICZNY: SPRAWNY SAMORZĄD

Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych

- 3.1. Rozwój głównych ośrodków miejskich
- 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
- 3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
- 3.5. Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem

IV. CEL STRATEGICZNY: PARTNERSKI REGION

Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych

- 4.1. Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego
- 4.2. Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską
- 4.3. Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

Diagnoza społeczno-gospodarcza

1. Przestrzeń i środowisko

1.1. Położenie administracyjno-geograficzne

Powiat myśliborski położony jest w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. W obecnej formie terytorialnej i ustrojowej został powołany 1 stycznia 1999 r. Powiat myśliborski zajmuje obszar o powierzchni 118 240 ha. W skład powiatu wchodzi 5 gmin: 3 miejsko-wiejskie: Dębno, Myślibórz i Barlinek oraz 2 wiejskie: Boleszkowice i Nowogródek Pomorski. Siedzibą powiatu jest miasto Myślibórz.

Od północy powiat graniczy z powiatem pyrzyckim oraz na niewielkim odcinku z powiatem stargardzkim. Od zachodu jednostka graniczy z powiatem gryfińskim i poprzez Odrę z Republiką Federalną Niemiec. Po stronie wschodniej położony jest powiat choszczeński, a od południa jednostka sąsiaduje z województwem lubuskim, powiatem gorzowskim oraz strzelecko-drezdeneckim.

Rysunek 1 Położenie powiatu myśliborskiego w województwie zachodniopomorskim.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, Główny Urząd Statystyczny
https://szczecin.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_zachodniopomorskie/portrety_powiatow/powiat_mysliborski

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu myśliborskiego

Źródło: Baza danych Samorząd w Polsce 2020 <http://www.gminy.pl/powiaty/368.html>

Tabela 1. Gminy w powiecie myśliborskim

JST	Status gminy	Powierzchnia (km ²)	Ludność (2018)	Gęstość zaludnienia (osoby/km ²)
Barlinek	miejsko-wiejska	259	19 377	75
Boleszkowice	wiejska	130,49	2 878	22
Dębno	miejsko-wiejska	318	20 711	65
Myślibórz	miejsko-wiejska	329	19 918	61
Nowogródek Pomorski	wiejska	145	3 380	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Pod względem zajmowanej powierzchni największymi gminami powiatu są gminy Myślibórz oraz Dębno, najmniejszą gminą powiatu jest gmina Boleszkowice. Pod względem liczby mieszkańców największymi gminami powiatu są Dębno i Myślibórz, najmniejszą również Boleszkowice.

Powiat myśliborski charakteryzuje się niską gęstością zaludnienia (56 os./km²) na tle innych powiatów województwa zachodniopomorskiego. Gęstość zaludnienia powiatu myśliborskiego jest dużo mniejsza niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (74,29/km²). Gęstość zaludnienia powiatu jest nierównomierna. Najwięcej osób na 1 km² przypada w gminie Barlinek, natomiast najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w najmniejszych w powiecie gminach wiejskich tj. Boleszkowice i Nowogródek Pomorski.

Sieć osadniczą powiatu myśliborskiego tworzy 155 jednostek osadniczych, podzielonych na 3 miasta i 87 sołectw.

Tabela 2. Sieć osadnicza powiatu myśliborskiego (miasta i sołectwa).

JST	Sołectwa
Barlinek	Barlinek (miasto), Dziedzice, Dzikowo, Dzikówko, Jarząbki, Krzynka, Lutówko, Łubianka, Moczkowo, Mostkowo, Moczydło, Okunie, Osina, Ożar, Płonno, Równno, Rychnów, Stara Dziedzina, Strąpie, Swadzim, Żydowo ¹ .
Boleszkowice	Boleszkowice, Chlewice, Chwarszczany, Gudzisz, Kaleńsko, Namyślin, Porzecze, Reczyce, Wysoka ²
Dębno	Dębno (miasto), Barnówko, Bogusław, Cychry, Dargomyśl, Dolsk, Dyszno, Grzymiradz, Krężelin, Krześnica, Młyniska, Mostno, Oborzany, Ostrowiec, Różańsko, Sarbinowo, Smolnica, Suchlica, Warnice, Więclaw. ³
Myślibórz	Myślibórz (miasto), Chłopowo, Czerników, Czólnów, Dalsze, Dąbrowa, Derczewo, Głazów, Golenice, Gryżyno, Kierzków, Kruszwin, Klicko, Kolonia Myśliborzyce, Listomie, Ławy, Myśliborzyce, Nawrocko, Otanów, Prądnik, Pszczelnik, Renice, Roścín, Rów, Sitno, Sulimierz, Tarnowo, Wierzbica, Wierzbówek, Zgoda. ⁴
Nowogródek Pomorski	Giżyn, Golin, Karsko, Kinice, Nowogródek Pomorski, Parzeńsko, Rokitno, Sumiak, Świątki, Trzcinna. ⁵

Źródło: opracowanie własne

Geograficznie powiat myśliborski znajduje się na Pojezierzu Myśliborskim i w niewielkim stopniu na terenie Niziny Gorzowskiej. Powiat tworzy pas długości 68 km i szerokości od 14 do 20 km. Na południowym zachodzie granicą powiatu jest granica państwa z Republiką Federalną Niemiec.

Pojezierze Myśliborskie przedstawia zespół form glacialnych związanych z wysuniętym najdalej na południe zasięgiem fazy pomorskiej zlodowacenia wiślańskiego, przy czym wyróżniono trzy linie postoju czoła lodowca: myśliborską, chojeńską i mielecińską. Pojezierze Myśliborskie zajmuje powierzchnię około 1810 km². Zachodnią granicą jest Dolina Dolnej Odry, wschodnią – dolina Płoni, od południa przylega do sandrów Równiny Gorzowskiej, od północy sąsiaduje z równinami Wełtyńską i Pyrzycko-Stargardzką. Wzgórza morenowe tylko w niewielu miejscach przekraczają wysokość 100 m n.p.m., przy wysokościach względnych od 20 do 40 m. Jedynie na północozachodzie, w pobliżu doliny Odry występuje znacznie wyższy wał morenowy, osiągający wysokość 166 m (Góra Czcibora), czyli ponad 160 m w stosunku do odległego o 4 km dna doliny Odry. Krajobrazowa granica pojezierza przebiega na południe od Cedyni, Morynia, Myśliborza i Barlinka. Jeziora są przeważnie małe, ale większych od 1 ha jest około 200, przy czym Jezioro Myśliborskie ma około 6 km² powierzchni i 22 m głębokości, Długie 3,5 km² (głęb. 6 m), Morzycko 3,2 km² (głęb. 60 m!), Chłop 3,1 km² (głęb. 33 m), Barlineckie 2,5 km² (głęb. 18 m). Najrozleglejsze

¹ Raport o stanie gminy Barlinek w 2019 roku, maj 2020 r.

² Raport o stanie gminy Boleszkowice za rok 2019

³ <http://bip.debno.com.pl/strony/4034.dhtml>

⁴ Raport o stanie gminy Myślibórz, maj 2020

⁵ <https://bip.nowogrodekpomorski.pl/organa/solectwa/153-wykaz-soltysow-i-rad-soleckich-w-gminie-nowogrodek-pomorski-w-latach-2019-2025>

las występują w zachodniej części regionu, w okolicach Myśliborza i Barlinka lasów jest niewiele.⁶

1.2. Wykorzystanie terenów i zasobów naturalnych

Powierzchnia powiatu myśliborskiego wynosi 118 240 ha. Dominującą formą zagospodarowania przestrzeni są użytki rolne, które łącznie zajmują 53 475 ha, tj. 45,22% powierzchni powiatu oraz lasy zajmujące 50126 ha tj. 42,39% powierzchni powiatu myśliborskiego.

Tabela 3. Struktura użytkowania poszczególnych kategorii gruntów w powiecie myśliborskim

Struktura użytkowania	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Powiat Myśliborski
Użytki rolne	10 128	4 662	12 250	20 077	6 358	53 475
Lasy	12 823	7 025	15 800	7 708	6 770	50 126
Pozostałe, w tym, m.in. nieużytki, grunty zabudowane i tereny pozostałe	2 926	1 362	3 750	5 101	1 372	14 511

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do najważniejszych walorów naturalnych powiatu myśliborskiego zalicza się jeziora i lasy. Lasy zajmują 42,39% powierzchni powiatu, co w porównaniu do średniej województwa (35,30%) jest dużym zalesieniem. Lasy zarządzane są przez pięć nadleśnictw: Barlinek, Dębno, Różańsko, Myślibórz, Choszczno. Największe zalesienie notuje się w gminach: Boleszkowice – 53,83%, Dębno – 49,68%, Barlinek – 49,50%, Nowogródek Pomorski – 46,69%. Jedynie w gminie Myślibórz lasy zajmują 23,42% powierzchni. Największymi kompleksami leśnymi w powiecie są Puszcza Barlinecka oraz kompleks leśny w okolicach Dębna. W większości lasów prowadzi się intensywną gospodarkę leśną.

Powiat myśliborski prawie w całości leży na Pojezierzu Myśliborskim, które rozciąga się od Odry po górną Płonię. Krajobraz urozmaicają piękne, duże jeziora. W powiecie myśliborskim jest prawie 3.700 ha wód, co stanowi 3% powierzchni powiatu, w tym ponad 40 jezior (powyżej 10 ha) o łącznej powierzchni ponad 2.600 ha. Na terenie powiatu myśliborskiego znajdują się ok. 102 jeziora o powierzchni 1 ha. Największym i najgłębszym z nich jest Jezioro Myśliborskie o powierzchni 617,7 ha i głębokości maksymalnej 22,3 m.⁷ Kolejnymi pod względem wielkości jeziorami są:

- Barlineckie 267,6 ha,
- Sitno 185,9 ha,
- Łubie 160,3 ha,
- Karskie Wielkie 150,7 ha,
- Golenicko-Dobropolskie 109,3 ha,
- Ostrowieckie 107,4 ha,
- Ulejno 84,3 ha,
- Sulimierskie Duże 77,6 ha,

⁶ Kondracki J. Geografia regionalna Polski

⁷ <http://eregion.wzpl.pl/powiaty/mysliborski>

- Czernikowskie 71,3 ha.

W powiecie mają swoje źródła rzeki Myśla (prawy dopływ Odry), Kosa (prawy dopływ Myśli) i Płonia (prawy dopływ Odry). Najdłuższa z nich – Myśla płynie prawie w całości w powiecie myśliborskim. Długość 95,6 km, powierzchnia dorzecza – 1334 km². Wpada do Odry niedaleko wsi Chlewice.⁸

Powiat myśliborski pod względem użytkowania terenu zalicza się do obszaru rolniczo-leśnego, gdzie funkcją wiodącą jest rolnictwo, leśnictwo oraz turystyka i wypoczynek. Taki sposób użytkowania gruntów, przy niewielkiej ilości przemysłu na obszarze powiatu, sprzyja rozwojowi agroturystyki oraz turystyki wiejskiej. Użytki rolne zajmują około 45,23% powierzchni powiatu. Świadczy to o tym, iż rolnictwo to bardzo ważny sektor gospodarki lokalnej.

Powiat myśliborski zajmuje 3 miejsce w województwie pod względem powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych. Aż 51 517,10 ha, tj. 43,6% powierzchni ogólnej powiatu, zajmują powierzchnie o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych, w tym: 312,10 ha to rezerваты przyrody, 12 738,20 ha to parki krajobrazowe, 37 802,7 ha to obszary chronionego krajobrazu.⁹

Wśród najważniejszych form ochrony przyrody powołanych na terenie powiatu myśliborskiego, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, można wymienić: obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Przez teren powiatu przebiegają również korytarze ekologiczne, które Polska Akademia Nauk wyznaczyła jako:

- Korytarz Północny (łączy Puszcę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską na wschodzie z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na zachodzie),
- Korytarz Północno-Centralny (łączy Puszcę Białowieską i Mielnicką z Parkiem Narodowym Ujście Warty).

W ramach tych dwóch głównych korytarzy wyróżnia się mniejsze jednostki: Pojezierze Myśliborsko - Drawieńskie, Dolinę Odry Południową oraz Dolinę Płoni i Miedwie.

Na terenie powiatu myśliborskiego ustanowiono 8 specjalnych obszarów ochrony siedlisk mających znaczenie dla wspólnoty oraz 3 obszary specjalnej ochrony ptaków (Natura 2000), tj.:

- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolna Odra PLH320037;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Gogolice – Kosa PLH320038;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Jezioro Kozie PLH320010;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Barlinecka PLH080071;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pojezierze Myśliborskie PLH320014;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Jezioro Dobropolskie PLH320070;
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dziczy Las PLH320060;
- obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry PLB320003;
- obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Witnicko – Dębniańska PLB320015;
- obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Barlinecka PLB080001.

Na terenie powiatu myśliborskiego znajdują się:

- 2 parki krajobrazowe: Barlinecki Park Krajobrazowy – celem ochrony Parku jest w szczególności utrzymanie i odtwarzanie krajobrazu zbliżonego do naturalnego oraz krajobrazów kulturowych, ochrona meandrującej szeroką doliną rzeki Płoni zasilanej źródłiskami wraz kompleksami unikalnej roślinności, swoistego charakteru zabudowy wiejskiej, obiektów związanych z dawnym młynarstwem, polodowcowego krajobrazu moreny czołowej z erozjami wąwozowymi i unikalnymi skałkami zlepieńca

⁸ <https://www.powiatmysliborski.pl>

⁹ Urząd Statystyczny w Szczecinie; Województwo Zachodniopomorskie. Podregiony, Powiaty, Gminy. Szczecin 2019

wapienno-żwirowego; Park Krajobrazowy „Ujście Warty” – celem ochrony Parku jest w szczególności ochrona biocenoz o charakterze naturalnym lub półnaturalnym pogranicza mezoregionów, zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, w tym łąkowych, muraw kserotermicznych, łąk i starorzeczy, utrzymanie łąk kośnych i wypasu bydła, nadodrzańskich i nadwarciańskich krajobrazów z otwarciami widokowymi na zakola i meandry wraz z ich zróżnicowanymi brzegami.;

- 7 rezerwatów przyrody, tj.: Markowe Błota, Skalisty Jar Libberta (gmina Barlinek), Cisy Boleszkowickie (gmina Boleszkowice), Czapli Ostrów (gmina Dębno), Tchórzyno, Długogóry, Jezioro Jasne (gmina Myślibórz);
- 3 obszary chronionego krajobrazu. Obszar Chronionego Krajobrazu „A” Dębno-Gorzów zajmuje 11 060 ha powierzchni i obejmuje gminy Boleszkowice i Dębno. Obszar Chronionego Krajobrazu „B” Myślibórz zajmuje obszar 21 564,3 ha i obejmuje gminy Myślibórz, Nowogródek Pomorski oraz Dębno. Obszar Chronionego Krajobrazu „C” Barlinek obejmuje powierzchnię 13 172 ha i znajduje się na terenie gminy Barlinek, Myślibórz, Nowogródek Pomorski oraz Pełczyce. Obszar ten stanowi otulinę Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

Użytki ekologiczne są to niewielkie obszary, lecz zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. W poszczególnych jednostkach ustanowiono: w gminie Barlinek – 14 użytków ekologicznych, w gminie Boleszkowice – 1 użytek ekologiczny, w gminie Dębno – 18 użytków ekologicznych, w gminie Myślibórz – 18 użytków ekologicznych, w gminie Nowogródek Pomorski – 23 użytki ekologiczne. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Porzecze” położony jest na terenie gm. Boleszkowice. Zajmuje on obszar 142,74 ha. Celem ochrony jest tu zachowanie w stanie naturalnym łąk, bagien, starorzeczy, zbiorników wodnych, wydm oraz terenów zalesionych na terenie zalewowym dolnego odcinka Odry. Występuje tam duża liczba ptactwa wodno-błotnego wymagająca skutecznej ochrony.

Na terenie powiatu ustanowiono 99 pomników przyrody (pomniki przyrody stanowią albo pojedyncze drzewa, głązy bądź skupiska drzew).

Mówiąc o przyrodzie nie sposób pominąć parków podworskich. Na terenie powiatu jest około 50 parków podworskich, które powstały na przełomie XVIII i XIX wieku. Większość z nich wpisana jest do rejestru zabytków. Na szczególną uwagę zasługują parki umieszczone w rejestrze zabytków w: Barnówku, Dolsku, Dysznie, Janowie, Ostrowcu, Smolnicy, Warnicach, Wysokiej, Starej Dziedzinie, Strąpiu, Giżynie, Karsku, Czernikowie, Czółnowie, Dąbrowie, Derczewie, Golczewie, Golenicach, Kierzkowie, Kruszwinie oraz Nawrocku, Niepołcku, Otanowie, Renicach, Rościnie, Sitnie, Sulimierzu, Tarnowie.¹⁰

1.3. Zasoby kulturowe

Na terenie powiatu myśliborskiego znajduje się wiele obiektów o walorach kulturowych. Najstarszymi zabytkami w powiecie są budowle późnoromańskie i gotyckie. Można je podzielić ze względu na materiał budowlany na: granitowe i ceglane. Budowle granitowe to najczęściej kościoły w mniejszych miejscowościach. Do ich budowy wykorzystywano głązy narzutowe przyniesione w te okolice przez łądogłód. Część z nich została przebudowana, zostały dobudowane wieże i zmienione wejścia. Do najciekawszych budowli tego typu zaliczyć można kościoły w: Cychrach, Czernikowie, Derczewie, Dziedzicach, Dzikowie, Karsku, Nowogródka Pomorskim, Rościnie, Rychnowie, Smolnicy, Wysokiej. Gotyckie budownictwo ceglane występuje w powiecie myśliborskim jedynie w Myśliborzu (Kościół św. Jana Chrzyciela, Klasztor Dominikanów, bramy Nowogródzka i Pyrzycka, baszta Prochowa, kaplice św. Gertrudy i św. Ducha) i Chwarszczanach (Kaplica Tempelariuszy- ob. Kościół pw. Św. Stanisława Kostki).

¹⁰ <https://www.powiatmysliborski.pl>

Wiek XVI i XVII były bardzo niespokojne. w tym czasie toczono na tych terenach wiele wojen. Sytuacja nie pozwalała na budowanie obiektów zarówno gospodarczych jak i sakralnych. Dopiero wiek XVIII, a szczególnie jego druga połowa, przyniósł dla tych ziem ożywienie gospodarcze i budowlane. W tym czasie powstało wiele barokowych i rokokowych budowli sakralnych, są to kościoły w: Golenicach, Dolsku, Nawrocku, Renicach, Rościnie, Różańsku, Sulimierzu. Na przełomie XVIII i XIX wieku na terenie powiatu myśliborskiego wybudowano również pałace i dwory. Można je podzielić, ze względu na sposób budowania na: ceglane i konstrukcji ryglowej (drewniany szkielet wypełniony cegłami lub gliną). Pałace ceglane zachowały się w: Czernikowie, Karsku i Rościnie. Jedyne pałac konstrukcji ryglowej zachował się w Niepołcku. Mimo fatalnego stanu został odratowany przez STOWARZYSZENIE NA RZECZ OCHRONY DZIEDZICTWA „MŁYN PAPIERNIA. W XVIII wieku powstał także późnobarokowy ratusz w Myśliborzu, kuźnia konstrukcji ryglowej w Dolsku oraz neogotycki pałac w Dolsku. W XIX wieku i na początku wieku XX powstało wiele kościołów neogotyckich: Głazów, Gudzisz, Ławy, Kierzków, Mostkowo, Myślibórz, Namyślin, Trzcina. W tym samym okresie wybudowano także wiele domów, dworców i zabudowań gospodarczych, zarówno konstrukcji ryglowej jak i ceglanych z wykorzystaniem ciosów granitowych. Można je oglądać na terenie całego powiatu myśliborskiego. Na rzece Myśli wybudowano kilka elektrowni wodnych (zabytki techniki).

Atrakcjami turystycznymi powiatu są również muzea:

- Muzeum Regionalne w Barlinku – mieści się w tzw. Domu Gutenberga, w którym niegdyś mieściła się drukarnia przy ul. Niepodległości 17, opatrzonym popiersiem twórcy druku (główne wejście od ul. Paderewskiego) oraz w Dziedzicach (15 km), gdzie utworzono jego filię. Wnętrza muzeum posiadają specyficzny przedwojenny barlinecki klimat związany z postacią najwybitniejszego syna Barlinka – dr Emanuela Laskera – wielkiego szachisty żyjącego w latach 1868–1941. Unikatowa wystawa dokumentująca życie i przebieg kariery szachowej: kopie aktów urodzin rodziny Laskerów, znaczki pocztowe z całego świata, dokumenty, zdjęcia, komentarze, książki i czasopisma pomagają nam przybliżyć sylwetkę Emanuela Laskera. Dotychczas był on najdłużej piastującym tytuł Mistrza Świata w szachach (27 lat). W chwili obecnej muzeum rozpoczęło sukcesywnie powiększać kolekcję szachów z różnych stron świata. Klimatycznego uroku dodaje zaaranżowana barlinecka uliczka z bogatą kolekcją z XIX i XX wieku pocztówek i zdjęć z Barlinka, makietą i dioramą dworca kolejowego (1898 rok – najpiękniejszego w Nowej Marchii). Wśród pamiątek znajdują się ponadto mapy, starodruki, akty erekcyjne budowli i inne dokumenty. Większość zgromadzonych muzealiów związanych jest z epoką, w której żył Emanuel Lasker. Jedną z sal ekspozycyjnych poświęconą została restauracji Waldschenke. Ekspozycja etnograficzna to głównie sprzęty gospodarstwa domowego tworzące fragment wnętrza izby z przełomu XIX i XX w. z klepiskiem, strzechą, piecem z kominem i sprzętem używanym w ówczesnej kuchni. Wśród pozostałych ekspozycji etnograficznych na uwagę zasługują kąpiel pralniczy, warsztat szewski i zakład krawiecki. Z inicjatywy Muzeum od 1993 roku w Barlinku odbywają się plenery artystyczne. Od kilku lat przekształciły się w plenery ceramiczno - malarskie pod nazwą „Piękno ukryte”.¹¹
- Muzeum Pojezierza Myśliborskiego – instytucja samorządowa o ponad 50-letniej tradycji. Siedzibą Muzeum jest XIV-wieczna Kaplica św. Ducha, mieszcząca się przy ul. Bohaterów Warszawy 74. Kolekcja myśliborskiego muzeum ma charakter interdyscyplinarny, składają się nań obiekty z zakresu archeologii, historii i historii sztuki oraz etnografii. Muzeum dysponuje również bogatym archiwum dokumentów i biblioteką. Oprócz podstawowej działalności statutowej, takiej jak gromadzenie, zabezpieczanie, przechowywanie i udostępnianie obiektów zabytkowych, organizuje ono również wystawy sztuki najnowszej, m. in. Doroczny Przegląd Plastyki Myśliborskiej, indywidualne wystawy artystów, ekspozycje tematyczne etc. W muzealnej Galerii „M” odbywają się spotkania i lekcje muzealne, odczyty, prelekcje i koncerty. Galeria pełni

¹¹ <http://bok.barlinek.pl/muzeum.html>

również funkcję sali wystaw czasowych. Muzeum Pojezierza Myśliborskiego jest organizatorem Jarmarku Klasztornego – imprezy plenerowej o charakterze festynu historyczno-kulturalnego, nawiązującego w swej formule do dawnych jarmarków miejskich. Jarmark odbywa się corocznie na przełomie maja i czerwca, przyciągając liczne grupy rekonstrukcyjne, artystów, rękodzielników, a także miłośników historii w terenie całej Polski, jak i z zagranicy. Muzeum aktywnie działa w zakresie upowszechniania i promocji plastyki. Sprawuje ono opiekę merytoryczną nad Myśliborskim Klubem Plastyka działającym w pracowni mieszczącej się w zabytkowej Kaplicy św. Gertrudy (ul. Lipowa). Jednostką podległą Muzeum jest także Myśliborska Pracownia Ceramiczna działająca w budynku przy ul. Pionierów 13 (byłe Gimnazjum, wcześniej SP nr 4). W obu pracowniach, oprócz możliwości prowadzenia indywidualnej pracy twórczej, organizowane są zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w trakcie których pod okiem doświadczonych instruktorów uczestnicy poznają arkaana sztuki.

1.4. Kluczowe wnioski

- Lokalizacja powiatu jest bardzo korzystna w ujęciu administracyjnym i transportowym (podrozdział 4.1.), co potwierdza odległość stolicy powiatu od ważnych ośrodków administracyjnych: Szczecin, Gorzów Wielkopolski;
- na terenie powiatu występują cenne obszary dziedzictwa przyrody, a do najważniejszych walorów naturalnych powiatu myśliborskiego zalicza się jeziora i lasy;
- bogate i zróżnicowane dziedzictwo przyrody predestynuje powiat myśliborski do rozwoju aktywnej turystyki kwalifikowanej w tym pieszej, rowerowej, konnej, rzecznej czy przyrodniczej.

2. Sfera społeczna

2.1. Struktura demograficzna i społeczna

Powiat myśliborski na koniec 2019 r. zamieszkiwało 65 638 osób, z czego 33 409 stanowiły kobiety (50,90%). Liczba ludności powiatu stanowi ~3,87% populacji województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 4. Liczba ludności powiatu myśliborskiego z podziałem na gminy

JST	Liczba ludności stan na 31.12.2019
Barlinek	19 244
Boleszkowice	2 849
Dębno	20 486
Myślibórz	19 702
Nowogródek Pomorski	3 357
Powiat myśliborski	65 638

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

W latach 2016-2019 zauważalny jest systematyczny spadek liczby ludności – od 2016 r. populacja powiatu zmniejszyła się o 1378 osób, tj. 2,1%. Najwięcej osób ubyło w gminie Myślibórz, bo aż 549 osób, tj. 2,79%, najmniej w gminie Nowogródek Pomorski – 18 osób tj. 0,54%.

Tabela 5. Liczba ludności w powiecie myśliborskim w latach 2016–2019

JST	Liczba ludności			
	2016	2017	2018	2019
Barlinek	19 590	19 449	19 377	19 244
Boleszkowice	2 893	2 891	2 878	2 849
Dębno	20 907	20 828	20 711	20 486
Myślibórz	20 251	20 096	19 918	19 702
Nowogródek Pomorski	3 375	3 384	3 380	3 357
Powiat myśliborski	67 016	66 648	66 264	65 638

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Przyrost naturalny w powiecie myśliborskim w ostatnich czterech latach jest ujemny, co jest również zjawiskiem zauważalnym na poziomie województwa zachodniopomorskiego oraz kraju.

Tabela 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie myśliborskim w latach 2016–2019

JST	Przyrost naturalny na 1000 ludności			
	2016	2017	2018	2019
Barlinek	- 0,87	- 0,61	- 0,41	- 1,91
Boleszkowice	- 1,03	- 5,21	- 1,73	- 4,89
Dębno	- 0,48	- 1,92	- 3,08	- 1,70
Myślibórz	- 2,46	- 3,37	- 5,50	- 6,76
Nowogródek Pomorski	- 3,25	0,59	1,48	- 0,3
Powiat myśliborski	- 1,27	- 1,99	- 2,74	- 3,35
województwo zachodniopomorskie	- 0,80	- 0,89	- 1,86	- 2,27
Polska	- 0,15	- 0,02	- 0,68	- 0,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Przyrost naturalny jest różnicą pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Analiza powyższej tabeli wskazuje na to, iż w ostatnich latach w powiecie myśliborskim występuje więcej zgonów niż urodzeń. Ujemny przyrost naturalny jest zjawiskiem zauważalnym również na

poziomie województwa zachodniopomorskiego oraz kraju, jednak wskaźnik dla powiatu myśliborskiego jest o wiele niższy niż średnia województwa czy kraju.

Z roku na rok spada liczba urodzeń żywych w powiecie myśliborskim. W 2016 roku liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców powiatu myśliborskiego wynosiła 9,13 natomiast w 2019 jest to już tylko 7,7 żywych urodzeń na 1000 ludności. Jest to zauważalny spadek wskaźnika urodzeń żywych na 1000 osób.

Największa wartość 9,19 występuje w gminie Nowogródek Pomorski, natomiast najmniej urodzeń żywych na 1000 ludności występuje w gminie Myślibórz i wynosi 6,76.

Dla porównania w 2019 roku średnia dla województwa zachodniopomorskiego wynosiła 8,60 żywych urodzeń na 1000 ludności, a średnia dla kraju 9,77. Wskaźnik dla powiatu jest zatem niższy niż średnia dla województwa i kraju.

Tabela 7. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w powiecie myśliborskim w latach 2016–2019

Ekonomiczna grupa wieku	2016	2017	2018	2019
Wiek przedprodukcyjny	10 074	9 996	9 864	9 661
Wiek produkcyjny	44 118	43 229	42 494	41 554
Wiek poprodukcyjny	12 824	13 423	13 906	14 423

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 8. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w powiecie myśliborskim w latach 2016–2019 (%)

Ekonomiczna grupa wieku	2016	2017	2018	2019
Wiek przedprodukcyjny	15,03	15,00	14,89	14,72
Wiek produkcyjny	65,83	64,86	64,13	63,31
Wiek poprodukcyjny	19,14	20,14	20,98	21,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Udział osób w wieku produkcyjnym w populacji powiatu myśliborskiego stanowi 63,31%. Wskaźnik ten na przestrzeni ostatnich czterech lat zmniejszył się o 2,52%. Zauważalny jest również wzrost grupy osób w wieku poprodukcyjnym – od 2016 r. grupa ta powiększyła się o 1599 osób, tj. 2,83%. Na terenie powiatu widoczny jest również spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym - od 2016 r. wskaźnik zmaleł o 0,31%.

Tabela 9. Saldo migracji w powiecie myśliborskim w latach 2016–2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
saldo migracji wewnętrznych (międzypowiatowych)	-47	-234	-177	-297
saldo migracji zewnętrznych - zagranicznych	-9	+2	-7	-12
Saldo migracji ogółem	-56	-232	-184	-309

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Saldo migracji wewnętrznych jest ujemne i wyniosło w 2019 roku -297. Zauważalny jest wzrost grupy osób przeprowadzających się do innych regionów kraju. Podobnie kształtuje się trend migracji zewnętrznych- zagranicznych. Saldo migracji zagranicznych w 2019 roku wyniosło -12.

Tabela 10. Prognoza liczby ludności powiatu myśliborskiego do 2050 roku

Wyszczególnienie	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Powiat myśliborski	64 210	62 254	59 955	57 367	54 611	51 785

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Mieszkańcy powiatu myśliborskiego zawarli w 2019 roku 252 małżeństw, co odpowiada 3,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla kraju¹².

2.2. Stan zdrowia mieszkańców.

Opierając się na dostępnych na poziomie powiatu danych statystyki medycznej, sytuację zdrowotną mieszkańców powiatu myśliborskiego można określić jedynie na podstawie takich miar, jak: liczba udzielonych porad lekarskich (porady w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej dotyczą porad w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej, łącznie z poradami udzielonymi w przychodniach resortu MON i MSWiA) oraz śmiertelność (przyczyny zgonów).

Według danych GUS w 2019 r. w ramach podstawowej opieki medycznej udzielono łącznie 449 822 porady lekarskie. W porównaniu do 2015 r. łączna liczba porad lekarskich zmalała o 3983, natomiast w stosunku do roku 2018 zmalała aż o 21911. Średnio na mieszkańca powiatu w 2019 r. przypadało 6,85 udzielonych porad lekarskich, co jest wskaźnikiem korzystniejszym niż średnia województwa zachodniopomorskiego, która w 2019 r. wyniosła: 7,51 porady lekarskiej na mieszkańca. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

¹² https://www.polskawliczbach.pl/powiat_mysliborski

Tabela 11. Liczba udzielonych porad lekarskich w powiecie myśliborskim w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Porady lekarskie ogółem powiat myśliborski	453 805	439 914	465 906	471 733	449 822
Porady lekarskie ogółem – średnio na mieszkańca powiatu myśliborskiego	6,76	6,56	6,99	7,12	6,85
Porady lekarskie ogółem – średnio na mieszkańca powiatu myśliborskiego	7,36	7,36	7,37	7,38	7,51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

Jak wynika z danych GUS, główną przyczyną zgonów w Polsce są choroby układu krążenia. Podobnie jest w powiecie myśliborskim, gdzie w 2018r. najwięcej, bo aż 41,67% zgonów było spowodowanych właśnie chorobami sercowo-naczyniowymi. Jednak udział tych chorób w statystkach przyczyn zgonów w powiecie jest niższy niż przeciętnie w regionie zachodniopomorskim, gdzie wskaźnik wynosi 43,27%. Kolejną przyczyną zgonów są choroby nowotworowe – to 25,93% ogółu zgonów – wskaźnik również niższy niż średnia województwa, która wynosi 27,88%. Kolejną przyczyną są zgony spowodowane urazami i zatruciami według zewnętrznej przyczyny 6,48%, następnie zgony spowodowane chorobami układu oddechowego 5,55% i chorobami układu trawiennego 5,50%¹³.

2.3. Pomoc społeczna

Według danych GUS, łączna liczba gospodarstw domowych z terenu powiatu myśliborskiego, które korzystały ze środowiskowej pomocy społecznej w 2019 r. wynosiła 1787. Odnotowano spadek liczby gospodarstw korzystających z pomocy społecznej ponieważ w 2015 r. było to 2213 gospodarstw domowych. Analizując liczbę przyznanych zasiłków rodzinnych należy zaznaczyć, iż ich liczba również maleje, w 2019 r. liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny wynosiła 3642, natomiast 4 lata wcześniej w 2015 r. było to 4098 zasiłków.

Tabela 12. Pomoc społeczna udzielania mieszkańcom powiatu myśliborskiego w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
liczba gospodarstw domowych, które korzystały ze środowiskowej pomocy społecznej	2 213	2 072	2 024	1 881	1 787
liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny	4098	4300	4066	3995	3642

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS <https://bdl.stat.gov.pl>

¹³ Opracowane na podstawie www.szczecin.stat.gov.pl

2.4. Specjalistyczne poradnictwa

W ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK) świadczone doraźną pomoc osobom dotkniętym przemocą fizyczną, psychiczną, seksualną oraz ekonomiczną. Z pomocy PIK mogły skorzystać osoby, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, w szczególności doświadczające przemocy w rodzinie. Pomoc udzielana była głównie w formie wsparcia specjalistycznego, tj. poradnictwa psychologicznego, socjoterapeutycznego, pedagogicznego oraz prawnego. Koordynator Punktu Interwencji Kryzysowej współpracuje ze wszystkimi specjalistami oraz instytucjami pomocowymi z terenu powiatu myśliborskiego w ramach pomocy osobom dotkniętym kryzysem w rodzinie lub przemocą. W 2019 roku specjaliści w PIK udzielili 286 porad. W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie porad udzielonych w latach 2018-2019.

Tabela 13. Wsparcie specjalistyczne

Rodzaj porady	Liczba udzielonych porad w latach:	
	2018	2019
Porady psychologiczne	98	118
Spotkania ze socjoterapeutą	92	97
Porady prawne	66	42
Spotkania z pedagogiem	31	29

Źródło: Raport o stanie Powiatu za 2019

2.5. Bezrobocie

Wskaźnik bezrobocia mówi dużo o ogólnej kondycji gospodarczej na danym obszarze. Brak dochodów przekłada się również na życie całych rodzin. Skala bezrobocia jest jednym z problemów społecznych i gospodarczych, które negatywnie wpływają na rozwój ekonomiczny społeczności lokalnej.

Na obszarze powiatu myśliborskiego problemem bezrobocia zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu, który swoim zakresem działania obejmuje teren całego powiatu.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie myśliborskim na dzień 30.06.2020 r. wynosiła 7,8% i była niższa niż stopa bezrobocia rejestrowanego województwa zachodniopomorskiego, która w tym okresie wynosiła 8%. i wyższa niż średnia kraju, która wynosiła 6,1%.

Na dzień 30.06.2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Myśliborzu zarejestrowanych było 1615 osób bezrobotnych, w tym 734 mężczyźni (45,45%) i 881 kobiet (54,55%). Wśród ogółu zarejestrowanych osób, aż 686 osób 42,48% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy).

Najliczniejszą grupą wiekową wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych powiatu myśliborskiego były osoby w wieku 25-34 lat – 450 osób (27,86%), a kolejną grupę wiekową stanowiły osoby 35-44 lata – 373 osoby (23,10%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby najmłodsze tj. 18-24 lata – 200 osób (12,38%). 36,90% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby z najniższym wykształceniem tj. gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe, kolejną grupę stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym 26,63%. Najmniej

liczną grupę pod względem wykształcenia wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym tylko 8,67%.¹⁴

2.6. Organizacje pozarządowe i działalność pożytku publicznego

Zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym jest jednym z efektów decentralizacji państwa oraz skutecznym narzędziem wspierania aktywności społecznej mieszkańców. Podstawą prawną dla działań Powiatu Myśliborskiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi są zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zm.). Na podstawie ustawy, Powiat Myśliborski corocznie opracowuje Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w którym określa cele realizacji programu oraz obszary, w zakresie których zlecane będą zadania publiczne. Jak wynika z zapisów Programu współpracy Powiatu Myśliborskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 rok, głównym celem programu jest budowanie i umacnianie współpracy oraz partnerstwa między powiatem myśliborskim a organizacjami pozarządowymi, a także zwiększania stopnia zaspokojenia zbiorowych potrzeb społecznych, przy efektywnym wykorzystaniu potencjału organizacji.

Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego może mieć charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca o charakterze finansowym może odbywać się w formie:

1. Powierzenie wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
2. Wspieranie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;

Podstawowym trybem przekazywania środków finansowych organizacjom jest otwarty konkurs ofert. W przypadkach wskazanych przez ustawę dopuszczalne jest stosowanie innego trybu oraz zawieranie umów wieloletnich. Ponadto organizacje pozarządowe oraz inne podmioty mogą z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadań publicznych.

Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się poprzez:

1. Podejmowanie inicjatyw integrujących sektor publiczny z sektorem pozarządowym w zakresie zadań publicznych ważnych dla rozwoju Powiatu.
2. Tworzenie zespołów zadaniowych o charakterze doradczym i inicjatywnym;
3. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów:
  - a) aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji;
  - b) rocznych lub wieloletnich programów współpracy Powiatu Myśliborskiego;
  - c) tworzenie i prowadzenie jednostek organizacyjnych, których celem jest działalność na rzecz organizacji;
4. umieszczanie na oficjalnej stronie internetowej www.powiatmysliborski.pl ważnych informacji dotyczących działalności organizacji;
5. wzmacnianie instytucjonalne i merytoryczne organizacji, w szczególności poprzez konsultacje, szkolenia, konferencje, udostępnianie sprzętu audiowizualnego oraz nagłaśniającego;
6. objęcie honorowym patronatem przez Starostę Myśliborskiego działań i programów prowadzonych przez organizacje;
7. udzielanie referencji/rekomendacji organizacjom współpracującym z Powiatem;

¹⁴ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica>

8. umożliwienie dostępu do przepisów prawa, czasopism oraz literatury dotyczącej działalności organizacji pozarządowych lub działalności społeczno-gospodarczej;
9. udzielanie pomocy organizacjom w nawiązywaniu kontaktów lokalnych, ogólnokrajowych i międzynarodowych z innymi organizacjami o podobnej działalności;
10. kreowanie działań wynikających z podpisanych listów intencyjnych;
11. organizację akcji promującej ideę wpłat 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego działającego na terenie Powiatu.

W 2019 r., w wyniku otwartych konkursów ofert, Zarząd Powiatu w Myśliborzu zawarł 20 umów o wsparcie realizacji zadań publicznych:

- 7 umów z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 3 umowy z zakresu ochrony i promocji zdrowia;
- 2 umowy z zakresu nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 1 umowę z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 5 umów z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 2 umowy z zakresu pomocy społecznej.

W trybie uproszczonym Zarząd Powiatu w Myśliborzu zawarł 4 umowy na realizację zadań publicznych. Środki przekazane z budżetu Powiatu na powyższe zadania to kwota 71 119,00 zł. Ponadto w 2019 roku były realizowane zadania w ramach umów wieloletnich zawartych w 2018 roku z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W ramach zawartych 2 umów wieloletnich z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2019 roku przekazano środki w wysokości 1 311 218,32 zł.

Współpraca pozafinansowa Powiatu Myśliborskiego z organizacjami pozarządowymi polegała przede wszystkim na działaniach informacyjnych realizowanych poprzez:

- publikowanie na stronie internetowej Powiatu wszelkich istotnych informacji dotyczących zarówno działań podejmowanych przez Powiat, jak i przez organizacje pozarządowe – Publikacja Newslettera „Co słysać w III sektorze” dla NGO w zakładce NGO Aktualności;
- przekazywanie przez organizacje pozarządowe informacji o przewidywanych lub realizowanych zadaniach sfery publicznej;
- zamieszczanie na stronie internetowej Powiatu informacji, skierowanych do organizacji pozarządowych dotyczących organizowanych na terenie województwa szkoleniach, konferencjach, konkursach itp.;
- umożliwianie organizacjom pożytku publicznego rozpowszechniania ulotek dotyczących przekazywania na ich rzecz 1% podatku;
- działania organizacyjne, realizowane poprzez:
  - prowadzenie i aktualizowanie bazy danych organizacji pozarządowych – na bieżąco;
  - prowadzenie konsultacji społecznych, udzielanie informacji na temat możliwości pozyskiwania przez organizację środków finansowych m.in. z budżetu Powiatu;
  - udzielanie pomocy merytorycznej przy składaniu wniosków w ramach Otwartych Konkursów Ofert;
  - udzielanie pomocy merytorycznej dotyczącej rozliczania otrzymanych dotacji;
  - udzielanie honorowych patronatów nad przedsięwzięciami lokalnymi, ogólnopolskimi, a także o zasięgu międzynarodowym;
  - opiniowanie i konsultowanie statutów: klubów sportowych, uczniowskich klubów sportowych oraz stowarzyszeń i fundacji, nad którymi Starosta prowadzi ustawowy nadzór;
  - wydawanie decyzji oraz zaświadczeń z ewidencji klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej uczniowskich klubów sportowych zarejestrowanych we właściwych ewidencjach prowadzonych przez urząd;
  - rejestrację stowarzyszeń zwykłych;

- udzielanie wsparcia rzeczowego dla przedsięwzięć objętych Honorowym Patronatem Starosty Myśliborskiego.

Starostwo Powiatowe w Myśliborzu w 2019 roku było organizatorem oraz współorganizatorem 3 nieodpłatnych szkoleń dla organizacji pozarządowych.

- Pierwsze spotkanie zostało zorganizowane wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie. Szkolenie z cyklu szkoleń pn. „Co słyhać w III sektorze”;
- Drugie spotkanie zostało zorganizowane przez Wydział Organizacji i Spraw Społecznych tut. Urzędu. Szkolenie dotyczyło nowych formularzy ofert, umów i sprawozdań w zakresie przekazywania i rozliczania dotacji w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz przepisów wykonawczych;
- Trzecie szkolenie zostało zorganizowane w ramach programu edukacyjnego dla zachodniopomorskich samorządów. Szkolenie dotyczyło zmian we wzorze oferty, umowy i sprawozdania z realizacji zadania publicznego, najważniejszych źródeł i metod pozyskiwania środków finansowych przez organizację, a także podstaw formalnoprawnych funkcjonowania organizacji tj. statut organizacji, zatrudnianie pracowników, współpraca z wolontariuszami, najważniejsze obowiązki, ustawy regulujące działalność NGO.¹⁵

Istotnym wymiarem określającym potencjał społeczny regionu jest aktywność społeczna mierzona skalą zaangażowania się ludności w działalność organizacji pozarządowych. Miarą tej aktywności, związanej ze zdolnością do samoorganizacji społeczeństwa, jest m.in. liczba stowarzyszeń, fundacji oraz różnych kół zainteresowań działających na terenie powiatu myśliborskiego.

Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonuje 181 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz 14 stowarzyszeń zwykłych (nie prowadzących działalności gospodarczej) wpisanych do ewidencji stowarzyszeń zwykłych będących pod nadzorem Starosty Myśliborskiego. Ponadto w ewidencji starostwa zarejestrowanych jest 21 uczniowskich klubów sportowych i 41 klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 14. Wykaz stowarzyszeń zwykłych (nie prowadzących działalności gospodarczej) wpisanych do ewidencji stowarzyszeń zwykłych będących pod nadzorem Starosty Myśliborskiego.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Siedziba stowarzyszenia
1.	Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Strzelecko Kolekcjonerskie w Barlinku	Barlinek
2.	Polskie Centrum Wypędzonych z Kresów Wschodnich oraz Rzezi Wołyńskiej	Barlinek
3.	Stowarzyszenie Golenicki -Senior	Golenice
4.	Stowarzyszenie Zwykłe Miłośników Kresów w Barlinku	Barlinek
5.	Koło Gospodyń Wiejskich „Gospodarski Krąg”	Boleszkowice
6.	„Kobiety Rakiety” Stowarzyszenie Mieszkańców Rataje	Nowogródek Pomorski
7.	Klub Jeździecki „CONTENDROS BARLINEK”	Barlinek
8.	Stowarzyszenie IN CORDE	Dębno
9.	Grupa Nad Myślą	Myślibórz
10.	Barlineckie Stowarzyszenie Pszczelarzy	Barlinek
11.	Stowarzyszenie Zwykłe „SKANSEN”	Różańsko
12.	Stowarzyszenie Miłośników Kultury	Boleszkowice

¹⁵ Raport o stanie Powiatu za 2019 rok.

13.	Stowarzyszenie Zwyczaj „MOVE”	Barlinek
14.	Stowarzyszenie Klubu Tańca Sportowego Fuzja	Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji stowarzyszeń zwykłych będących pod nadzorem Starosty Myśliborskiego.

Działalność organizacji pozarządowych koncentruje się głównie na wspieraniu i upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu, propagowaniu ekologicznego stylu życia oraz wspomaganiu rozwoju społeczności lokalnych, a także na działalności charytatywnej, pomocy społecznej, promocji zdrowia, jak również rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej.

2.7. Kluczowe wnioski

W ostatnich latach widoczny jest trend spadkowy dotyczący liczby ludności powiatu myśliborskiego. Niepokojący jest również, zaobserwowany na przestrzeni analizowanych lat, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym i spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Trend taki wskazuje na postępujące starzenie się społeczeństwa. Niski poziom dzietności przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest wydłużanie się trwania życia powodują zmniejszanie się podaży siły roboczej na rynku pracy oraz wzrost liczby i odsetka ludzi w starszym wieku, jako efektu zaawansowanego procesu starzenia się społeczeństwa.

Współpracę Powiatu Myśliborskiego z organizacjami pozarządowymi należy uznać za jeden z nieodzownych komponentów budowania silnego społeczeństwa obywatelskiego. Jak wynika z przeprowadzonej analizy danych, Powiat Myśliborski sukcesywnie wzmacnia aktywność organizacji pozarządowych poprzez zlecenie im zadań publicznych w różnych obszarach współpracy. Tego typu działanie przyczynia się do wzmocnienia postaw obywatelskich mieszkańców powiatu oraz angażowania ich w sprawy lokalne.

3. Infrastruktura i usługi społeczne

3.1. Infrastruktura edukacyjna

Edukacja jest ważnym wyznacznikiem poziomu rozwoju społeczności lokalnej. Dobrze wykształcone społeczeństwo ma większe możliwości w poruszaniu się na rynku pracy oraz jest lepiej przygotowane do rozwoju kariery zawodowej. Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonuje sieć szkół, która boryka się z różnego rodzaju problemami, w tym pogarszającą się sytuacją demograficzną na terenie powiatu.

Odniesienia do realizacji zadań z obszaru edukacji publicznej znajdują się w Programie Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2015-2020, przyjętego uchwałą Nr XIV/78/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku Rady Powiatu w Myśliborzu. W ramach obszaru strategicznego nr 2 – Wysoka jakość i dostępność usług publicznych, realizowane były dwa cele operacyjne:

- 1) Nowoczesna baza edukacji ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej;
- 2) Innowacyjna edukacja ponadgimnazjalna/ponadpodstawowa.

W zakresie pierwszego celu, wspierany jest rozwój nowoczesnej bazy materialnej szkolnictwa zawodowego zapewniającej odpowiednie zaplecze dla praktycznej nauki zawodu i symulacji środowiska pracy, w tym wyposażanie w nowoczesny sprzęt oraz materiały dydaktyczne, a także tworzenie i wyposażanie pracowni. Z tego tytułu zakupiono wyposażenie edukacyjne i sportowe, w tym m.in. laboratoryjne, eksperymentalne, TIK. Zakupiono wyposażenie do praktycznej nauki zawodu zgodnie z potrzebami jednostek edukacyjnych. Realizowano inwestycje oraz remonty infrastruktury edukacyjnej.

Realizując drugi cel operacyjny w zakresie innowacyjnej edukacji, doskonalono kluczowe kompetencje uczniów niezbędne na rynku pracy. Inicjowano współpracę z pracodawcami

i organizacjami pracodawców w zakresie staży nauczycieli i praktycznej nauki zawodu uczniów we wszystkich typach kształcenia ponadgimnazjalnego/ponadpodstawowego. Wspierano doskonalenie zawodowe nauczycieli.¹⁶

3.1.1. Wychowanie przedszkolne

Na terenie powiatu myśliborskiego w 2019 roku funkcjonowało 19 przedszkoli, w tym 8 przedszkoli publicznych, gdzie organem prowadzącym są gminy oraz 11 przedszkoli niepublicznych.

Tabela 15. Wykaz przedszkoli publicznych na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonujących w 2019r.

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Przedszkole Publiczne nr 1 „Zielona Dolinka” w Myśliborzu
2.	Przedszkole Publiczne nr 2 im. Misia Uszatka w Myśliborzu
3.	Przedszkole Miejskie nr 1 im. Janiny Porazińskiej w Barlinku
4.	Przedszkole Miejskie nr 2 „Pod Topolą” w Barlinku
5.	Przedszkole nr 1 im. Czarodziejska Kraina w Dębnie
6.	Przedszkole nr 2 im. Stanisławy Modrzejewskiej w Dębnie
7.	Gminne Przedszkole w Karsku
8.	Przedszkole Gminne w Boleszkowicach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gmin.

Tabela 16. Wykaz przedszkoli niepublicznych na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonujących w 2019r.

Lp	Wyszczególnienie
1.	Niepubliczne Przedszkole „Bratek” w Laskowie;
2.	Niepubliczne Przedszkole „BRATEK” w Barlinku;
3.	Niepubliczne Przedszkole w Diedzicach „Akademia Przedszkolaka”;
4.	Niepubliczne Przedszkole Językowe „W Wiśniowym Sadzie” w Barlinku;
5.	Niepubliczne Przedszkole „Małe Przedszkole” w Rychnowie;
6.	Niepubliczne Przedszkole „Akademia Malucha FILOKUBB^O” w Barlinku;
7.	Niepubliczne Przedszkole „Leśne skrzaty” w Barnówku;
8.	Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Salezjańskiego im. Św. Jana Bosko w Dębnie;

¹⁶ Raport o stanie Powiatu za 2019 rok.

9.	Niepubliczne Przedszkole Specjalnego Towarzystwa Salezjańskiego im. św. Jana Bosko w Dębnie;
10.	Niepubliczny Punkt Wychowania Przedszkolnego w Cychrach;
11.	Niepubliczne Przedszkole „Żwirka i Muchomorka” w Myśliborzu

Źródło: Opracowanie własne.

W 2018 r. na terenie powiatu myśliborskiego 78,2% dzieci w wieku przedszkolnym, tj. 3-5 lat było objętych wychowaniem przedszkolnym, dla porównania wskaźnik dla województwa jest wyższy i wynosił w 2018 r. 84,2%. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie powiatu myśliborskiego na przestrzeni ostatnich kilku lat sukcesywnie wzrasta. W 2010 roku było to 58,4%, natomiast w 2015 r. 71,70%

3.1.2. Szkoły podstawowe

Na terenie powiatu myśliborskiego w 2019 r. funkcjonowało 29 szkół podstawowych, z tego 21 szkół to szkoły publiczne, dla których organem prowadzącym są gminy, 2 szkoły podstawowe specjalne, dla których organem prowadzącym jest samorząd powiatu myśliborskiego oraz 6 szkół podstawowych niepublicznych.

Tabela 17. Wykaz publicznych szkół podstawowych na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonujących w 2019r.

L.p	Wyszczególnienie
1.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Kusocińskiego w Myśliborzu;
2.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Leonida Teligi w Myśliborzu;
3.	Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Nawrocku;
4.	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Golenicach;
5.	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kierzkowie,
6.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. T. Kościuszki w Barlinku;
7.	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. H. Sienkiewicza w Barlinku;
8.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mostkowie;
9.	Szkoła Podstawowa dla Dorosłych w Barlinku;
10.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Dębnie;
11.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Arkadego Fiedlera w Dębnie;
12.	Szkoła Podstawowa nr 3 Jarosława Dąbrowskiego w Dębnie
13.	Szkoła filialna w Dargomyślu obejmującą strukturą organizacyjną klasy I-III wraz z oddziałami przedszkolnymi;

14.	Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Cychrach;
15.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sarbinowie;
16.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Smolnicy;
17.	Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Różańsku;
18.	Szkoła Podstawowa im. Hansa Christiana Andersena w Karsku;
19.	Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Nowogrodku Pomorskim
20.	Szkoła Podstawowa w Boleszkowicach;
21.	Szkoła Podstawowa Filialna w Gudziszu

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 18. Wykaz szkół podstawowych specjalnych funkcjonujących w 2019 r. na terenie powiatu myśliborskiego.

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Szkoła Podstawowa Specjalna w Renicach
2.	Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2 w Smolnicy

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 19. Wykaz niepublicznych szkół podstawowych na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonujących w 2019r.

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Stowarzyszenia Oświatowego im. Ignacego Łukasiewicza;
2.	Szkoła Podstawowa Specjalna przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym TPD w Myśliborzu
3.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Barnówku przy Zespole Placówek Oświatowych im. ks. Andrzeja Przybyły;
4.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa „RADOSNA” w Diedzicach;
5.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Montessori School Barlinek” w Barlinku;
6.	Szkoła Podstawowa Specjalna Towarzystwa Salezjańskiego im. św. Jana Bosko w Dębnie;

Źródło: Opracowanie własne

W szkołach podstawowych na terenie powiatu uczyło się w 2018 roku 5212 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto, czyli relacja liczby osób uczących się na danym poziomie

kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, dla szkół podstawowych w powiecie myśliborskim w 2018 roku wynosił 91,53%, i był gorszy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego, która wynosiła 92,64%. Z kolei relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, czyli skolaryzacja netto, wynosiła dla szkół podstawowych 89,01%, przy średniej województwa 90,19%.

3.1.3. Szkolnictwo ponadpodstawowe

Jednym z najistotniejszych zadań powiatu, jako jednostki samorządu terytorialnego, jest zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także placówek oświatowo-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych (ustawa z dnia 14.12.2016 r. Prawo oświatowe, tekst jednolity Dz.U. z 2020r. poz. 910 ze zm.)

W roku 2019 Powiat Myśliborski był organem prowadzącym dla szkół i placówek oświatowych wyszczególnionych w poniższej tabeli:

Tabela 20. Wykaz szkół i placówek oświatowych, wg stanu na dzień 01.09.2019 r.

Lp.	Nazwa zespołu/szkoły/placówki
1.	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. kpt hm Andrzeja Romockiego „Morro” w Barlinku, w którego skład wchodzi:
1.1.	I Liceum Ogólnokształcące
1.2.	Technikum Nr 1
1.3.	Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1
1.4.	Szkoła Policealna w ZSiPO
1.5.	Centrum Kształcenia Zawodowego w Barlinku
2.	Zespół Szkół Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie, w którego skład wchodzi:
2.1.	I Liceum Ogólnokształcące
2.2.	Technikum Nr 1
2.3.	Branżowa Szkoła I Stopnia
2.4.	Szkoła Policealna w ZS Nr 1
2.5.	Centrum Kształcenia Ustawicznego
3.	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. S. Dariusza i S. Girensa w Myśliborzu, w którego skład wchodzi:

3.1.	Technikum Nr 1
3.2.	Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 2
3.3.	Szkoła Policealna
3.4	Centrum Kształcenia Zawodowego w Myśliborzu
4.	Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu, w którego skład wchodzi:
4.1.	II Liceum Ogólnokształcące
4.2.	Technikum Nr 2
4.3.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
5.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Renicach, w skład którego wchodzi:
5.1.	Szkoła Podstawowa Specjalna
5.2.	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna
6.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Smolnicy, w skład którego wchodzi:
6.1.	Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2
7.	Dom Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu
8.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Barlinku
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dębnie
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myśliborzu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Powiatu za 2019r.

Tabela 21. Liczba oddziałów i uczniów w poszczególnych typach szkół w roku szkolnym 2019/2020 (z podziałem na klasy), wg stanu na dzień 30.09.2019

Typ szkoły	Liczba oddziałów i uczniów	Klasy				Ogółem
		I	II	III	IV	
Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. kpt. hm. Andrzeja Romockiego „Morro” w Barlinku						
Liceum Ogólnokształcące	Oddziały	4	2	3	-	9
	Uczniowie	83	45	73	-	201
Technikum	Oddziały	7	3	3	2	15
	Uczniowie	163	67	50	37	317
Branżowa Szkoła	Oddziały	4	1	1	-	6

I stopnia	Uczniowie	97	21	23	-	141
Razem	Oddziały	15	6	7	2	30
	Uczniowie	343	133	146	37	659
Zespół Szkół Nr 1 im. J. Słowackiego w Dębnie						
Liceum Ogólnokształcące	Oddziały	2	2	2	-	6
	Uczniowie	58	46	43	-	147
Technikum	Oddziały	2	1	1	1	5
	Uczniowie	43	23	16	18	100
Branżowa Szkoła I stopnia	Oddziały	3	2	2	-	7
	Uczniowie	82	38	41	-	161
Razem	Oddziały	7	5	5	1	18
	Uczniowie	183	107	100	18	408
Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. S. Dariusza i S. Girensa w Myśliborzu						
Technikum	Oddziały	4	2	3	2	11
	Uczniowie	93	48	50	48	239
Branżowa Szkoła I stopnia	Oddziały	3	1	2	-	6
	Uczniowie	92	32	42	-	166
Razem	Oddziały	7	3	5	2	11
	Uczniowie	185	80	92	48	405
Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu						
Liceum Ogólnokształcące	Oddziały	4	2	2	-	8
	Uczniowie	90	50	42	-	182
Technikum	Oddziały	2	-	-	-	2
	Uczniowie	25	-	-	-	25
RAZEM	Oddziały	6	2	2	-	10
	Uczniowie	115	50	42	-	207
Razem szkoły i placówki	Oddziały	35	16	19	5	75
	Uczniowie	826	370	380	103	1679

Źródło: Raport o stanie Powiatu za 2019r.

W roku szkolnym 2019/2020 nastąpił wzrost liczby oddziałów o 13,38 i liczby uczniów o 332 spowodowany „wejściem” do szkół ponadpodstawowych tzw. „podwójnego rocznika” – skutek reformy oświaty rozpoczętej w 2017 roku.

Tabela 22. Wykaz profili kształcenia w liceach ogólnokształcących w roku szkolnym 2019/2020

Szkoła	Klasy:		
	1.	2.	3.
ZSiPO Barlinek	Profil ogólny		
ZS nr 1 Dębno	1.A. biologiczno-chemiczny, ogólny, językowy; 1.B. biologiczno-chemiczny, humanistyczny, ogólny.	2. A: ogólny 2. B: biologiczno-chemiczny, humanistyczny, matematyczno-fizyczny.	3. A: ogólny 3. B: matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny, humanistyczny.
ZS Myślibórz	1. AG: medyczno-inżynierski, europejsko-językowy 1. AP: medyczno-inżynierski, europejsko-językowy 1. BG: społeczno-prawny, humanistyczny 1. BP: społeczno-prawny, humanistyczny	2. A: medyczno-językowy 2. B: humanistyczno-prawny	3. A: medyczno-inżynierski 3. B: społeczno-prawny

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie Powiatu Myśliborskiego w roku szkolnym 2019/2020

Tabela 23. Wykaz kierunków kształcenia zawodowego w technikum powiatu myśliborskiego w roku 2019/2020

Szkoła	Klasy:			
	1.	2.	3.	4.
ZSiPO Barlinek	<ul style="list-style-type: none"> • technik ekonomista; • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik mechanik; • technik pojazdów samochodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • technik ekonomista; • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik pojazdów samochodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik mechanik; • technik pojazdów samochodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • technik informatyk; • technik pojazdów samochodowych; • technik ekonomista; • technik hotelarstwa.
ZS nr 1 Dębno	<ul style="list-style-type: none"> • technik informatyk 	<ul style="list-style-type: none"> • technik informatyk 	<ul style="list-style-type: none"> • technik informatyk 	<ul style="list-style-type: none"> • technik informatyk

ZS Myślibórz	<ul style="list-style-type: none"> • technik logistyk 	-	-	-
ZSiPO Myślibórz	<ul style="list-style-type: none"> • technik budownictwa; • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik żywienia i usług gastronomicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • technik budownictwa; • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik żywienia i usług gastronomicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • technik budownictwa; • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik żywienia i usług gastronomicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • technik budownictwa; • technik hotelarstwa; • technik informatyk; • technik żywienia i usług gastronomicznych.

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie Powiatu Myśliborskiego w roku szkolnym 2019/2020

Tabela 24. Wykaz szkół branżowych I stopnia i kierunków kształcenia w roku szkolnym 2019/2020

Szkoła	Liczba oddziałów	Zawód
BS I stopnia Barlinek	15	<ul style="list-style-type: none"> • Cukiernik; • Elektromechanik; • Elektromechanik pojazdów samochodowych; • Elektryk; • Fryzjer; • Kucharz; • Mechanik pojazdów samochodowych; • Monter sieci, instalacji urządzeń sanitarnych; • Murarz-tylnkarz; • Sprzedawca; • Stolarz; • Ślusarz;
BS I stopnia Dębno	7	<ul style="list-style-type: none"> • Elektryk; • Fryzjer; • Kucharz; • Mechanik pojazdów samochodowych; • Operator obrabiarek skrawających; • Sprzedawca; • Stolarz; • Ślusarz.
BS I stopnia Myślibórz	6	<ul style="list-style-type: none"> • Kucharz; • Piekarz; • Mechanik pojazdów samochodowych; • Fryzjer; • Stolarz; • Operator maszyn leśnych; • Murarz-tylnkarz; • Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych; • Elektryk; • Elektromechanik; • Mechanik-monter maszyn i urządzeń.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie Powiatu Myśliborskiego w roku szkolnym 2019/2020

Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonują również niepubliczne szkoły i placówki oświatowe kształcące na poziomie ponadpodstawowym. Wykaz tych placówek zawiera tabela poniżej.

Tabela 25. Wykaz szkół i placówek niepublicznych funkcjonujących na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan 26.02.2020 r.)

Lp.	Nazwa szkoły/placówki	Typ i rodzaj szkoły/placówki	Organ prowadzący szkołę/placówkę niepubliczną	Adres szkoły/placówki
1	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy TPD Szkoła Podstawowa	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Szkoła Podstawowa	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny Al. Papieża Jana Pawła II 42/U9 70-415 Szczecin	ul. Pileckiego27 74-300 Myślibórz
2	Centrum Kształcenia „Wiedza dla Wszystkich”	Placówka kształcenia ustawicznego	Jarosław Rębiasz ul. Broniewskiego 16 74-300 Myślibórz	ul. Broniewskiego 16 74-300 Myślibórz
3	Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Oświatowego	Czteroletnie Liceum Ogólnokształcące	Stowarzyszenie Oświatowe ul. Baczewskiego 20 74-400 Dębno	ul. Baczewskiego 20 74-400 Dębno
4	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy	Placówka umożliwiająca upośledzonym umysłowo realizację obowiązku szkolnego i nauki	Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „BRATEK” ul. Sienkiewicza 15 74-320 Barlinek	ul. Sienkiewicza 15 74-320 Barlinek
5	Roman Matijuk-GRAND	Ośrodek dokształcania i doskonalenia zawodowego	GRAND sp. z o.o. ul. Tuwima 6 74-300 Myślibórz	ul. Tuwima 6 74-300 Myślibórz
6	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	Szkoła specjalna przystosowująca do pracy	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny Al. Papieża Jana Pawła II 42/U9 70-415 Szczecin	ul. Pileckiego 27 74-300 Myślibórz,
7	Centrum Kształcenia Ustawicznego ARTGRAF BHP	Placówka kształcenia ustawicznego	Henryk Marchlewicz Smolnica 52 a 74-400 Dębno	ul. Baczewskiego 20 74-400 Dębno
8	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	Jarosław Rębiasz ul. Broniewskiego 16 74-300 Myślibórz	ul. Królewiecka 45 74-300 Myślibórz
9	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Barlinku	Szkoła specjalna przystosowująca do pracy	Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym BRATEK w Barlinku ul. H. Sienkiewicza 15 74-320 Barlinek	ul. Henryka Sienkiewicza 15 74-320 Barlinek
10	Szkoła Podstawowa Specjalna Towarzystwa Salezjańskiego im. św. Jana Bosko	Szkoła podstawowa specjalna	Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży ul. Św. Jana Bosko 1 64-920 Piła	ul. Mickiewicza 33 74-400 Dębno

Źródło: https://www.powiatmysliborski.pl/pliki/powiatmysliborski2/File/wykaz_szkol1.pdf

Tabela 26. Zdawalność matur w latach 2018 i 2019 roku w poszczególnych szkołach Powiatu Myśliborskiego

Nazwa szkoły	Typ szkoły	2018				2019				2020			
		Liczba absolwentów	Liczba absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu	Liczba absolwentów, którzy zdali maturę	Zdawalność matury (%)	Liczba absolwentów	Liczba absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu	Liczba absolwentów, którzy zdali maturę	Zdawalność matury (%)	Liczba absolwentów	Liczba absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu	Liczba absolwentów, którzy zdali maturę	Zdawalność matury (%)
ZSP Nr 1 w Barlinku	LO	50	49	42	85,7	50	49	44	89,8	73	69	47	68,1
	Technikum	65	45	22	48,9	61	44	30	68,2	37	31	19	61,3
ZSP Nr 1 w Dębnie	LO	47	47	28	59,6	30	26	20	76,9	43	43	28	65,1
	Technikum	14	13	6	46,2	23	19	11	57,9	18	15	11	73,3
ZS w Myśliborzu	LO	54	54	28	51,9	44	44	42	95,5	41	41	28	68,3
ZSP Nr 3 w Myśliborzu	Technikum	38	25	3	12	43	28	14	50	47	33	18	54,5
Średnia szkół					50,7				73				65,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Powiatu za lata 2018 i 2019 oraz Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie powiatu myśliborskiego w roku szkolnym 2019/2020

Dla porównania średnia zdawalność egzaminów maturalnych w 2018 r. w województwie zachodniopomorskim wynosiła 76,80%, natomiast średnia krajowa wyniosła 79,70% - przy średniej w powiecie myśliborskim na niskim poziomie 50,7%. Spośród szkół powiatu myśliborskiego wyjątek stanowiło Liceum Ogólnokształcące w Barlinku, gdzie absolwenci osiągnęli wysoki średni wynik ogólnej zdawalności matury na poziomie 85,7%, który był wyższy zarówno od średniej województwa jak i średniej kraju.

Średnia zdawalność matur w powiecie myśliborskim w 2019 r. wynosiła 73% i również była niższa niż średnia zdawalność w kraju (80,5%) i średnia województwa zachodniopomorskiego (77%). Zaznaczyć należy, iż wyniki zdawalności we wszystkich liceach powiatu myśliborskiego były wyższe niż średnia województwa.

Zdawalność matur w 2020 roku w powiecie myśliborskim we wszystkich szkołach była niższa niż średnia dla kraju (74%). Średnia dla województwa zachodniopomorskiego w 2020 roku wynosiła 70,8% i była wyższa niż średnia dla szkół powiatu myśliborskiego, która wyniosła 65,1%, wyjątkiem były wyniki Technikum w ZSP Nr 1 w Dębnie, gdzie zdawalność była na poziomie 73,3%.

Tabela 27. Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane przez absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum powiatu myśliborskiego część pisemna, poziom podstawowy w 2020 r.

Szkoła	Przedmiot	Liczba przystępujących	Zdawalność w %	Średni wynik w %			
				szkoły	powiatu	województwa	kraju
I LO w Barlinku	j.polski	69	94,2	51,6	51,3	51	56
	matematyka	69	76,8	51,8	45,9	52,5	58
	j.niemiecki	11	90,9	45,1	56,3	59	63

	j.angielski	58	82,8	64,1	67,0	74,9	77
I LO w Dębnie	j.polski	43	84	43	51,3	51	56
	matematyka	43	67	42	45,9	52,5	58
	j.niemiecki	3	100	80	56,3	59	63
	j.angielski	39	82	56	67,0	74,9	77
LO w Myśliborzu	j.polski	41	100	59,2	51,3	51	56
	matematyka	41	70,7	43,9	45,9	52,5	58
	j.niemiecki	13	92,3	46,5	56,3	59	63
	j.angielski	28	100	80,8	67,0	74,9	77
Technikum Nr 1 w Barlinku	j.polski	31	90,3	36,5	48,6	45	46
	matematyka	31	61,3	36,8	38,9	42,2	43
	j.niemiecki	6	66,7	34,7	38,4	42	46
	j.angielski	25	88	54,4	60,1	65,4	62
Technikum Nr 1 w Dębnie	j.polski	15	100	55	48,6	45	46
	matematyka	15	80	44	38,9	42,2	43
	j.niemiecki	-	-	-	38,4	42	46
	j.angielski	15	87	67	60,1	65,4	62
Technikum w Myśliborzu	j.polski	33	97	54,2	48,6	45	46
	matematyka	33	60,6	35,8	38,9	42,2	43
	j.niemiecki	7	71,7	42	38,4	42	46
	j.angielski	26	80,8	59	60,1	65,4	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie powiatu myśliborskiego w roku szkolnym 2019/2020 oraz raportów CKO.

Ogółem średnie wyniki liceów ogólnokształcących z powiatu myśliborskiego z egzaminów maturalnych z części pisemnej poziom podstawowy w 2020 r. są niższe niż średnia województwa, okręgu i kraju. Wyjątkiem jest egzamin z języka polskiego, gdzie średnia liceów powiatu (51,3%) jest niewiele wyższa od średniej województwa (51%). Najlepsze wyniki maturalne osiągnięte są w I Liceum Ogólnokształcącym w Dębnie. Na uwagę zasługuje wysoki wynik egzaminu maturalnego z języka angielskiego osiągnięty przez absolwentów Liceum Ogólnokształcącego w Myśliborzu (80,8%), który jest wyższy niż średni wynik województwa oraz kraju. Wyniki pozostałych liceów powiatu z języka angielskiego są niższe niż średnia województwa i kraju.

Podobnie jak w przypadku liceów z powiatu myśliborskiego wyniki egzaminów maturalnych uzyskane przez absolwentów techników z terenu powiatu z matematyki, języka niemieckiego i angielskiego są niższe niż średnia dla województwa i kraju. Wyjątkiem są wyniki egzaminu z języka polskiego, gdzie średni wynik techników powiatu (48,6%) jest wyższy niż średnia województwa (45%) i kraju (46%). Na wynik wysokiej średniej mają wpływ wyniki absolwentów Technikum z Dębna (55%) i Myśliborza (54,2%). Najlepsze wyniki maturalne osiągnięte są przez Technikum w Barlinku, gdzie średnie wyniki wszystkich egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym w 2020 roku były niższe niż średnia dla powiatu, województwa i kraju.

3.1.4. Kształcenie specjalne

Istotnym zadaniem samorządu powiatowego jest również zapewnienie możliwości edukacji dzieciom i młodzieży posiadającym orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Zadanie to realizowane jest przez Powiat Myśliborski w dwóch ośrodkach szkolno-wychowawczych:

1. Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Renicach, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna;
2. Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Smolnicy, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2.

3.1.5. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Powiat Myśliborski jest organem prowadzącym dla poradni psychologiczno-pedagogicznych. Celem działalności poradni jest udzielanie pomocy uczniom, młodzieży, a także ich rodzicom,

nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania placówki. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne udzielają również pomocy dzieciom i młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Na obszarze powiatu myśliborskiego swoją działalność prowadzą trzy poradnie psychologiczno-pedagogiczne, są to:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Barlinku;
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dębnie;
3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myśliborzu;

Działalność poszczególnych poradni psychologiczno-pedagogicznych w latach 2018 i 2019 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 28. Działalność poradni psychologiczno-pedagogicznych w 2018 i 2019 roku

Rodzaj działalności	2018			2019		
	PPP Barlinek	PPP Dębno	PPP Myślibórz	PPP Barlinek	PPP Dębno	PPP Myślibórz
Diagnozy, w tym:						
Diagnozy psychologiczne	232	175	182	234	199	167
Diagnozy pedagogiczne	193	217	182	178	250	234
Diagnozy logopedyczne	158	96	145	102	113	88
Orzeczenia, opinie, w tym:						
Orzeczenia	39	48	78	49	67	81
Opinie	258	200	232	282	215	284
Informacje po badaniach	54	6	904	45	17	575
Terapia indywidualna dzieci, w tym:						
Terapia psychologiczna	-	12	21	6	12	75
Terapia logopedyczna	46	57	59	51	28	321
Terapia pedagogiczna	11	19	-	16	9	92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Powiatu za 2018 i 2019r.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana dziecku/uczniowi/wychowankowi polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych, wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu, szkole i placówce, w celu wspierania jego potencjału rozwojowego i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu danej placówki oraz w środowisku społecznym. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu ich w rozwiązywaniu

problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy udzielanej dzieciom/uczniom. Jak wynika z udzielonego wsparcia w latach 2018 i 2019 ogólna liczba wykonanych diagnoz, wydanych orzeczeń, opinii i przeprowadzonych terapii w 2019 r. wzrosła w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela 29. Liczba dzieci przyjętych w poszczególnych poradniach psychologiczno-pedagogicznych w latach 2018 i 2019.

	2018				2019			
	PPP Barlinek	PPP Dębno	PPP Myślibórz	Razem	PPP Barlinek	PPP Dębno	PPP Myślibórz	Razem
Liczba przyjętych dzieci	594	390	430	1414	594	400	370	1364

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Powiatu za 2018 i 2019r.

3.2. Infrastruktura ochrony zdrowia.

Powiat Myśliborski jest organem założycielskim dla dwóch szpitali: Szpitala Barlinek Sp. z o.o. oraz Szpitala w Dębnie im. św. Matki Teresy z Kalkuty Sp. z o.o. W stosunku do tych szpitali funkcje właścicielskie są realizowane wspólnie poprzez samorząd powiatowy i samorządy gminne, adekwatnie do wysokości posiadanych udziałów przez daną jednostkę samorządu terytorialnego. Zgodnie z zapisami w KRS na dzień 31.12.2020 r. 81,84% udziałów w Szpitalu Barlinek Sp. z o.o. posiada Gmina Barlinek, natomiast pozostałe 18,16% udziałów posiada Powiat Myśliborski. Odnośnie Szpitala w Dębnie 66,86% udziałów posiada Powiat Myśliborski, pozostałe 33,14 % udziałów posiada Gmina Dębno.

Tabela 30. Struktura organizacyjna szpitali

Lp.	Działalność	Szpital Barlinek Sp. z o.o.	Szpital w Dębnie im. Świętej Matki Teresy z Kalkuty Sp. z o.o.
1.	Oddziały szpitalne	<ul style="list-style-type: none"> Wewnętrzny – 30 łóżek (w tm łóżka dla pacjentów z Covid-19 – ilość 7) Pediatryczno-Neonantologiczny – noworodki: 11 łóżeczek, 2 inkubatory, Chirurgiczny – 21 łóżek, Ginekologiczny-położniczy 26 łóżek 	<ul style="list-style-type: none"> Wewnętrzny – 23 łóżek Dziecięcy – 14 łóżek Chirurgiczny – 17 łóżek Położniczo-Ginekologiczny – 15 łóżek Noworodkowy w systemie rooming-in – 8 łóżek (2 inkubatory) Wewnętrzny COVID19 – 20 łóżek Izba Przyjęć – 4 łóżka buforowe
2.	Pracownie	<ul style="list-style-type: none"> Pracownie USG, EKG, prób wysiłkowych – na potrzeby jednostek i komórek organizacyjnych Spółki, Pracownia RTG Pracownia endoskopii, Laboratorium z bankiem krwi 	<ul style="list-style-type: none"> Pracownia USG Pracownia RTG Pracownia Badań Wysiłkowych Pracownia endoskopii
3.	Komórki pomocnicze	<ul style="list-style-type: none"> Izba Przyjęć (2 łóżka dla chorych z podejrzeniem Covid-19) Blok Operacyjny Apteka szpitalna Szkoła rodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> Izba Przyjęć Blok Operacyjny Apteka szpitalna Szkoła rodzenia Bank krwi

		<ul style="list-style-type: none"> • Sterylizatornia • Prosektorium 	<ul style="list-style-type: none"> • Sterylizatornia • Prosektorium • Punkt pobrań COVID19 • Sala porodowa
4.	Specjalistyczna poradnia przyszpitalna	<ul style="list-style-type: none"> • poradnia chirurgii ogólnej, • poradnia ortopedyczna, • poradnia ginekologiczna, • poradnia laryngologiczna, • poradnia onkologiczna, • poradnia kardiologiczna, • poradnia gastroenterologiczna. • poradnia neurologiczna, • poradnia okulistyczna, • poradnia diabetologiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • poradnia chirurgiczna • poradnia ginekologiczno-położnicza • poradnia onkologiczna • poradnia kardiologiczna • poradnia Gastroenterologiczna • poradnia geriatryczna • poradnia urologiczna • poradnia laryngologiczna (komercyjna) • poradnia urazowo-ortopedyczna (komercja)
5.	Dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy – 45 łóżek (opieka całodobowa), • Podstawowa Opieka Zdrowotna – Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna w Barlinku, – Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna w Myśliborzu, • Rehabilitacja – fizjoterapia (w oddziałach szpitalnych, zakładach opiekuńczych). – kinezyterapia ambulatoryjna, – fizykoterapia ambulatoryjna. • Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Krótko i Długoterminowej – 20 łóżek (dla osób obłożnie, przewlekle chorych – pobyty komercyjne), • Dzienny Dom Opieki Medycznej – 15 Miejsc; działalność oparta na współpracy i współfinansowaniu z Gminą Barlinek), • Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny 10 miejsc (w ramach kontraktu NFZ), 	<ul style="list-style-type: none"> • Zakład Opiekuńczo-Lecznicy – 46 łóżek (opieka całodobowa) • Podstawowa Opieka Zdrowotna – Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna w Dębnie, – Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna w Chojnie, • Rehabilitacja – fizjoterapia (w oddziałach szpitalnych, zakładach opiekuńczych), – kinezyterapia (komercyjna), – fizykoterapia (komercyjna),

Źródło: Raport o stanie Powiatu za 2019 r.

Celem działalności obu Szpitali jest udzielanie świadczeń zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń w ramach specjalności reprezentowanych przez poszczególne komórki organizacyjne w warunkach ambulatoryjnych oraz stacjonarnych całodobowych. Do zadań spółek szpitalnych należy również promocja zdrowia, realizacja zadań dydaktycznych oraz uczestniczenie w przygotowaniu osób do wykonywania zawodu medycznego i kształcenia osób wykonujących zawód medyczny.

Największym problemem, z jakim borykają się szpitale, jest utrzymanie płynności finansowej. Należy zauważyć, iż na dzień 31 grudnia 2020 roku w Szpitalu Barlinek Sp. z o.o. ujemny wynik finansowy z lat ubiegłych wyniósł 8.671.570,05 zł. Rok 2020 zamknął się stratą w wysokości 5.147.572,36 zł. Dla zobrazowania tej trudnej sytuacji, warto nadmienić, że kontrakt z Narodowego Funduszu Zdrowia dla Szpitala Barlinek w 2020 roku wyniósł 21.163.407,97 zł,

natomiast koszty utrzymania Szpitala zamknęły się kwotą 30.349.442,13 zł., tak więc na bieżącą działalność Spółki brakowało 9.186.034,16 zł.

W Szpitalu w Dębnie im. Świętej Matki Teresy z Kalkuty Sp. z o.o. ujemny wynik finansowy z lat ubiegłych wyniósł 12.625.825,25 zł., a rok 2020 dla Szpitala w Dębnie zamknął się stratą w wysokości 2.485.863,61 zł. Podobna sytuacja w zakresie otrzymanego kontraktu z Narodowego Funduszu Zdrowia w 2020 roku dotyczy Szpitala w Dębnie. Kontrakt w roku 2020 opiewał na kwotę 18.743.075,94 zł. a koszty utrzymania Szpitala wyniosły 27.498.760,07 zł. wobec tego na bieżącą działalność Szpitala brakowało 8.755.684,13 zł.

Opisana powyżej kondycja finansowa Szpitali wyraźnie wskazuje na niedoszacowanie procedur medycznych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

W trosce o dobro mieszkańców, pacjenta, jak i pracowników obu szpitali, sytuacja finansowa i organizacyjna spółek jest stale monitorowana przez samorządy. Zarząd Powiatu wypełniając funkcje właścicielskie corocznie podejmuje szereg działań mających na celu poprawę sytuacji finansowej obu Spółek.

Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonują również placówki służby zdrowia świadczące dla mieszkańców podstawową opiekę zdrowotną.

Tabela 31. Wykaz placówek służby zdrowia, realizujących zadania z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, funkcjonujących na terenie powiatu myśliborskiego.

Lp.	Jednostka	Adres
1.	"Eskulap" S.C.	ul. Szpitalna 11, Barlinek
2.	"Medyk" NZOZ S.C. P. Kaus; A. Postolska; E. Bendera - Kaus; E. Wnuk - Maślany; M. Gaweł	ul. Szpitalna 11, Barlinek
3.	Żyjmy Zdrowo" Iwona Olejnik-Pastorini	ul. Szpitalna 8, Barlinek;
4.	NZOZ Zespołowa Praktyka Lekarska Medycyny Rodzinnej – Lek. Med. Marek Grzywina	ul. Kwiatowa 8, Barlinek
5.	NZOZ lek. med. Adam Winnicki	ul. Słoneczna 27, Boleszkowice;
6.	Centrum Zdrowia II Spółka Cywilna Krystyna Wyszyńska; Katarzyna Wyszyńska	ul. Kościuszki 17, Dębno
7.	NZOZ "Medyk" S.C.	ul. Kościuszki 17, Dębno
8.	NZOZ Przychodnia Rodzinna Anna Derenowska-Bober	ul. Spacerowa 9, Dębno
9.	NZOZ Lek. Med Adam Winnicki	ul. Kościuszki 17, Dębno
10.	Przychodnia Lekarzy Rodzinnych S.C. Teresa Pieniawska; Leon Lorenc; Karolina Pieniawska-Śmiech	ul. Kościuszki 17, Dębno
11.	Przychodnia Ocean-Kamran Sayeed	ul. Salezjańska 1, Dębno
12.	Przychodnia Rodzinna "Zdrowie"	ul. Wodna 1, Dębno
13.	Przychodnia Im. Jana Pawła II Spółka z o.o.	ul. Ogrodowa 9, Myślibórz

14.	Przychodnia Medycyna	ul. Armii Polskiej 14, Myślibórz
15.	"Przychodnia Rodzinna" Dorota Ziętał; Artur Ziętał,	ul. Kościelna 15, Myślibórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ Szczecin.

3.3. Infrastruktura pomocy społecznej.

Pomoc społeczna to, według ustawy z dnia 12 marca 2004 r., instytucja polityki społecznej, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Pomoc społeczną w Polsce organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując na zasadzie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Do zadań własnych powiatu w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy zaliczyć:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;

- utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - grup wsparcia,
  - specjalistycznego poradnictwa;
- wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- finansowanie:
  - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
  - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
  - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Jednostki realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz polityki prorodzinnej na terenie powiatu myśliborskiego:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu,
2. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe i Somatycznie Chorych w Myśliborzu,
3. Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Dębnie,
4. Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nasz Dom” w Dębnie,
5. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dorian II w Sławnie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu jest jednostką organizacyjną Powiatu Myśliborskiego nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. PCPR realizuje zadania powiatu dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych. Celem tych działań jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Do zadań centrum należy również prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Ponadto PCPR przyznaje pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze takie jak domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. PCPR opracowuje i realizuje zagadnienia związane ze strategią rozwoju województwa oraz powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. PCPR dofinansowuje m.in. uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz zaopatruje w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

Nad działaniami prowadzonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu nadzór sprawuje Starosta Myśliborski i Zarząd Powiatu Myśliborskiego.

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych w Myśliborzu

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych w Myśliborzu jest jednostką organizacyjną Powiatu Myśliborskiego. Jest domem stacjonarnym, pobytu stałego, zapewniającym całodobową opiekę 170 osobom przewlekle somatycznie chorym obojga płci.

Dom położony jest na obrzeżu miasta nad Jeziorem Królewskim, posiada kompleks wypoczynkowy i rekreacyjny. Budynki oraz otoczenie bez barier architektonicznych, budynek główny wyposażony jest w windę osobową, budynek B wyposażony jest w schodołaz. Obydwa budynki posiadają i instalację przywoławczą w pokojach.

Dom świadczy podstawowe usługi zgodnie z obowiązującym standardem, do których należą:

1. Usługi bytowe :
  - miejsce zamieszkania : pokoje mieszkalne jedno i wieloosobowe (część z aneksem łazienkowym) oraz pomieszczenia ogólnodostępne takie jak łazienki, kaplica, pokoje dziennego pobytu, jadalnie, palarnie, pokój gościnny,
  - wyżywienie : placówka posiada własną kuchnię, posiłki uwzględniają zlecenia dietetyczne, podstawowe produkty żywnościowe dostępne są przez całą dobę w kuchenkach pomocniczych,
  - w przypadku gdy mieszkańcy nie posiadają środków aby zapewnić je sobie samodzielnie. Dom zapewnia odzież i obuwie,
  - utrzymanie czystości.
2. Usługi opiekuńcze :
  - pomoc w podstawowych czynnościach życia codziennego (higiena ciała, ubieranie się, korzystanie z toalety, poruszanie się, jedzenie)
  - pielęgnacja,
  - pomoc w załatwianiu spraw osobistych.
3. Usługi wspomagające:

- organizowanie i umożliwienie udziału w terapii zajęciowej (terapia indywidualna i grupowa),
- podnoszenie sprawności i aktywizowanie (terapia przyłóżkowa oraz na sali rehabilitacyjnej),
- umożliwienie praktyk religijnych zgodnie z wyznaniem mieszkańca,
- zaspokajanie potrzeb kulturalnych (biblioterapia, organizacją świąt i uroczystości okolicznościowych, występów lokalnych artystów, wycieczki)
- tworzenie warunków do rozwoju samorządności mieszkańców,
- podtrzymywanie kontaktów z rodziną i środowiskiem lokalnym,
- bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Dom pomocy społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów (podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, leczenia szpitalnego, świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej, zaopatrzenia w wyroby medyczne, zaopatrzenia w leki).

Kadra Domu tworzy 2 działy : opiekuńczo-terapeutyczny (opiekunowie, pokojowe, pielęgniarki, terapeuci, pracownicy socjalni) oraz administracyjno-gospodarczy (specjalista ds. bhp, referent, kucharki, magazynier, dietetyk).

Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Dębnie

Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna powstała z dniem 15.10.2014 roku. Placówka została powierzona Powiatowi Myśliborskiemu w ramach zadania publicznego w zakresie uruchomienia i prowadzenia RPOT (porozumienie nr ROPS/61/14 z dnia 24 lipca 2014 r). W Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia, wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Placówka przeznaczona jest dla dzieci do 18 roku życia.

Celem działalności placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki, wychowania, leczenia, rehabilitacji, rewalidacji oraz specjalistycznej opieki i innych niezbędnych oddziaływań terapeutycznych.

W celu realizacji zadań statutowych placówka współpracuje w szczególności z sądami, powiatowym centrum pomocy rodzinie, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, ośrodkiem adopcyjnym, z organizacjami pozarządowymi, wolontariuszami, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Do głównych zadań Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Dębnie należą:

- przyjmowanie kierowanych przez samorząd województwa, na wniosek powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, dzieci wymagających szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia, wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- zapewnienie całodobowej specjalistycznej opieki i wychowania, rehabilitacji, rewalidacji oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb, w tym: emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych dzieciom umieszczonym w Placówce
- objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi, w tym prowadzenia zadań korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych;
- realizację przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;

- umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- podejmowanie stosownych działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- umożliwienie dziecku korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych, specjalistycznej opieki medycznej oraz zaopatrzenie w produkty lecznicze.

Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nasz Dom” w Dębnie

Powiat Myśliborski reprezentowany przez Zarząd Powiatu w Myśliborzu powierzył realizację zadania publicznego pt. „Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego dla maksymalnie 14 wychowanków”. Termin realizacji zadania publicznego zgodnie z umowami od 01.01.2014 r. – do 31.12.2023 r. (pierwsza umowa podpisana z dniem 30 grudnia 2013 r., druga umowa Nr 40/2017 z dnia 14 grudnia 2017 r., trzecia Nr 242/2020 z dnia 11 grudnia 2020 r.)

Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie realizuje zadania zawarte w ustawie z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W dniu 28 listopada 2012 r. Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie uzyskała zezwolenie Wojewody Zachodniopomorskiego a tym samym wpis do wojewódzkiego rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony. Organem założycielskim jest Towarzystwo Salezjańskie Inspektorii pw. Św. Wojciecha w Pile, które powołało placówkę Aktem Założycielskim Nr L.dz.60/09/12 z dnia 27.09.2012 r. Placówka działa w oparciu o statut oraz regulamin zatwierdzone przez Inspektora Ks. Marka Chmielewskiego, który równocześnie mianował ks. Henryka Łackiego na dyrektora Salezjańskiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „NASZ DOM” w Dębnie. Celem działalności Towarzystwa Salezjańskiego jest praca wychowawczo-duszpasterska na rzecz dzieci, młodzieży i innych osób. Uprzywilejowane miejsce w działalności Towarzystwa zajmuje młodzież ze środowisk ubogich tak materialnie jak i duchowo. Zgodnie z systemem wychowawczym Założyciela, Zgromadzenie stara się nade wszystko przeciwdziałać marginalizacji dzieci i młodzieży oraz wyrównywać szanse emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, edukacyjne, kulturowe mając na uwadze wspieranie rodziny. Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” rozpoczęła działalność w miesiącu grudniu 2012 r. Pierwsi wychowankowie zostali przyjęci do placówki w dniu 04.12.2012 r. Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza zatrudnia wykwalifikowaną kadrę wychowawców, terapeutę, psychologa, logopedę. Praca wychowawców i specjalistów ma na celu systematyczne uzupełnianie zaległości, odnoszenie sukcesów szkolnych, rozwijanie zainteresowań oraz udzielanie wsparcia adekwatnego do potrzeb dzieci. Dzieci przebywające w Placówce mają zapewnioną opiekę lekarską przez lekarza rodzinnego oraz w miarę potrzeby przez lekarzy specjalistów w Dębnie, Gorzowie Wlkp. oraz Szczecinie. Stałe rozwijanie zainteresowań dzieci min. poprzez zajęcia sportowe, artystyczne i komputerowe. Dodatkowo uatrakcyjniane jest dzięki organizacji wyjazdów turystycznych do większych miast: Trójmiasto, Poznań, Szczecin, Gorzów Wlkp. oraz rekreacyjne min. w góry i nad morze, do kina, do Centrum Wodnego „LAGUNA” w Gryfinie i do Tropical Islands, na kręgle i do bawialni. W placówce kultywowane są również tradycje świąteczne oraz urodziny wychowanków.

Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej jest odpowiedzią na potrzeby społeczności powiatu myśliborskiego oraz całego kraju, objęcia troską wychowawczą dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem marginalizacji. Brak kompetencji wychowawczych niektórych rodziców, oraz zubożenie materialne często stoją u początku procesu alienacji młodych ludzi ze środowiska. Zaoferowanie dzieciom i młodzieży - w duchu systemu prewencyjnego - pomocy może zapobiegać jej marginalizacji oraz wspomagać procesy dorastania do pełni człowieczeństwa. W drodze wychowania w placówce kładziony jest nacisk by wszystkie dzieci umieszczone w placówce, dorastały w poczuciu godności, możliwie w najlepszych warunkach. Prowadzona

dotychczas działalność przynosi wymierne efekty w postaci powrotów dzieci do domów rodzinnych, poprawę sposobu funkcjonowania wychowanków, zdobywanie wykształcenia na miarę własnych możliwości podopiecznych i czyni zasadnym konieczność dalszej kontynuacji przez Towarzystwo Salezjańskie wypełniania zadań przewidzianych w ustawie.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dorian II” w Sławnie

Powiat Myśliborski reprezentowany przez Zarząd Powiatu w Myśliborzu powierzył realizację zadania publicznego pt. „Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego dla maksymalnie 14 wychowanków” Termin realizacji zadania publicznego zgodnie z umowami od 01 listopada 2017 r. do 31 sierpień 2021 r. (pierwsza umowa Nr 34/2017 z dnia 09 listopada 2017 r. druga Nr 161/2018 z dnia 31 sierpnia 2018 r.)

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dorian II” w Sławnie jest placówką socjalizacyjną dla maksymalnie 14 wychowanków. Placówka działa od 01.11.2017r. Pierwsi wychowankowie zostali przyjęci do placówki z dniem 19.12.2017r. Dzieci przebywające w placówce realizują obowiązek szkolny w szkołach zgodnie z zaleceniami pedagogicznymi i psychologicznymi. Dzieci przebywające w placówce mają zapewnioną opiekę lekarską przez lekarza rodzinnego oraz w miarę potrzeby przez lekarzy specjalistów. Placówka zapewnia wychowankom całodobową opiekę, bezpieczeństwo i wychowanie, jak również specjalistyczną terapię. W Placówce Opiekuńczo Wychowawczej „Dorian II” w Sławnie na koniec 2019 przebywało 14 dzieci – wszystkie z terenu powiatu myśliborskiego.

3.4. Infrastruktura kultury.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury. Wspieranie działalności kulturalnej jest istotne dla rozwoju człowieka jako jednostki, a także dla rozwoju całego społeczeństwa. Dzięki dobrej dostępności do instytucji kultury oraz wydarzeń kulturalnych, mieszkańcy powiatu myśliborskiego mają możliwość poznawania tradycji i historii tego obszaru, przez co wzrasta ich poczucie przynależności do lokalnej społeczności oraz umacniają się więzi między mieszkańcami.

Na obszarze powiatu myśliborskiego działają samorządowe ośrodki kultury. Ważnymi instytucjami kultury w gminach powiatu są również biblioteki publiczne.

Tabela 32. Wykaz instytucji kultury funkcjonujących na terenie powiatu myśliborskiego.

Lp.	Nazwa instytucji kultury	Organ prowadzący
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Gminne Centrum Kultury, • Biblioteka Publiczna w Boleszkowicach, • Punkt biblioteczny w Namyślinie. 	Gmina Boleszkowice
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Barlinecki Ośrodek Kultury • Kino Panorama • Biblioteka Publiczna wraz z filiami w Mostkowie, Rychnowie, i Płonnie. • Centrum Informacji Turystycznej w Barlinku 	Gmina Barlinek
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Dębnowskie Centrum Kultury; • Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Antoniego Dobrowolskiego w Dębnie oraz filie biblioteki w Różańsku, Warnicach, Cychrach, Dargomyślu, filia nr 1 w Dębnie. 	Gmina Dębno
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w Myśliborzu • Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Myśliborzu wraz z filiami w Golenicach, Ławach i Sitnie. 	Gmina Myślibórz

	<ul style="list-style-type: none"> • Myśliborski Ośrodek Kultury. 	
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Wiejski Ośrodek Kultury w Nowogrodku Pomorskim • Biblioteka w Karsku • Biblioteka w Nowogrodku Pomorskim 	Nowogródek Pomorski

Źródło: Opracowanie własne

Zadania Powiatu w zakresie prowadzenia bibliotek, wynikają z ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz.U. 2012 poz. 642 j.t. ze zm.). Zgodnie z art. 19. ustawy, powiat organizuje i prowadzi co najmniej jedną powiatową bibliotekę publiczną. Zadania powiatowej biblioteki publicznej może wykonywać, na podstawie porozumienia, wojewódzka lub gminna biblioteka publiczna działająca i mająca swoją siedzibę na obszarze powiatu. Zadania powiatowej biblioteki publicznej realizuje Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Myślibórz zgodnie z zawartym porozumieniem z Gminą Myślibórz.

Gminy powiatu myśliborskiego różnicują się pod względem dostępności do placówek bibliotecznych. Najlepszą dostępnością mierzoną liczbą ludności na 1 placówkę biblioteczną cechują się gminy: Dębno (1280 os./1 placówkę) Boleszkowice (1425 os./1 placówkę) i Nowogródek Pomorski (1679 os./1 placówkę). Najgorszą dostępnością z najbardziej zaludnionych gmin Powiatu: Myślibórz (4926 os./1 placówkę) oraz Barlinek (4811os./1 placówkę). Średnia dla powiatu myśliborskiego to 2344os/1 placówkę przy średniej województwa zachodniopomorskiego 3899os./1 placówkę.

Poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury oraz udział w grupach artystycznych i kołach, mieszkańcy powiatu myśliborskiego mają możliwość rozwijania swoich uzdolnień muzycznych, plastycznych, tanecznych itd.

Na terenie powiatu myśliborskiego odbywają się cykliczne imprezy kulturalne i sportowe m.in.:

- Mistrzostwa Polski Strefy Zachodniej Amatorskiego MMA w Barlinku;
- Barlineckie Świętojanki z Koronacją Królowej Puszczy;
- Barlineckie Lato Teatralne;
- Wielka Siódemka Barlinecka – Międzynarodowe Spotkanie Pasjonatów Nordic Walking;
- Festiwal Folkloru – „Folklor Bez Granic” w Boleszkowicach;
- Festyn Historyczny/ Turniej Rycerski w Chwarszczanach, gm. Boleszkowice;
- Mistrzostwa Polski DEDE ART w Dębnie;
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego w Myśliborzu;
- Ogólnopolskie Regaty o Puchar Leonida Teligi w Myśliborzu;
- Ogólnopolskie Spotkania Młodych Autorów i Kompozytorów SMAK im. Jonasza Kofty w Myśliborzu;
- Powiatowy Konkurs na Palmę i Pisanek Wielkanocną w Nowogrodku Pomorskim.

Powiat Myśliborski wspiera działalność kulturalną prowadzoną przez organizacje pozarządowe w ramach realizacji Roczego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Powiat Myśliborski co roku dofinansowuje zadania z zakresu kultury oraz ochrony zabytków realizowane przez organizacje pozarządowe.

3.5. Infrastruktura sportowa

Ważną rolę w kształtowaniu charakteru mieszkańców powiatu, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, odgrywa sport. W powiecie myśliborskim podejmowane są różne działania zachęcające mieszkańców do podjęcia aktywności fizycznej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym między innymi w zakresie kultury fizycznej. Celem jednostek samorządu terytorialnego, w tym samorządu powiatowego jest tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu.

Powiat Myśliborski czynnie wspiera aktywność sportową swoich mieszkańców, poprzez różnorodne działania, m. in. polepszanie dostępu do infrastruktury sportowej, organizację wydarzeń czy prowadzenie oraz dotowanie działalności klubów sportowych. Celem tych działań jest promocja zdrowego stylu życia oraz utrzymywanie dobrego stanu zdrowia mieszkańców powiatu, a także ich aktywizacja.

Powiat Myśliborski był organizatorem współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych Powiatu Myśliborskiego. Realizujący zadanie: Wydział Organizacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu. Zawody były przeprowadzane zgodnie z kalendarzem imprez Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w Szczecinie. W celu realizacji zadania zawarto porozumienia/umowy z gminami Powiatu Myśliborskiego w sprawie finansowania kosztów organizacji współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu myśliborskiego mieszkańcy mają możliwość zrzeszania się w licznych klubach sportowych. Starosta Myśliborski prowadzi ewidencję uczniowskich klubów sportowych oraz ewidencję klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 33. Wykaz uczniowskich klubów sportowych wpisanych do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Starostę Myśliborskiego.

Lp.	Nazwa klubu, siedziba/adres	Cel działania	Teren działania
1.	UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY "MERCURY" ul. Szkolna 39A 74-304 Nowogródek Pomorski	Organizacja sportowych zajęć pozalekcyjnych. Udział w zawodach i współzawodnictwie sportowym. Podnoszenie sprawności fizycznej uczniów	Gmina Nowogródek Pomorski
2.	UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY "IKAR" ul. Kombatantów 3 74-320 Barlinek	Organizacja sportowych zajęć pozalekcyjnych. Udział w zawodach i współzawodnictwie sportowym. Rozwijanie zainteresowań sportowych młodzieży w lekkiej atletyce, tenisie stołowym, grach sportowych	Miasto i Gmina Barlinek
3.	UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY "PIONIER" Nawrocko 11; 74-300 Myślibórz	Organizacja sportowych zajęć sportowych i współzawodnictwo dzieci i młodzieży. Uczestnictwo w imprezach i współzawodnictwie sportowym.	Gmina Myślibórz
4.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "GRYF" w Dębnie, ul. Piłsudskiego 10 74-400 Dębno	Planowanie i organizacja zajęć pozalekcyjnych. Uczestniczenie w imprezach sportowych, organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.	Miasto i Gmina Dębno
5.	Uczniowski Klub Sportowy "ARKADY" Gimnazjum Publiczne ul. Jana Pawła II 1 74-400 Dębno	Rozwijanie różnych form kultury fizycznej. Organizowanie współzawodnictwa sportowego. Udział w imprezach sportowych	Miasto i Gmina Dębno
6.	Uczniowski Klub Sportowy "OPTY" ul. Lipowa 18a 74-300 Myślibórz	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego młodzieży. Uczestnictwo w imprezach i współzawodnictwie sportowym.	Miasto i Gmina Myślibórz
7.	Uczniowski Klub Sportowy "KUSY", ul. Piłsudskiego 18, 74-300 Myślibórz	Planowanie i organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów. Uczestnictwo w imprezach i współzawodnictwie sportowym. Prowadzenie szkolenia sportowego, żeglarsstwo, pływanie, lekkoatletyka, gry sportowe.	Miasto i Gmina Myślibórz
8.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "POMORZANIN" ul.	Organizacja zajęć sport. i podnoszenie sprawności fizycznej. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego	Wieś Cychry, Gmina Dębno

	Jana Pawła II 25 74-404 Cychry	życia sportowego ogółu uczniów. Udział w zawodach i współzawodnictwie sportowym. Szkolenie w sekcjach LA i gier sportowych	
9.	Uczniowski Klub Sportowy "TECHNIK" Smolnica 51 74-400 Dębno	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu.	Smolnica
10.	Uczniowski Klub Sportowy "ORKAN" Rów 70 74-300 Myślibórz	Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów. Rozwój sprawności fizycznej i umysłowej. Udział w zawodach i współzawodnictwie sportowym. Planowanie i realizacja pozalekcyjnego życia sportowego młodzieży.	Wieś Rów, gm. Myślibórz, pow. Myśliborski, woj. zachodniopom.
11.	Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy "LUBUSZ" ul. Komendantów 4 74-320 Barlinek	Uczestnictwo w imprezach sportowych. Planowanie i organizacja pozalekcyjnego życia sportowego uczniów. Organizowanie Działalności Sportowej z uwzględnieniem funkcji zdrowotnych. Szkolenie sportowe w sekcji LA.	Miasto Barlinek.
12.	Uczniowski Klub Sportowy "MYŚLIBÓR" ul. Pionierów 13 74-300 Myślibórz	Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów. Rozwój sprawności Fizycznej i umysłowej. Udział w zawodach i współzawodnictwie sportowym.	Miasto i Gmina Myślibórz
13.	Uczniowski Klub Sportowy OLIMPIA" Szkoła Podstawowa w Smolnicy, Smolnica 20 74-400 Dębno	Propagowanie zdrowego stylu życia, wspieranie rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży.	Sołectwo Smolnica
14.	Uczniowski Klub Sportowy "ISKRA" Renice 9 74-300 Myślibórz	Propagowanie zdrowego stylu życia, wspieranie rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży	Powiat Myśliborski.
15.	Uczniowski Klub Sportowy ZSP 1 "TEMPO" ul. Zachodnia 4 74-400 Dębno	Propagowanie zdrowego stylu życia, wspieranie rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży.	Obszar RP
16.	Uczniowski Klub Sportowy "JEDYNKA", ul. Jeziorna 12 74-320 Barlinek	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów. Uczestnictwo w imprezach sportowych.	Miasto i Gmina Barlinek
17.	Uczniowski Klub Sportowy "BRYZA" ul. Marcinkowskiego 5 74-300 Myślibórz	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Promocja i organizowanie wolontariatu.	Powiat Myśliborski
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Dębno”, ul. Lipowa 13, 74-400 Dębno	Organizowanie zajęć sportowych, upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Uczestnictwo w imprezach sportowych	Obszar Kraju i zagranicy
19.	„Uczniowski Klub Sportowy Football Academy Myślibórz” Os. Słowiańskie 45/9 74-300 Myślibórz	Między innymi: Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci; Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; Uczestniczenie w imprezach sportowych; Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych.	Obszar kraju i zagranicy
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Sekcja Tenisa Barlinek” ul. Sportowa 2 74-320 Barlinek	Między innymi: Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe klubu oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu;	Obszar RP.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Starostę Myśliborskiego.

Tabela 34. Wykaz klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

Lp.	Nazwa klubu siedziba –adres	Cel działania	Teren działania
1.	Klub Sportowy „KORAL” Mostkowo 48/A/4 74-322 Mostkowo	Angażowanie wszystkich członków do różnorodnych form aktywności sportowej.	Obszar całej Polski

		Uczestniczenie w imprezach i rozgrywkach sportowych	
2.	Klub Sportowy „GROM” Płonno 29A 74-320 Barlinek	Rozwój sportu kwalifikowanego ze szczególnym uwzględnieniem piłki nożnej. Udział w rozgrywkach ZOZPN w Szczecinie.	Teren całego kraju
3.	Klub Żeglarski SZTORM Barlinek ul. Sportowa 2B 74-320 Barlinek	Między innymi: wspieranie i upowszechnianie sportu – żeglarstwa; Popularyzowanie żeglarstwa i kultury związanej z żeglarstwem; Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz popularyzowanie aktywnego wypoczynku;	Obszar całej Polski
4.	Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe Myśliborzyce 46, 74-300 Myślibórz	Wszechstronne krzewienie kultury fizycznej i turystyki w środowisku wiejskim. Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji ruchowej, sportu i turystyki w środowisku wiejskim. Organizacja Zawodów i imprez rekreacyjnych, sportowych i turystycznych.	Teren Powiatu Myśliborskiego
5.	Klub Sportowy „ISKRA” Lutówko Lutówko 15/8 74-320 Barlinek	Planowanie i organizowanie życia sportowego młodzieży. Angażowanie młodzieży do różnych form aktywności fizycznej. Uczestniczenie w imprezach i rozgrywkach sportowych. Organizowanie różnorodnych form współzawodnictwa sportowego.	Gmina Barlinek
6.	Klub Sportowy „POLONIA” Giżyn 58 74-304 Nowogródek Pomorski	Planowanie i organizowanie życia sportowego młodzieży. Angażowanie młodzieży do różnych form aktywności fizycznej. Uczestniczenie w imprezach i rozgrywkach sportowych. Organizowanie różnorodnych form współzawodnictwa sportowego.	Obszar RP
7.	Klub Sportowy „TROJAN” ul. Stodolna 1/8 74-320 Barlinek	Rozwój sportu kwalifikowanego ze szczególnym uwzględnieniem piłki nożnej. Tworzenie warunków do uprawiania sportu. Organizowanie szkolenia sportowego oraz imprez sportowo–rekreacyjnych. Udział w rozgrywkach i imprezach sportowych.	Teren całego kraju
8.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Barlineccy Sympatycy Piłki Siatkowej” ul. Św. Bonifacego 36 74-320 Barlinek	Planowanie i organizowanie życia sportowego młodzieży i dorosłych. Organizowanie zajęć sportowych i rekreacyjnych. Udział w imprezach, zawodach i współzawodnictwie sportowym.	Teren Powiatu Myśliborskiego
9.	Myśliborskie Stowarzyszenie Miłośników Piłki Siatkowej Myśliborzyce 46 74-300 Myślibórz	Powołanie do życia drużyny piłki siatkowej seniorów i juniorów. Udział w imprezach, rozgrywkach i współzawodnictwie sportowym na terenie działania stowarzyszenia.	Teren Powiatu Myśliborskiego
10.	Klub Sportowy „AGROGOL” Golenice 32a 74-300 Myślibórz	Organizacja, rozwój i popularyzacja piłki nożnej. Promocja piłkarstwa amatorskiego. Uczestniczenie w imprezach sportowych i rozgrywkach ZOZPN.	Obszar RP
11.	Atletyczny Klub Sportowy ul. 11 Listopada 2 74-300 Myślibórz	Działalność sportowa i organizacyjna w sekcji podnoszenia ciężarów i kulturystycznej. Udział w zawodach w podnoszeniu ciężarów od wewnętrznych do ogólnopolskich.	Miasto i Gmina Myślibórz
12.	Klub Sportowy „MYŚLA” Dargomyśl 49 74-404 Cychr	Rozwój i popularyzacja piłki nożnej. Organizacja szkolenia sportowego, zawodów i imprez sportowych. Udział w rozgrywkach organizowanych przez ZOZPN. Propagowanie kultury fizycznej i sportu.	Gmina Dębno
13.	Klub Sportowy „GRYF” Sulimierz 36/6 74-300 Myślibórz	Rozwój sportu kwalifikowanego ze szczególnym uwzględnieniem piłki nożnej. Organizowanie szkolenia sportowego, zawodów, imprez sportowo–rekreacyjnych. Udział w rozgrywkach organizowanych przez ZOZPN.	Woj. Zachodnio-pomorskie
14.	Miejski Klub Sportowy „OSADNIK” ul. 11 listopada 1a 74-300 Myślibórz	Rozwój różnych dyscyplin sportu oraz stałe podnoszenie jego poziomu. Organizacja zawodów oraz uczestnictwo w rozgrywkach prowadzonych przez ZOZPN. Propagowanie rozwoju kultury fizycznej i sportu.	Woj. Zachodnio-pomorskie

15.	Miejski Klub Pływacki „MYŚLIBÓRZ” ul. A. Polskiej 24/1 74-300 Myślibórz	Organizacja życia sportowego uczniów rozwój sportu w zakresie pływania, prowadzenie działalności szkoleniowej, organizacja imprez sportowych	Terytorium całego kraju
16.	Klub Sportowy „Spartakus Rychnów” Rychnów 56/3 74-320 Barlinek	Tworzenie warunków do powszechnego uprawiania i rozwoju kultury fizycznej i sportu oraz systemat. podnoszenia poziomu sportowego na ter. działania.	Woj. Zachodniopomorskie
17.	Ludowy Klub Sportowy „Chrobry Boleszkowice” ul. Poznańska 19 74-407 Boleszkowice	Rozwój różnych dyscyplin sportu, organizacja imprez rekreacyjnych, dbanie o bazę sportowo-rekreacyjną.	Gmina Boleszkowice
18.	Klub Koszykówki „Admirator” ul. Pomorska 24/7 74-300 Myślibórz	Rozwój różnych dyscyplin sportu ze szczególnym uwzględnieniem koszykówki kobiet, organizacja różnorodnych form współzawodnictwa.	Gmina Myślibórz Obszar RP
19.	„Netto Grupa Biegowa 42,195 Dębno” ul. Droga Zielona 5/3 74-400 Dębno	Krzewienie kultury fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem biegania, popularyzacja aktywnego modelu życia.	Obszar RP
20.	Klub Tenisa Ziemnego „Open” ul. Lipowa 18a 74-300 Myślibórz	Krzewienie kultury fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem tenisa ziemnego.	Gmina Myślibórz, Obszar RP
21.	Klub Sportowy „Orzeł” Trzcinnia Trzcinnia 52, 74-304 Nowogródek Pomorski	Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej, sportu i turystyki. Popularyzowanie kultury zdrowotnej i fizycznej, organizowanie imprez i zawodów sportowych	Obszar RP
22.	Klub Sportowy „BIELIKBARNÓWKO” Barnówko 28A 74-311 Różańsko	Między innymi: Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej, sportu i turystyki. Popularyzowanie kultury zdrowotnej i fizycznej, higienicznego trybu życia. Organizacja imprez i zawodów sportowych. Organizacja obozów szkoleniowych.	Obszar RP
23.	Klub Sportowy „PIAST” ul. Pionierów 14/2 74-305 Karsko	Rozwój dyscyplin sportowych, a w szczególności piłki nożnej. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia mieszkańców. Pozyskiwanie środków na realizację działalności klubu.	Obszar RP, Karsko, woj. Zachodniopomorskie
24.	Myśliborski Klub Szachowy „HETMAN” ul. Klasztorna 3, 74-300 Myślibórz	Współdziałanie z organami administracji publicznej i samorządowej. Organizacja szkoleń i zgrupowań specjalistycznych, kondycyjnych, rekreacyjnych i krajoznawczych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Organizacja zawodów i imprez sportowych.	Miasto i Gmina Myślibórz, Teren RP
25.	Dębnowski Klub Rowerowy „JEDŹMY RAZEM” ul. Mickiewicza 45 74-400 Dębno	Organizacja imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych. Tworzenie warunków do zaspokajania i rozszerzania zainteresowań członków stowarzyszenia. Propagowanie i organizowanie wymiany międzykulturowej	Gmina Dębno Obszar RP
26.	Barlinecki Klub Tenisowy ul. Sportowa 1, 74-320 Barlinek	Planowanie i organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych. Prowadzenie zajęć szkoleniowych w zakresie sportu wyczynowego. Pomoc i opieka nad wyróżniającymi się zawodnikami. Organizowanie i uczestnictwo w imprezach sportowych.	Miasto i Gmina Barlinek
27.	Barlinecka Akademia Futbolu ul. Myśliborska 7 Moczkowo 74-320 Barlinek	Prowadzenie działalności sportowej wśród młodzieży i mieszkańców całego kraju. Prowadzenie aktywnego stylu życia i czynnego wypoczynku. Organizacja imprez charytatywnych i integracyjnych, wspieranie młodych talentów piłkarskich	Obszar RP
28.	Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej KLUB „SENIOR” ul. Spokojna 22 74-300 Myślibórz	Uczestnictwo w procesie rozwoju kultury fizycznej, upowszechnianie rekreacji ruchowej i profilaktyki prozdrowotnej, wypoczynku dzieci i młodzieży, krzewienie zamiłowania do systematycznego uprawiania rekreacji fizycznej i sportu.	Obszar RP
29.	Klub Strzelecki Ligi Obrony Kraju „MYŚLA”	Wszechstronny rozwój i upowszechnianie dyscyplin sportu zaliczonych do dziedziny strzelectwa sportowego, praktycznego oraz sportów obronnych	Obszar RP

	ul. Spokojna 21, 74-300 Myślibórz	i militarnych ze szczególnym uwzględnieniem pracy z dziećmi i młodzieżą.	
30.	Klub Sportowy „ESTERA” ul. Klasztorna 3; 74-300 Myślibórz	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu. Upowszechnianie umiejętności tańca sportowego.	Obszar RP oraz zagranicy
31.	Klub Sportowy „Czarni Czerników” w Czernikowie Czerników 22, 74-300 Myślibórz	Krzewienie kultury Fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez Kulturę fizyczną. Organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych. Prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie prowadzonych dyscyplin sportowych.	Obszar RP
32.	Klub Sportowy „Platan Dzikowo” Dzikowo 10 74-322 Mostkowo	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez Kulturę fizyczną. Organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych. Prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie prowadzonych dyscyplin sportowych.	Obszar RP
33.	Klub Sportowy „Merkury” Nowogródek Pomorski ul. M. Buczka 17B/2A 74-300 Myślibórz	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez Kulturę fizyczną. Organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych. Prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie prowadzonych dyscyplin sportowych.	Gmina Nowogródek Pomorski
34.	Klub Sportowy Stowarzyszenie Tenisa Stołowego „STS DĘBNO” ul. Jana Pawła II 10 74-400 Dębno	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez Kulturę fizyczną. Organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych. Prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie prowadzonych dyscyplin sportowych. Organizacja turniejów w gminie Dębno.	Obszar RP
35.	Klub Sportowy „Indywidualna Szkoła Futbolu Pogoń Barlinek” ul. Przemysłowa 9a/5 74-320 Barlinek	Między innymi: Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez kulturę fizyczną. Prowadzenie działalności sportowej, upowszechnianie aktywnego stylu życia i czynnego wypoczynku. Propagowanie rozwoju piłki nożnej i innych dziedzin sportu, postaw otwartości i tolerancji społecznej.	Obszar RP
36.	Klub Sportowy Fitness Świątki 18 74-407 Nowogródek Pomorski	Między innymi: Kształtowanie i popularyzowanie zdrowego stylu życia mieszkańców gminy i powiatu; Uczestniczenie w rozgrywkach i rywalizacji sportowej na terenie kraju i poza nim; Współdziałanie w dziedzinie kultury fizycznej i sportu z innymi stowarzyszeniami i organizacjami.	Obszar RP
37.	Klub Sportowy „Ułani” Barlinek ul. 11 Listopada 7/17 74-320 Barlinek	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez kulturę fizyczną. Realizacja zajęć z zakresu krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.	Obszar całej Polski
38.	Klub Sportowy „Błyskawica Ławy” Ławy 56 74-300 Myślibórz	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez kulturę fizyczną.	Obszar całej Polski
39.	Klub Sportowy „KENKYONA DESHI” Gudzisz 26 74-407 Boleszkowice	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez kulturę fizyczną.	Obszar RP
40.	Myśliborski Klub Szachowy ul. Klasztorna 3 74-300 Myślibórz	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowywanie przez kulturę fizyczną, w szczególności propagowanie gry w szachach.	Obszar RP

41.	Klub Tańca Sportowego „Jantar” w Dębnie ul. Słowackiego 41/1 74-400 Dębno	Między innymi: Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu Sportowego. Upowszechnianie umiejętności tańca sportowego, wychowywanie dzieci i młodzieży przez kulturę fizyczną i sport.	Obszar RP
42.	MIEJSKI KLUB SPORTOWY DĄB W DĘBNIE; ul. Gorzowska 7, 74-400 Dębno,	Wychowanie i szkolenie sportowe jak najszerszej liczby młodzieży z terenu miasta i gminy Dębno. Podnoszenie wyników sportowych, osiągniętych przez jego zawodników i członków na wyższy poziom, przygotowanie do bicia rekordów sportowych indywidualnych i zespołowych.	Obszar RP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Starostę Myśliborskiego.

Na terenie powiatu myśliborskiego istnieje rozbudowana baza sportowa sprzyjająca podejmowaniu przez mieszkańców aktywności sportowej. Wśród obiektów sportowych należy wyróżnić m.in.:

- Przystań żeglarska w Myśliborzu;
- Pływalnia kryta w Myśliborzu;
- Korty w Myśliborzu;
- Hala sportowo-rehabilitacyjna przy ul. Piłsudskiego w Dębnie, w skład której wchodzi: pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej, boisko do piłki koszykowej, boisko do piłki siatkowej, hotelik (18 miejsc noclegowych), sala fitness, siłownia i sauna fińska;
- Stadion sportowy im. Henryka Witkowskiego w Dębnie;
- Kompleks sportowo-rekreacyjny przy ul. Daszyńskiego w Dębnie obejmujący: boisko do piłki nożnej, kort tenisowy o nawierzchni mineralnej, kort tenisowy o nawierzchni sztucznej;
- Kompleks sportowo-rekreacyjny przy ul. Waryńskiego w Dębnie, w skład którego wchodzi: boisko do piłki ręcznej o sztucznej nawierzchni, boisko do piłki siatkowej o nawierzchni sztucznej, boisko do piłki koszykowej o nawierzchni sztucznej, kort tenisowy o nawierzchni sztucznej;
- Boisko sportowe i szatnia w Różańsku;
- Boisko sportowe i szatnia w Cychrach;
- Boisko sportowe w Smolnicy i Dargomyślu;
- Boisko sportowe i szatnia w Sarbinowie;
- Wielofunkcyjne Boisko Sportowe przy Szkole Podstawowej w Boleszkowicach;
- Kompleks sportowy „ORLIK 2012” w Barlinku;
- Euroboisko im. Alfreda Pluszczyka w Barlinku;
- Orlik przy Szkole Podstawowej w Nowogrodku Pomorskim;

3.6. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwo obywateli.

Porządek publiczny i bezpieczeństwo są wartościami gwarantowanymi konstytucyjnie. Ochrona tych wartości jest obowiązkiem państwa, które poprzez swoje instytucje i formacje (w tym uzbrojone, np. policja, straż pożarna i cywilne, np. inspekcje weterynaryjne, sanitarne) realizuje swoje zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Działania instytucjonalne z tego zakresu obejmują zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych.

Zadania związane z bezpieczeństwem publicznym to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Powiat jako JST wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym m.in. w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (art. 4 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym). W szczególności zadania te polegają na: ograniczaniu przestępczości, zwiększaniu bezpieczeństwa w komunikacji i ruchu drogowym, poprawieniu prestiżu instytucji i osób działających na rzecz bezpieczeństwa,

zapobieganiu patologiom społecznym oraz na ciągłym doskonaleniu reagowania na zagrożenia naturalne i te wynikające z działalności człowieka.

Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli na terenie powiatu zapewnia Powiatowy Komendant Policji oraz Powiatowy Komendant Państwowej Straży Pożarnej współpracując ze Starostwem Powiatowym (Biuro ds. Obronnych i Zarządzania Kryzysowego), Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w zakresie realizacji przyjętych planów i zadań. Starosta sprawuje zwierzchnictwo w stosunku do powiatowych służb, inspekcji i straży, m.in. w sytuacjach szczególnych kieruje wspólnymi działaniami jednostek. W przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa, w szczególności życia lub zdrowia, starosta może wydać polecenie podjęcia działań w zakresie właściwości służb, zmierzających do usunięcia tego zagrożenia.

Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonuje Komenda Powiatowa Policji oraz 2 Komisariaty Policji. Elementem kształtującym bezpieczeństwo są również powoływane przez gminy, straż miejskie lub gminne. Spośród 5 gmin powiatu myśliborskiego, straż miejska działa tylko w Dębnie. Oprócz policji podmiotami wpływającymi na stan bezpieczeństwa są: Państwowa Straż Pożarna oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Podległe Komendantowi Powiatowemu Państwowej Straży Pożarnej w Myśliborzu jednostki ratowniczo-gaśnicze zapewniają ochronę przeciwpożarową na terenie gmin powiatu myśliborskiego. Niezmiernie ważnym wsparciem Państwowej Straży Pożarnej jest 26 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z których 7 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co umożliwia ich dysponowanie ze stanowiska kierowania Komendy Powiatowego PSP do akcji ratowniczo-gaśniczych poza terenem własnej gminy.

Tabela 35. Wykaz służb i jednostki służących bezpieczeństwu obywateli na terenie powiatu myśliborskiego.

Lp.	Wyszczególnienie
1	Komenda Powiatowa Policji w Myśliborzu
2	Komisariat Policji w Dębnie
3	Komisariat Policji w Barlinku
4	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Myśliborzu.
5	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Myśliborzu
6	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
7	Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Myśliborzu, w której strukturach działa Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza w Myśliborzu oraz posterunek w Dębnie;
8	Straż Miejska w Dębnie

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36. Zestawienie różnych kategorii przestępstw w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Postępowania wszczęte			Wskaźnik wykrycia w %		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Przestępczość ogółem	1365	1242	1313	76,8%	83%	83,9%

Przestępstwa kryminalne	981	905	919	70,6%	77,8%	79,7%
Razem 7 kategorii przestępstw pospolitych ¹⁷	402	303	347	52,6%	57,3%	52,0%
Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	71	64	52	98,8%	99,2%	100%
Przestępstwa gospodarcze	143	129	167	92,2%	95,5%	92,9%
Przestępstwa drogowe	171	136	161	99,3%	98,6%	99,4%

Źródło: Raport o stanie Powiatu za 2019r.

Analizując liczbę postępowań wszczętych w latach 2017 - 2019 zauważalny jest spadek wszystkich rodzajów przestępstw na przełomie lat 2017-2018, natomiast analizując dane za 2018-2019 wzrosły wszystkie kategorie przestępstw, z wyjątkiem przestępstw określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Korzystne jest natomiast na przełomie lat 2017-2019 zwiększenia wskaźnika wykrycia przy wszystkich rodzajach przestępstw.

Teren powiatu pod względem ochrony przeciwpożarowej zabezpieczony jest przez następujące jednostki:

- Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą w Myśliborzu, w której służbę pełni 33 funkcjonariuszy w systemie zmianowym oraz 2 dowódców w systemie codziennym, codziennie służbę pełni 7 ratowników;
- Posterunek w Dębnie, w którym służbę pełni 28 funkcjonariuszy w systemie zmianowym, codziennie służbę pełni 6 ratowników;
- 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
- 19 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych nie włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Działalność ochotniczych straży pożarnych skupia się na zapobieganiu pożarom oraz współdziałaniu w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych; przeciwdziałanie zagrożeniom ekologicznym i klęskom żywiołowym; informowaniu ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych oraz sposobach ochrony przed nimi; propagowanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rekreacyjnej.

W roku 2019 na terenie powiatu myśliborskiego zanotowano łącznie 1131 zdarzeń (w roku 2018 było ich 1210, to o 7 % mniej), w tym:

- 407 pożarów (w roku 2018 było ich 509, to spadek o 25 %);
- 659 miejscowych zagrożeń (w roku 2018 było ich 667, to spadek o 1 %);
- 65 alarmy fałszywe (w roku 2018 było ich 34, to wzrost o 91 %);

W czasie zaistniałych zdarzeń 8 osób poniosło śmierć, a 129 zostało rannych (w roku 2018, 10 osób poniosło śmierć – 20% mniej, a 186 zostało rannych – 30% mniej).

W roku 2019 zanotowano 407 pożarów, w tym: 384 pożarów małych, 20 średnich oraz 3 duże. Nie odnotowano pożarów bardzo dużych. Główną przyczyną pożarów były podpalenia oraz wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń.

¹⁷ bójka lub pobicie, uszczerbek na zdrowiu, kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze, uszkodzenie rzeczy, kradzież pojazdu

Tabela 37. Liczba pożarów ze względu na rodzaj obiektu w 2018 i 2019 r.

Grupa obiektów	2018	2019	Wzrost/spadek %
Obiekty użyteczności publicznej	5	2	-150%
Obiekty mieszkalne	45	33	-36%
Obiekty produkcyjne	9	4	-125%
Obiekty magazynowe	3	2	-50%
Środki transportu	32	34	+6%
Lasy (państwowe i prywatne)	27	21	-29%
Uprawy, rolnictwo	183	138	-33%
Inne obiekty	205	173	-18%

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu myśliborskiego w roku 2019 przygotowana przez Komendę Powiatową Straży Pożarnej w Myśliborzu.

Analizując powyższe dane zauważyć należy, iż poza środkami transportu w 2019 w stosunku do roku 2018 spadła liczba pożarów wszystkich pozostałych kategorii obiektów.

Dla bezpieczeństwa mieszkańców powiatu równie ważna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji w sytuacjach kryzysowych. Współpracę tę koordynuje oraz zapewnia przepływ informacji Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego. W ramach swojej rutynowej działalności PCZK przesyła m.in. ostrzeżenia meteorologiczne, różnego rodzaju komunikaty i informacje, a także współdziała z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami, Gminnymi Centrami Zarządzania Kryzysowego oraz Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego przy różnego rodzaju zdarzeniach (w tym akcje przeciwpowodziowe, lokalne podtopienia, intensywne opady śniegu itp.).

3.7. Kluczowe wnioski

1. W powiecie myśliborskim obserwuje się rosnącą liczbę dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Jest to bardzo pozytywne zjawisko. Rosnąca wartość wskaźnika może kształtować się pod wpływem różnych czynników, takich jak możliwości finansowe rodziców lub indywidualne decyzje związane z wyborem pomiędzy opieką nad dzieckiem a powrotem do pracy.
2. Współczynnik skolaryzacji szkół podstawowych w powiecie myśliborskim jest dość niski biorąc pod uwagę, iż nauka w szkołach podstawowych jest w Polsce obowiązkowa. Nie musi to jednak oznaczać, że nie wszystkie dzieci, które powinny spełniać obowiązek szkolny, go realizują. Może to wynikać m.in. z tego, że część dzieci zameldowanych w powiecie myśliborskim, kształci się za granicą, gdzie przebywa wraz z rodzicami.
3. W powiecie myśliborskim rozbudowana jest sieć szkół ponadpodstawowych jednak problemem jest niska zdawalność egzaminów maturalnych oraz niższe niż średnia w województwie zachodniopomorskim wyniki egzaminów maturalnych.
4. Szkoły zawodowe na bieżąco dostosowują swoją ofertę do zmian na rynku pracy. W ofercie szkół pojawiają się nowe kierunki mające umożliwić absolwentom podjęcie pracy bądź założenie własnej działalności gospodarczej. Problemem jest marginalizacja szkolnictwa zawodowego. Tworzenie warunków rozwoju nowoczesnego szkolnictwa

zawodowego jest zadaniem pilnym, a zarazem długofalowym i wymagającym współdziałania władz oświatowych wszystkich szczebli, przedsiębiorców, partnerów społecznych i samych szkół.

5. Jak wynika z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w powiecie myśliborskim za 2019 r., w ostatnim roku zmalała liczba dzieci i młodzieży przyjętych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Spadek liczby dzieci i młodzieży korzystającej z pomocy poradni może wynikać jednak ze spadku liczby mieszkańców w gminach powiatu myśliborskiego.
6. Na terenie powiatu myśliborskiego funkcjonuje duża liczba klubów sportowych. Jest to pozytywny aspekt, świadczący o rosnącej aktywności sportowej mieszkańców powiatu myśliborskiego oraz poprawie dostępności infrastruktury sportowej.
7. Słaba kondycja finansowa Szpitali, która wyraźnie wskazuje na niedoszacowanie procedur medycznych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Układ drogowy i transport publiczny

Najważniejszym układem transportowym na obszarze powiatu myśliborskiego jest sieć dróg kołowych. Pełni ona szczególną rolę z uwagi na fakt, że transport samochodowy stanowi obecnie najpopularniejszy sposób przemieszczania się. Dostępność drogową jest ponadto ważną cechą konkurencyjności miast, która w dużym stopniu determinuje ich pozycję w sieci osadniczej kraju i świata. Jakość i kształt sieci drogowej wpływają także na koszty funkcjonowania gospodarki, stan środowiska przyrodniczego i jakość życia mieszkańców. Obecnie istniejący układ drogowy w powiecie myśliborskim tworzą drogi krajowe, drogi administrowane przez samorząd lokalny (wojewódzkie, powiatowe, gminne) oraz drogi pozostałe (wewnętrzne, prywatne).

Przez teren powiatu myśliborskiego przebiegają cztery drogi krajowe zarządzane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Szczecin, w tym:

- droga ekspresowa S3 Świnoujście – Jakuszyce – przez powiat myśliborski przebiega część odcinka Szczecin – Gorzów Wielkopolski;
- DK nr 23 ciąg Myślibórz (ul. Piłsudskiego) – Dębno (ul. Myśliborska, Mickiewicza, Armii Krajowej i Kostrzyńska) – Sarbinowo;
- DK 26 ciąg Renice – Myślibórz (ul. Lipowa, Bohaterów Warszawy, 1 Maja i Królewiecka) – Golenice – Krajnik Dolny;
- DK nr 31 ciąg Szczecin-Boleszkowice (ul. Lipowa, Poznańska i Warszawska) – Sarbinowo-Słubice.

Drogi krajowe na terenie powiatu myśliborskiego przebiegają na długości 97,3 km.

Do dróg wojewódzkich przebiegających przez powiat myśliborski należy 7 odcinków dróg:

- DW 119 Szczecin – Pyrzyce – Lipiany – Smolary;
- DW nr 127 ciąg Gr. Państwa – Porzecz – Namysłin – Chwarszczany-Dębno (ul. Dargomyślska);
- DW nr 126 ciąg Osinów Dolny – Mieszkowie – Smolnica – Dębno (ul. Kosynierów, Chojeńska od ronda, Plac Konstytucji 3-go Maja);
- DW nr 129 ciąg Sarbinowo – Dąbroszyn;
- DW nr 130 ciąg Barnówko – Tarnów-Baczyna;
- DW 151 ciąg Świdwin – Barlinek (ul. Pełczycka, 1-go Maja, Niepodległości, Gorzowska) – Łubianka-Gorzów Wlkp.;
- DW 156 ciąg Lipiany – Barlinek (ul. Strzelecka, 31-go Stycznia, Szosa do Lipian).

Łączna sieć dróg wojewódzkich przebiegających przez teren powiatu myśliborskiego wynosi: 90,899 km.

Zarządcą dróg wojewódzkich jest Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie. Na obszarze powiatu myśliborskiego nadzór nad drogami wojewódzkimi sprawuje Rejon Dróg Wojewódzkich w Pyrzycach zarządzający drogami DW nr 119, nr 121, nr 151 i nr 156, oraz Rejon Dróg Wojewódzkich w Chojnie zarządzający drogami DW nr 126, nr 127, nr 129, nr 130.

Ważne znaczenie w kształtowaniu dostępności i mobilności na obszarze powiatu myśliborskiego ma sieć dróg powiatowych.

Tabela 38. Wykaz dróg powiatowych na terenie powiatu myśliborskiego

Lp.	Nr drogi powiatowej	Nazwa drogi / przebieg	Długość w km
1	DK nr 1565Z	Mielęcín/ granica pow. Sitno – Kierzków	8,542
2	DP nr 1556Z	Derczewko/ gr. pow. Derczewo – Sitno	4,589
3	DP nr 2102Z	Derczewo – gr. pow. /Lipiany/	3,103
4	DP nr 2103Z	Sitno – Otanów	4,916
5	DP nr 1375Z	Swobnica/ gr. pow. – Rów	1,335
6	DP nr 2104Z	Niesłusz – Kierzków	5,577
7	DP nr 2105Z	Myślibórz – Zgoda	0,839
8	DP nr 2106Z	Kierzków – Golenie	4,657
9	DP nr 2107Z	Tarnowo – Sobienice	7,512
10	DP nr 2108Z	Sulimierz – Rokitno – Giżyn	8,099
11	DP nr 2109Z	Sulimierz – Giżyn - Nowogródek Pom. (ul. Lipiańska)	9,197
12	DP nr 2110Z	Czółnów – Głazów – PKP	5,171
13	DP nr 2111Z	Ławy – Nowogródek Pom. (ul. Mickiewicza, Plac Św. Floriana, Gorzowska, Krótka, Barlinecka) – Barlinek (ul. Myśliborski)	20,245
14	DP nr 1408Z	Rów – gr. pow. /Dobropole	1,536
15	DP nr 2112Z	Głazów – Nowogródek Pom. (ul. Pomorska)	7,033
16	DP nr 2113Z	Nowogródek Pom. (ul. Gorzowska) – Karsko (Mieszka I, ul. Gorzowska) – Łubianka	12,10
17	DP nr 2114Z	Głazów – Renice	3,075
18	DP nr 2115Z	Golenice – Czerników	3,945
19	DP nr 2116Z	Staw – Karsko (ul. Mieszka I) – Płonno	27,656
20	DP nr 2117Z	Myślibórz (ul. Łużycka od DW 128) – Staw – Wysoka	4,474

21	DP nr 2118Z	Nowogródek Pom. – Świątki – Trzcina	2,458
22	DP nr 2119Z	Czerników – Roścín – Pszczelnik	10,73
23	DP nr 2120Z	Czerników – Nawrocko – Roścín	7,65
24	DP nr 2121Z	Wierzbnica – Zarzecze – Myślíborzyce	9,438
25	DP nr 2122Z	Wierzbnica – Pniew – gr. pow. – /Piaseczno/	10,988
26	DP nr 2123Z	PKP Świątki – Świątki	0,710
27	DP nr 2124Z	Ławy - Trzcina – Sołacz	8,801
28	DP nr 2125Z	Dalsze – Mystki – PKP Ściechów	6,39
29	DP nr 2126Z	Chłopowo – Rózańsko	6,39
30	DP nr 2127Z	Barnówko – Dolsk – Staw	9,936
31	DP nr 1384Z	/Trzcíńsko/ – gr. pow. – Warnice – Smolnica	6,626
32	DP nr 2128Z	PKP Barnówko – Więclaw – Mostno	3,659
33	DP nr 1409Z	/St. Łysogórki/ – gr.pow. – Warnice	2,00
34	DP nr 2129Z	Krężelin – Dyszno – Ostrowiec	8,895
35	DP nr 2130Z	Dyszno – Rózańsko	7,828
36	DP nr 1418Z	/Troszyn/ – gr. pow. – Grzymiradz – Dębno (ul. Zielona),	10,593
37	DP nr 2131Z	Wyszyna – Wysoka	3,424
38	DP nr 2132Z	Dębno – Mostno	4,810
39	DP nr 2133Z	/Sitno/ – gr. pow. – Boleszkowice (ul. Osadników)	2,048
40	DP nr 2134Z	Dębno (ul. Gorzowska) – Mosina – Witnica	5,972
41	DP nr 2135Z	Dębno (ul. Sportowa) – Cychry (ul. Spacerowa i Ogrodowa) – Dąbroszyn	12,498
42	DP nr 2136Z	Boleszkowice (ul. Świerczewskiego i Wojska Polskiego) – Dębno (ul. Chojeńska do ronda)	10,008
43	DP nr 2137Z	Krępno – Boleszkowice (ul. Leśna)	4,349
44	DP nr 2138Z	/Kłosów/ – gr. pow. – Krępno – Namyślin	5,585
45	DP nr 2139Z	Dargomyśl – Cychry (ul. Spokojna, Jana Pawła II) – Kamień Mały	10,255
46	DP nr 2140Z	Sarbinowo – Kamień Wielki – Mościczki	5,17
47	DP nr 2141Z	Chlewice – Namyślin	3,141

48	DP nr 2142Z	Namyślin – Kaleńsko – Kostrzyn	6,096
49	DP nr 2143Z	Karlin – Sumiak	2,271
50	DP nr 2144Z	Reczyce – Gudzisz	2,596
51	DP nr 2145Z	Kinice – Karsko	4,113
52	DP nr 2146Z	Warnice – Różańsko – Dolsk	12,35
53	DP nr 2147Z	m. Głazów	2,748
54	DP nr 2148Z	Jarząbki – Strąpie – Dzikowi	11,547
55	DP nr 1575Z	/Jesionowo/gr. pow. – Mostkowo – Sulimierz	10,46
56	DP nr 1576Z	/Jesionowo/ gr. pow. – Barlinek (ul. Szosowa)	6,435
57	DP nr 2151Z	/Laskowo/gr. pow. – Barlinek	7,629
58	DP nr 2152Z	Strąpie – Ożar – Barlinek (ul. Okrętowa)	6,019
59	DP nr 2153Z	Laskówko – Żydowo	6,53
60	DP nr 1586Z	Dobrzysław – gr. pow. - Jagów – Pełczyce	2,60
61	DP nr 2155Z	Chropawo – gr. pow. - Żydowo – Barlinek (ul. Św. Bonifacego)	4,432
62	DP nr 2156Z	Dzikowo – Rychnów	2,986
63	DP nr 2157Z	Krzyńka – Moczydła – Lubocierz	11,565
64	DP nr 2158Z	Płonno – Sarnik – Niesporowice – Krzyńki,	1,493
65	DP nr 2159Z	Płonno – Niesporowice	1,504
66	DP nr 2160Z	Jarząbki – Żelice – Dziedzice	4,404
67	DP nr 1415Z	Zielin – gr. powiatu – gr. powiatu – Czelin	0,182
68	Była droga wojewódzka nr 121	Banie – gr. powiatu – Rów	5,424
69	Była droga wojewódzka nr 128	Rów – Myślibórz (ul. Celną, Ogrodowa, Łużycka, Gorzowska) – Ławy	28,10

Źródło: Informacja na temat dróg powiatowych <http://bip.powiatmysliborski.pl/unzip/4405.dhtml>

Powiat zarządza drogami powiatowymi o łącznej długości 465,5 km, w tym:

- 444,4 km (95,5%) to drogi utwardzone:
  - 373,1 km o nawierzchni bitumicznej,
  - 67,5 km o nawierzchni brukowcowej,

- 2,9 km o nawierzchni kostkowej.
- 0,8 km o nawierzchni z prefabrykatów betonowych,
- 21,2 km (4,5%) to drogi gruntowe.

Stan techniczny większości dróg, jak i obiektów mostowych jest dostateczny lub zły. Wymagane jest wykonywanie regularnych remontów i napraw nawierzchni istniejących w ramach bieżącego utrzymania dróg oraz sukcesywna ich przebudowa w celu podnoszenia parametrów technicznych w ramach środków inwestycyjnych.¹⁸

Tabela 39. Wykaz długości dróg powiatowych w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

Nazwa JST	Typ nawierzchni drogi w km					
	bitumiczna	brukowcowa	z kostki	z prefabrykatów betonowych	gruntowa	Razem
Barlinek	64,4	33,5	-	-	2,2	100,1
Boleszkowice	32,7	-	-	-	1,0	33,7
Dębno	81,8	21,8	2,9	-	3,1	109,6
Myślibórz	130,0	10,2	-	0,8	14,1	155,1
Nowogródek Pomorski	64,2	2,0			0,8	67,0
Razem	373,1	67,5	2,9	0,8	21,2	465,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji na temat dróg powiatowych.

W ciągu dróg powiatowych powiatu myśliborskiego znajdują się 22 mosty, 1 wiadukt oraz 76 przepustów pod drogami, w tym 15 szt. o świetle minimum 1,5m.

Spośród 465,437 km dróg powiatowych 16,723 km dróg przebiega przez miasta powiatu myśliborskiego, w tym:

Dębno:

- ul. Zielona 2,63 km w ciągu drogi powiatowej Nr 1418Z
- ul. Gorzowska 0,627 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2134Z
- ul. Sportowa 1,117 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2135Z
- ul. Chojeńska 1,777 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2136Z (od ulicy Kosynierów)

Myślibórz:

- ul. Łużycka 1,835 km w tym w ciągu drogi powiatowej Nr 2117Z 1,060 km oraz w ciągu drogi powiatowej Nr 2161Z 0,775 km
- ul. Celnia 1,2 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2161Z
- ul. Ogrodowa 0,598 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2161Z
- ul. Gorzowska 1,334 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2161Z;

Barlinek:

¹⁸ Informacja na temat stanu dróg powiatowych 2020 Starostwo Powiatowe w Myśliborzu.

- ul. Myśluborska 0,613 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2111Z
- ul. Szosowa 1,74 km w ciągu drogi powiatowej Nr 1576Z
- ul. Okrętowa 1,765 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2152Z
- ul. Św. Bonifacego 1,487 km w ciągu drogi powiatowej Nr 2155Z.

Zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Powiatu Myśluborskiego, a całością zagadnienia od strony technicznej zajmuje się Wydział Dróg, komórka organizacyjna Starostwa Powiatowego w Myśluborzu. W strukturze organizacyjnej Wydziału Dróg znajdują się dwa Obwody Drogowe:

- w Cychrach, wykonuje zadania na obszarze gmin: Dębno, Boleszkowice oraz część Myśluborza;
- w Myśluborzu, wykonuje zadania na obszarze gmin: Barlinek, części Myśluborza i Nowogródek Pomorski.

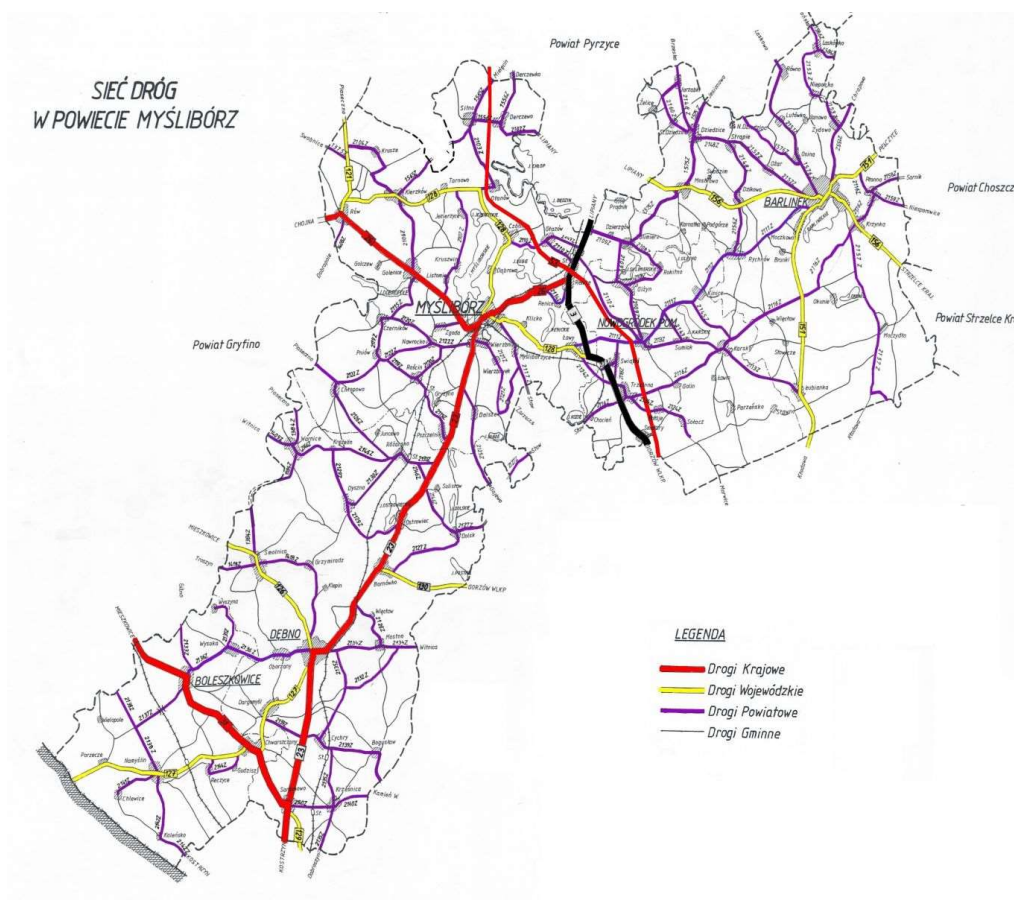
Powiat odpowiada za organizowanie remontów oraz badanie stanu dróg. W powyższym zakresie współpracuje z gminami przy realizacji inwestycji drogowych.

Ostatnią z kategorii dróg publicznych są drogi gminne, których, zgodnie z danymi GUS, łączna długość na terenie powiatu myśluborskiego w 2018 r. wynosiła 871,90 km, z czego:

- 204 km drogi o nawierzchni twardej;
- 111,90 km drogi o nawierzchni twardej ulepszonej;
- 556 km drogi o nawierzchni gruntowej.

Zarządcami tych dróg są Burmistrzowie i Wójtowie poszczególnych gmin.

Rysunek 3. Sieć dróg w powiecie myśluborskim.

<https://www.powiatmysliborski.pl/pliki/powiatmysliborski2/Image/Sie%C4%87%20dr%C3%B3g%20powiatowyc h%20z%20S3.jpg>

Komunikacja publiczna

Transport zbiorowy w powiecie realizowany jest poprzez przewozy autobusowe i mikrobusami. Linie autobusowe realizowane są przez PKS Myślibórz Sp. z o.o. Przewozy organizowane są na trasach:

- Dębno – Boleszkowice;
- Dębno – Gudzisz – Dębno;
- Myślibórz – Dębno;
- Myślibórz – Różańsko;
- Dębno – Chojna;
- Dębno – Gorzów Wielkopolski;
- Dębno – Kostrzyn nad Odrą;
- Myślibórz – Chojna;
- Myślibórz – Choszczno;
- Myślibórz – Trzcianko Zdrój.

W powiecie funkcjonują również inni prywatni przewoźnicy dysponujący mikrobusami.

Organizacja transportu zbiorowego ma swoje przełożenie na funkcjonowanie obszaru zurbanizowanego jako całości. Sprawnie funkcjonująca sieć transportu zbiorowego zachęca mieszkańców do codziennego przemieszczania się na większe odległości oraz wpływa na poprawę dostępności miejsc pracy oraz placówek oświatowych i usługowych, szczególnie dla osób, które nie mają możliwości korzystania z samochodu.

Analiza częstotliwości i zasięgu połączeń komunikacji publicznej na terenie powiatu myśliborskiego wskazuje na nierówności w dostępie do usług komunikacyjnych. Dobrze bądź relatywnie dobrze skomunikowane są miejscowości zlokalizowane przy drogach krajowych DK23, DK26 i DK31. Natomiast najslabiej skomunikowane są miejscowości zlokalizowane na obszarach wiejskich.

4.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa jest jednym z podstawowych działań mających na celu zachowanie stosunków ekologicznych na danym terenie oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców.

4.2.1. System odprowadzania ścieków.

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób, aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy Program oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). KPOŚK stanowi wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków w terminach określonych w Programie. Każda aglomeracja powyżej 2000 RLM powinna być wyposażona w system kanalizacji zbiorczej w celu odprowadzania ścieków powstających na terenie aglomeracji do komunalnych oczyszczalni ścieków.

Na terenie powiatu myśliborskiego wyznaczone zostały trzy aglomeracje kanalizacyjne:

1. Aglomeracja Dębno wyznaczona uchwałą nr XVII/221/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 10 lipca 2012 r., o równoważnej liczbie mieszkańców 19974(RLM). Aglomerację obsługuje oczyszczalnia ścieków w Dębnie, której obszar

- obejmuje miejscowości: Dębno, Cychry, Oborzany, Bogusław, Dargomyśl, Dolsk, Ostrowiec, Barnówko, Więclaw, Łazy, Mostno.
2. Aglomeracja Barlinek wyznaczona uchwałą nr XV/286/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 października 2016 r., o równoważnej liczbie mieszkańców 19245 (RLM). Aglomerację obsługuje oczyszczalnia ścieków w Barlinku, której obszar obejmuje miejscowości: Barlinek (z wyłączeniem fragmentu m. Barlinek określonym jako Młyn Papiernia), Lutówko, Osina, Jaromierki, Płonno, Krzynka, część miejscowości Moczkowo.
  3. Aglomeracja Myślibórz wyznaczona uchwałą nr IX/180/15 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 grudnia 2015 r., o równoważnej liczbie mieszkańców 13 744 (RLM). Aglomerację obsługuje oczyszczalnia ścieków w Myśliborzu, której obszar obejmuje miejscowości: Myślibórz, Klicko, Golenice oraz Sobienice.

Łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu myśliborskiego wynosi 256,1 km, (GUS stan na dzień 31.12.2019r.). Stopień skanalizowania Powiatu Myśliborskiego według stanu na koniec 2019r. wyniósł 75,3%. Pod względem stopnia skanalizowania Powiat Myśliborski zajmuje 12. pozycję spośród wszystkich 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego (stopień skanalizowania województwa zachodniopomorskiego wynosi 80,6% – stan na 31.12.2019r.). Łączna ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną na terenie powiatu w 2019r. wyniosła 1780,0 tys. m³.

Tabela 40. Długość sieci kanalizacyjnej, liczba przyłączy oraz stopień skanalizowania powiatu myśliborskiego (stan na 31.12.2019r.)

Obszar	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych [szt.]	Stopień skanalizowania
Gmina Barlinek	55,6	1127	91,3%
Gmina Boleszkowice	24,3	315	50,0%
Gmina Dębno	120,0	1650	78,2%
Gmina Myślibórz	46,20	1227	67,6%
Gmina Nowogródek Pomorski	10,0	225	32,7%
ŁĄCZNIE POWIAT	256,10	4544	75,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nieskanalizowane obszary powiatu obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na regularnym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków. Właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe mają obowiązek posiadania umowy na wywóz nieczystości ciekłych i dowodów uiszczania opłat za tę usługę. Zgodnie z danymi GUS (stan na dzień 31.12.2019 r.) na terenie powiatu myśliborskiego znajdowało się 3023 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 503 szt. przydomowych oczyszczalni

ścieków. W 2018 r. taborem asenizacyjnym z obszaru powiatu odebrano 63 666,3 m³ ścieków bytowych.

4.2.2. System zaopatrzenia w wodę

Na terenie powiatu myśliborskiego zlokalizowanych jest 39 wodociągów publicznych, w tym:

- 33 wodociągi o wydajności < 100m³/dobę;
- 8 wodociągi o wydajności 100-1000m³/dobę;
- 3 wodociągi o wydajności 1000-10000m³/dobę.

Wymienionymi wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę administrują:

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Myśliborzu;
2. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Dębnie;
3. Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Płonia” Sp. z o.o. z siedzibą w Barlinku;
4. Urząd Gminy Nowogródek Pomorski.

Tabela 41. Wykaz wodociągów należących do sektora publicznego zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego na koniec 2019r.

Wielkość produkcji wody	Administrator wodociągu			
	PWiK Sp. z o.o. w Myśliborzu	PWiK Sp. z o.o. w Dębnie	PW-K „Płonia” Sp. z o.o. w Barlinku	Urząd Gminy Nowogródek Pomorski
< 100 m ³ /dobę	Głazów, Sulimierz, Ławy, Golenice, Golczew, Kruszwin, Tarnowo, Roścín, Rokicienko, Rów, Sitno	Wysoka, Namyślin, Chwarszczany, Krześnica, Sarbinowo, Smolnica, Warnice, Rózańsko, Dolsk, Dyszno	Rychnów, Mostkowo, Dzikowo, Moczydło, Krzynka, Nowa Dziedzina	Golin, Giżyn
100-10000 m ³ /dobę	Nawrocko	Boleszkowice, Cychry, Barnówko	Moczkowo, Lutówko	Karsko
1000-10000 m ³ /dobę	Myślibórz	Dębno	Barlinek	

Źródło: „Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Myśliborskiego za 2019r.” PSSE Myślibórz

Na terenie powiatu znajduje się ponadto 5 wodociągów należących do sektora prywatnego tj.

Podmioty o produkcji < 100 m³/dobę:

- PPH „BIMEX” Ośrodek Wypoczynkowy Barlinek, Polana Lecha 1, Barlinek;
- Szpital Barlinek Sp. z o.o. ul. Szpitalna 10 w Barlinku;
  - Szpital im. Św. Matki Teresy z Kalkuty, ul. Kościuszki 58 w Dębnie;
- AUTO PORT Renice 59

Podmiot o produkcji 100-10000m³/dobę:

- Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 1, Barlinek.

Stosunek liczby mieszkańców podłączonych do wodociągu do ogólnej liczby mieszkańców (stopień zwodociągowania powiatu) na koniec 2019r. wyniósł 97,7% (GUS Szczecin), jest to wynik lepszy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego 96,2%.

Tabela 42. Stopień zwodociągowania gminy powiatu myśliborskiego.

Wyszczególnienie JST	Ludność w % ogółu korzystająca z instalacji wodociągowej			
	2016	2017	2018	2019
Barlinek	99,0	99,0	99,0	99,0
Boleszkowice	89,5	89,5	89,5	89,5
Dębno	97,9	97,9	97,8	97,9
Myślibórz	98,8	98,9	98,7	98,8
Nowogródek Pomorski	90,2	90,3	89,8	89,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2019r.)

Najlepsza sytuacja pod względem liczby mieszkańców podłączonych do wodociągu do ogólnej liczby mieszkańców występuje w gminie Barlinek, gdzie wskaźnik zwodociągowania wynosi 99%. Najgorsza sytuacja jest na terenie gmin wiejskich Boleszkowice 89,5% oraz Nowogródek Pomorski 89,8%.

4.3. Sieć gazowa.

Paliwo gazowe jest istotne z punktu widzenia społecznego i gospodarczego. Gaz jest paliwem, które jest pomostem pomiędzy tradycyjną metodą, czyli wydobyciem i spalaniem węgla, a ekologicznym OZE. Gaz jest paliwem czystym, które pozwala ograniczyć emisję zanieczyszczeń o ponad 60 procent, dlatego dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego.

Udział liczby mieszkańców korzystających z gazu ziemnego do ogólnej liczby mieszkańców (stopień gazyfikacji) powiatu myśliborskiego wynosi 45,0 % (dane GUS stan na dzień 31.12.2019 r.), i jest niższy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego, która na koniec 2019 r. wyniosła 59,2%. Na 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego powiat myśliborski pod względem stopnia gazyfikacji zajmuje 13 pozycję.

Tabela 43. Stopień gazyfikacji gmin powiatu myśliborskiego na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie JST	Stopień gazyfikacji %
Barlinek	72,7
Boleszkowice	Brak dostępu do sieci gazowej
Dębno	65,6
Myślibórz	10,6
Nowogródek Pomorski	Brak dostępu do sieci gazowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stopień wyposażenia powiatu myśliborskiego w sieć gazową jest niewystarczający. Jak pokazują powyższe wskaźniki, mieszkańcy gmin wiejskich powiatu myśliborskiego nie mają dostępu do sieci gazowej. Spośród gmin miejskich najwyższy wskaźnik gazyfikacji ma gmina Barlinek 72,7%, natomiast najniższy gmina Myślibórz – tylko 10,6% ludności tej gminy ma dostęp do gazu sieciowego.

Łączna długość sieci gazowej na terenie powiatu myśliborskiego wynosi 344,379 km, w tym długość sieci przesyłowej wynosi 117,865 km oraz długość sieci dystrybucyjnej 226,514 km (dane GUS stan na dzień 31.12.2019 r.).

Operatorem dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie powiatu myśliborskiego jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie (gm. Barlinek i gm. Dębno) oraz DUON Dystrybucja Sp. z o.o. (gm. Myślibórz).

4.4. Odnawialne Źródła Energii

Odnawialne źródła energii (OZE) uznawane są za wariant alternatywny dla tradycyjnych nieodnawialnych nośników energii. Zasoby tych źródeł uzupełniają się w naturalnych procesach, co pozwala traktować je jako niewyczerpalne.

Województwo zachodniopomorskie jest obecnie liderem w zakresie produkowanej energii ze źródeł odnawialnych, niemniej zważywszy na wymagania Unii Europejskiej, którym musi sprostać Polska, nadal udział OZE w produkcji kraju jest zbyt niski.

Zgodnie z danymi URE na dzień 31.12.2019 r., na terenie województwa zachodniopomorskiego zainstalowanych jest 271 instalacji OZE o łącznej zainstalowanej mocy 1 675,83 MW, wykorzystujących różnego rodzaju źródła energii, w tym 78 instalacji fotowoltaicznych o łącznej zainstalowanej mocy 51,65 MW. Na terenie powiatu myśliborskiego na koniec 2019 r. funkcjonowało 10 koncesjonowanych instalacji OZE o mocy powyżej 50kW wytwarzających energię elektryczną o łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 62,012MW, w tym:

- farma wiatrowa „Wysoka” (gm. Boleszkowice) o mocy 47,500MW;
- farma wiatrowa „Oborzany” (gm. Dębno) o mocy 7,500MW;
- Barlinek Inwestycje Sp. z o.o. - instalacja spalania biomasy o mocy 5,8MW stanowiąca jednostkę kogeneracji zlokalizowana w Barlinku przy ul. Przemysłowej 1;
- biogazownia zlokalizowana w m. Dalsze (gm. Myślibórz) o mocy 0,442MW;
- małe elektrownie wodne (6 instalacji) o łącznej mocy 0,777 MW zlokalizowane na rzece Myśla w m. Chwarszczany, Gudzisz, Reczyce i Namysłin (gm. Boleszkowice) oraz m. Dargomyśl i Barnówko (gm. Dębno).

Ponadto na terenie powiatu myśliborskiego, funkcjonują niewielkie instalacje OZE, które nie są wykazywane w statystykach URE. Łączna moc zainstalowana mikroinstalacji OZE na terenie powiatu myśliborskiego wynosi 2,27 MW, tym na terenie gmin:

- Barlinek - 352,95kW;
- Boleszkowice – 339,88kW;
- Dębno –647,15kW;
- Myślibórz –758,19kW;
- Nowogródek Pomorski –168,72kW.

Powiat myśliborski na koniec 2019 r. pod względem zainstalowanych mocy mikroinstalacji OZE produkujących energię elektryczną zajmował 8 pozycję na tle wszystkich (21) powiatów województwa zachodniopomorskiego.

4.5. Kluczowe wnioski

1. Silną stroną istniejącego układu dróg powiatowych jest wysoka gęstość i korzystna topologia sieci oraz dobre powiązanie dróg powiatowych z układem dróg wojewódzkich i krajowych. Podstawowym problemem układu drogowego w powiecie jest niski stan techniczny dróg.
2. Słabą stroną powiatu jest niewystarczająca ilość lub brak w części miejscowości powiatu połączeń komunikacji publicznej. Godziny przejazdów przez tereny wiejskie często nie są zsynchronizowane z godzinami rozpoczęcia pracy przez lokalnych przedsiębiorców.
3. Niewystarczający stopień skanalizowania miejscowości powiatu myśliborskiego, najniższym wskaźnikiem skanalizowania charakteryzują się gminy wiejskie powiatu, tj. Gmina Boleszkowice i Gmina Nowogródek Pomorski.
4. Stopień wyposażenia powiatu myśliborskiego w sieć gazową jest niewystarczający. Mieszkańcy gmin wiejskich powiatu myśliborskiego nie mają dostępu do sieci gazowej.
5. Wysoka pozycja powiatu pod względem zainstalowanych instalacji OZE.

5. Gospodarka

5.1. Struktura podstawowych branż gospodarki

Poziom rozwój i struktura gospodarcza powiatu myśliborskiego i jego poszczególnych ośrodków miejskich jest zróżnicowana. Powiat myśliborski charakteryzuje dość wysoko rozwinięty przemysł drzewno-meblarski skupiający swoją działalność w Gminach Barlinek i Dębno. Oprócz dużych zakładów produkcyjnych (usytuowany jest tu jeden z największych w Polsce zakładów w przemyśle drzewno-meblarskim – Barlinek SA), działa tu również wielu drobnych wytwórców zajmujących się produkcją wyrobów tartacznych oraz produkujących wyroby meblarskie. Kolejną kluczową gałęzią przemysłu przeważającą w regionie jest przemysł metalowo – maszynowy. Funkcjonuje wiele zakładów o tym profilu działalności. Część obszaru powiatu, ze względu na korzystne warunki glebowe, rozwija się nadal w kierunku produkcji rolnej lub rolno-leśnej. Na obszarach gmin wiejskich występuje ograniczona liczba zakładów produkcyjnych i usługowych. Na terenie powiatu widoczna jest koncentracja produkcji i usług w kilku głównych ośrodkach miejskich – Barlinek, Dębno i Myślibórz. Wyodrębnione strefy lub tereny inwestycyjne stwarzające warunki do rozwoju przedsiębiorstw – tereny zlokalizowane w gminach: Barlinek, Dębno i Myślibórz (teren inwestycyjny Renice) należą do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Niewątpliwym atutem umożliwiającym rozwój gospodarczy powiatu jest jego atrakcyjne położenie blisko zachodniej granicy Polski, na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych zapewniających dobre skomunikowanie z resztą kraju.

Bogactwo przyrodnicze obszaru - wysoki odsetek obszarów objętych ochroną Natura 2000, wysoki wskaźnik jeziorności oraz osobliwości przyrodnicze kształtują charakter turystyczny obszaru, który sprzyja rozwojowi przedsiębiorstw turystycznych w oparciu o tworzenie miejsc noclegowych oraz ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej.

W powiecie myśliborskim na koniec 2019r. aktywnych było 6745 podmiotów gospodarczych sektora prywatnego oraz 302 podmioty w sektorze publicznym. Spośród 6745 podmiotów prywatnych aż 75,94% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, kolejną grupą stanowiącą 5,99% były spółki handlowe. Liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w powiecie myśliborskim od wielu lat sukcesywnie wzrasta, w 2015 r. było ich 6 547 – czyli na przełomie ostatnich 5 lat nastąpił wzrost o 198 przedsiębiorstw. Inna tendencja występuje w sektorze publicznym, gdzie na przełomie ostatnich 5 lat liczba tych podmiotów spadła o 16.

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w powiecie myśliborskim jest zróżnicowana. Ośrodkiem szczególnej koncentracji działalności gospodarczej jest gmina Dębno, gdzie wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców wynosi 1180,80 podmiotów, kolejną gminą jest gmina Barlinek ze wskaźnikiem 1059,55 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców, na trzecim miejscu w powiecie plasuje się gmina Myślibórz ze wskaźnikiem 1 042,00. Niższe wskaźniki występują w gminach wiejskich powiatu myśliborskiego, najniższy w gminie Nowogródek Pomorski 819,18 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców, dużo wyższy wskaźnik jest gminie wiejskiej Boleszkowice to 1007,37 podmiotów na 10 tys. mieszkańców. Średni wskaźnik dla powiatu myśliborskiego to 1073,62 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Zarówno wskaźniki poszczególnych gmin jak i średni wskaźnik powiatu są niższe niż wskaźnik dla województwa zachodniopomorskiego, który wynosi 1345,45 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców.

Analizując wielkość przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie powiatu myśliborskiego aż 95,86% to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 10 pracowników, 3,45% to przedsiębiorstwa małe zatrudniające do 50 pracowników, 0,65% to przedsiębiorstwa średnie zatrudniające do 250 pracowników. Zgodnie z danymi GUS na 31.12.2019r. na terenie powiatu funkcjonowały 3 duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników.

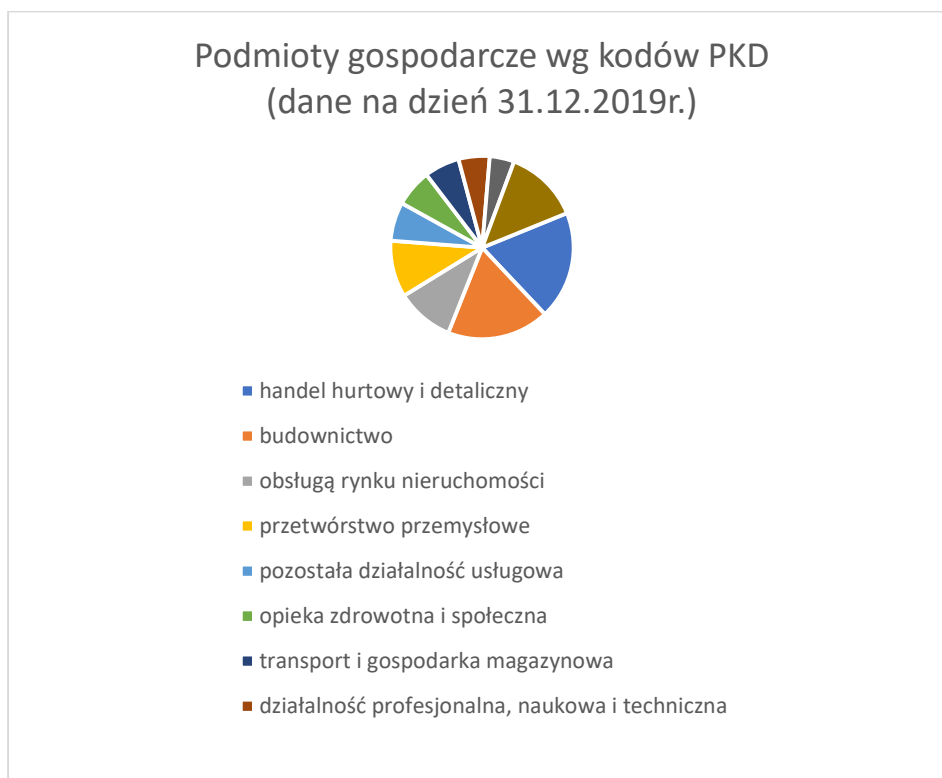
Tabela 44. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości na terenie powiatu myśliborskiego (stan na 31.12.2019r.)

Wielkość podmiotu gospodarczego	Udział procentowy w strukturze wielkości podmiotów gospodarczych [%]
mikroprzedsiębiorstwa (do 9 pracowników)	95,86
małe przedsiębiorstwa (10–49 pracowników)	3,45
średnie przedsiębiorstwa (50–249 pracowników)	0,65
duże przedsiębiorstwa (250–999 pracowników)	0,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Najliczniejszą grupą podmiotów gospodarczych w powiecie myśliborskim są podmioty trudniące się handlem hurtowym i detalicznym. Stanowią one 19,06% wszystkich działających w powiecie podmiotów gospodarczych. Pozostałymi kluczowymi branżami gospodarki powiatu są: budownictwo – 18,08% wszystkich podmiotów gospodarczych, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 10,16%, przetwórstwo przemysłowe – 10,04%, pozostała działalność usługowa – 6,84%, opieka zdrowotna i społeczna – 6,57%, transport i gospodarka magazynowa – 6,24%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 5,48%, rolnictwo i leśnictwo – 4,32%.

Rysunek 4. Podmioty gospodarcze wg kodów PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.2. Wsparcie przedsiębiorczości.

Niezbędnym warunkiem rozwoju przedsiębiorczości jest przygotowanie terenów dla potencjalnych inwestorów. O atrakcyjności inwestycyjnej danego obszaru najczęściej decyduje kombinacja kilku czynników: wyposażenie w infrastrukturę techniczną, odpowiednia dostępność komunikacyjna oraz system ulg dla inwestorów. Każde przedsiębiorstwo bądź podmiot gospodarczy poszukuje miejsca do prowadzenia swej działalności, które w najlepszy sposób będzie zaspokajało jego potrzeby. Miejsce to musi odznaczać się najwyższymi walorami użytkowymi lokalizacji dla prowadzonej działalności.

W powiecie myśliborskim funkcjonują dwie Podstrefy w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej Kostrzyńsko-Słubickiej: Podstrefa Barlinek (33,75 ha) oraz Podstrefa Dębno (3,66 ha), podstrefa Myślibórz (Renice dz.159/2, 159/3, 27,81ha).

Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Powiat Myśliborski oferują przedsiębiorcom, które chcą inwestować na terenie powiatu myśliborskiego pomoc publiczną w formie zwolnień od podatku dochodowego oraz wsparcie na utworzenie stanowiska pracy.

Przedsiębiorca podejmujący działalność gospodarczą na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w powiecie myśliborskim jest uprawniony do korzystania z pomocy regionalnej w postaci zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym CIT z dwóch tytułów: poniesionych nakładów inwestycyjnych lub tworzenia nowych miejsc pracy. Mały przedsiębiorca podejmujący działalność gospodarczą na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej może skorzystać ze zwolnienia z podatku dochodowego CIT w wysokości 55% poniesionych nakładów inwestycyjnych lub 55% dwuletnich kosztów pracy. Średni przedsiębiorca podejmujący działalność gospodarczą na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej może skorzystać ze zwolnienia z podatku dochodowego CIT w wysokości 45% poniesionych nakładów inwestycyjnych lub 45% dwuletnich kosztów pracy.

Duży przedsiębiorca podejmujący działalność gospodarczą na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej może skorzystać natomiast ze zwolnienia z podatku dochodowego CIT w wysokości 35% poniesionych nakładów inwestycyjnych lub 35% dwuletnich kosztów pracy.

Instytucją wspierającą przedsiębiorców w imieniu Starosty jest Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu, który oferuje m.in.: refundację kosztów wyposażenia i doposażenia nowego stanowiska pracy dla bezrobotnego, w tym dla bezrobotnego niepełnosprawnego; przyznanie bezrobotnemu jednorazowych środków na uruchomienie własnej działalności gospodarczej; zwrot części kosztów poniesionych na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenie społeczne bezrobotnych zatrudnianych w ramach prac interwencyjnych, w tym dla bezrobotnych niepełnosprawnych; roboty publiczne (narzędzie kierowane do samorządów, nie mogą z niego korzystać przedsiębiorcy); możliwość zorganizowania miejsca stażu w celu przygotowania bezrobotnego do wykonywania pracy na określonym stanowisku, w tym osoby niepełnosprawnej; refundację poniesionych kosztów opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne w związku z zatrudnieniem osoby bezrobotnej, w tym bezrobotnego niepełnosprawnego; refundację kosztów szkoleń pracowników; skierowanie bezrobotnego na szkolenie w celu uzyskania uprawnień lub kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami przedsiębiorcy.

Rozpoczęta współpraca pomiędzy Starostą Myśliborskim a Zarządem Spółki Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej jest kolejnym działaniem władz powiatu mającym na celu ożywianie lokalnego rynku i tworzenie sprzyjających warunków do powstawania na nim nowych podmiotów gospodarczych oraz obsługa już istniejących przedsiębiorców, a także wspieranie okolicznych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie promocji inwestycyjnej¹⁹.

5.3. Rynek pracy

Liczba osób pracujących w powiecie myśliborskim na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 11882 osób, wskaźnik osób pracujących na 1000 ludności wynosił 181 osób. Średnia dla województwa zachodniopomorskiego wynosiła 218 osób pracujących na 1000 mieszkańców i była wyższa niż wskaźnik dla powiatu myśliborskiego. Powiat myśliborski pod względem wskaźnika osób pracujących na 1000 ludności plasuje się na 9 miejscu wśród 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 45. Liczba osób pracujących w gminach powiatu myśliborskiego stan na 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie JST	Liczba osób pracujących	Wskaźnik osób pracujących na 1000 ludności
Barlinek	4598	239
Boleszkowice	230	81
Dębno	3757	183
Myślibórz	2857	145
Nowogródek Pomorski	440	131

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród gmin powiatu myśliborskiego najwyższy wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców odnotowany został w gminie Barlinek i wyniósł 239 osób i jest wyższy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (218). Tak wysoki wskaźnik jest wynikiem zlokalizowania na terenie gminy licznych zakładów pracy. Pozostałe gminy mają o wiele niższe wskaźniki. Najgorzej wygląda sytuacja na terenie gminy Boleszkowice, gdzie wskaźnik ten wyniósł 81 osób pracujących na 1000 mieszkańców.

¹⁹ <https://www.powiatmysliborski.pl>

Podstawą gospodarki powiatu myśliborskiego jest przemysł i budownictwo. W branży tej w 2018r. pracowało 4826 osób, co stanowiło 41,43% wszystkich osób aktywnych zawodowo w powiecie.

Tabela 46. Pracujący w powiecie myśliborskim według sektorów gospodarki w latach 2014-2018

Sektory gospodarki	Liczba pracujących w latach				
	2014	2015	2016	2017	2018
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2452	2403	2449	2674	2641
Przemysł i budownictwo	4922	4854	4960	5265	4826
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	2227	2255	2274	2283	2314
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	424	405	421	398	386
Pozostałe usługi	3594	3456	3574	3502	3547

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Największa dynamika zmiany liczby osób pracujących w powiecie w latach 2014-2018 dotyczyła działalności finansowej, ubezpieczeniowej i obsługi rynku nieruchomości, gdzie odnotowano 9,80% spadek pracujących oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, gdzie odnotowano 7,70% przyrost pracujących. Relatywnie stały poziom zatrudnienia występuje w pozostałych sektorach gospodarki.

Ocenę stanu i struktury rynku pracy w powiecie myśliborskim umożliwia analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonywana przez Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu.

Celem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy, a przede wszystkim:

- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadpodstawowym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Zgodnie z badaniem „Barometr zawodów²⁰” dla powiatu myśliborskiego na rok 2020 została określona sytuacja w zawodach. „Barometr zawodów” jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2020 r. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy). Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców. Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych

²⁰ <https://barometrzwodow.pl/zachodniopomorskie>

miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie)

Dużym deficytem w powiecie myśliborskim charakteryzują się następujące zawody:

- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych;
- opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej;
- pracownicy ds. budownictwa drogowego;
- robotnicy obróbki drewna i stolarze;
- spawacze;
- sprzedawcy i kasjerzy.

Jako zawody deficytowe uznano:

• Betoniarze i zbrojarze	• Listonosze i kurierzy	• Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych;
• Blacharze i lakiernicy samochodowi	• Magazynierzy	• Pracownicy ochrony fizycznej;
• Brukarze	• Masarze i przetwórcy ryb	• Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie;
• Dekarze i blacharze budowlani	• Mechanicy maszyn i urządzeń	• Pracownicy socjalni
• Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy	• Mechanicy pojazdów samochodowych	• Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
• Fizjoterapeuci i masażyści	• Monterzy instalacji budowlanych	• Przedstawiciele handlowi
• Fryzjerzy	• Monterzy konstrukcji metalowych	• Psycholodzy i psychoterapeuci
• Inspektorzy nadzoru budowlanego	• Murarze i tynkarze	• Robotnicy budowlani
• Instruktorzy nauki jazdy	• Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	• Robotnicy leśni
• Inżynierowie budownictwa	• Ogrodnicy i sadownicy	• Robotnicy obróbki drewna i stolarze
• Kamieniarze	• Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	• Spawacze
• Kelnerzy i barmani	• Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych	• Specjaliści ds. finansowych
• Kierowcy autobusów	• Operatorzy obrabiarek skrawających	• Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
• Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	• Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	• Spedytorzy i logistycy
• Kierowcy samochodów osobowych	• Opiekunki dziecięce	• Sprzedawcy i kasjerzy
• Kierownicy budowy	• Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	• Ślusarze
• Kosmetyczki	• Piekarze	• Tapicerzy
• Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	• Pielęgniarki i położne	• Zaopatrzeniowcy i dostawcy
• Kucharze	• Pracownicy ds. budownictwa drogowego	
• Lakiernicy	• Pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych	
• Lekarze	• Pracownicy ds. rachunkowości i księgowość	

Jako zawody zrównoważone uznano:

• Administratorzy stron internetowych	• Kierownicy sprzedaży	• Pracownicy poczty
• Agenci ubezpieczeniowi	• Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury	• Pracownicy poligraficzni
• Akustycy i realizatorzy dźwięku	• Logopedzi i audiofonolodzy	• Pracownicy przetwórstwa metali
• Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych	• Marynarze, pracownicy obsługi statków i portów	• Pracownicy przetwórstwa spożywczego
	• Maszyniści	• Pracownicy służb mundurowych
	• Meteorolodzy, geolodzy, geografowie	

- Animatorzy kultury i organizatorzy imprez
- Architekci i urbaniści
- Architekci krajobrazu
- Archiwiści i muzealnicy
- Asystenci w edukacji
- Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
- Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy
- Ceramicy przemysłowi
- Cieśle i stolarze budowlani
- Cukiernicy
- Dentyści
- Diagnostyci samochodowi
- Dziennikarze i redaktorzy
- Ekonomści
- Farmaceuci
- Filolodzy i tłumacze
- Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
- Floryści
- Fotografowie
- Geodeci i kartografowie
- Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
- Górniczy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych
- Graficy komputerowi
- Instruktorzy rekreacji i sportu
- Inżynierowie chemicy i chemicy
- Inżynierowie elektrycy i energetycy
- Inżynierowie inżynierii środowiska
- Inżynierowie mechanicy
- Kierownicy ds. logistyki
- Kierownicy ds. produkcji
- Kierownicy ds. usług
- Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznes
- Monterzy elektronicy
- Monterzy maszyn i urządzeń
- Monterzy okien i szklarze
- Nauczyciele języków obcych i lektorzy
- Nauczyciele nauczania początkowego
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- Nauczyciele przedmiotów zawodowych
- Nauczyciele przedszkoli
- Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
- Obuwnicy
- Operatorzy aparatury medycznej
- Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
- Optycy i pracownicy wytwarzający protezy
- Pedagodzy
- Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
- Pomoce kuchenne
- Pomoce w gospodarstwie domowym
- Pozostali specjaliści edukacji
- Pracownicy administracyjni i biurowi
- Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
- Pracownicy ds. jakości
- Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
- Pracownicy ds. techniki dentystycznej
- Pracownicy myjni, pralni i prasowni
- Pracownicy obsługi ruchu szynowego
- Pracownicy sprzedaży internetowej
- Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy
- Pracownicy usług pogrzebowych
- Pracownicy zajmujący się zwierzętami
- Prawnicy
- Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
- Ratownicy medyczni
- Recepcjoniści i rejestratorzy
- Robotnicy obróbki skóry
- Rolnicy i hodowcy
- Rybacy
- Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
- Samodzielni księgowi
- Sekretarki i asystenci
- Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
- Specjaliści administracji publicznej
- Specjaliści ds. organizacji produkcji
- Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
- Specjaliści ds. rynku nieruchomości
- Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
- Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
- Specjaliści technologii żywności i żywienia
- Specjaliści telekomunikacji
- Sprzątaczk i pokojowe
- Szefowie kuchni
- Technicy budownictwa
- Technicy informatycy
- Technicy mechanicy
- Weterynarze
- Windykatorzy
- Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych

Dla powiatu myśliborskiego nie określono zawodów nadwyżkowych.

Rynek pracy kształtowany jest poprzez podaż pracy oraz popyt na pracę. Podaż pracy to zasób siły roboczej – ogół osób już pracujących bądź poszukujących zatrudnienia za określoną płacę.

Popyt na pracę to zgłaszane przez pracodawców zapotrzebowanie na pracę, czyli liczba osób, którą pracodawcy gotowi są zatrudnić oferując określone wynagrodzenie. Z analizy liczby zawodów deficytowych oraz liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców wynika, iż popyt na pracę w powiecie myśliborskim przewyższa podaż pracy. Do czynników wpływających na niską podaż pracy w powiecie myśliborskim należą: ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji, niedostosowany do rynku pracy system szkolnictwa i kształcenia zawodowego, niski poziom oferowanej płacy oraz wysokie oczekiwania pracowników. Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy jest wiele osób, które mają niedostosowane kwalifikacje do zapotrzebowania pracodawców oraz brak akceptacji oferowanych na rynku płac. W związku z powyższym na terenie powiatu myśliborskiego występuje zjawisko nazywane deficytem siły roboczej lub niedoborem kadr – oferując określony poziom wynagrodzenia, część pracodawców nie może znaleźć pracowników posiadających wymagane kwalifikacje - popyt na pracę przewyższa podaż pracy.

Do zadań samorządu powiatowego w zakresie polityki rynku pracy, w szczególności należy:

- opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków i innych świadczeń;
- realizowanie zadań związanych z podejmowaniem przez cudzoziemców pracy na terytorium RP – nowe zadanie od 2018 r.

Zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku prac wykonywane są przez Powiatowy Urząd Pracy, wchodzący w skład powiatowej administracji zespolonej.

W strukturze organizacyjnej Powiatowego Urzędu Pracy, mającego swoją siedzibę w Myśliborzu, wyodrębnione są dwa Punkty Obsługi Osób Bezrobotnych w Barlinku i Dębnie, gdzie mieszkańcy gmin Barlinka, Dębna i Boleszkowic mają ułatwiony dostęp do podstawowych usług świadczonych przez urząd pracy (rejestracja, pośrednictwo pracy, bieżące zaświadczenia). Mieszkańcy Gminy Nowogródek Pom. obsługiwani są w siedzibie Urzędu w Myśliborzu.

5.4. Złóża surowców naturalnych

W powiecie myśliborskim występują i są udokumentowane następujące złoża surowców naturalnych: gaz azotowy, gaz ziemny, ropa naftowa, kreda, piaski kwarcowe oraz piaski i żwiry. Złóża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwości wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Zgodnie z „BILANSEM ZASOBÓW ZŁOŻ KOPALIN W POLSCE wg stanu na 31.12.2019 r. w Powiecie Myśliborskim zostało łącznie udokumentowanych 27 złóż kopalin.

Tabela 47. Wykaz złóż kopalin udokumentowanych na terenie powiatu myśliborskiego.

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Jedn. miary	Zasoby bilansowe	Wydobycie
1.	Cychry	Azotowy gaz ziemny	mln m ³	11453,87	21,58
2.	BMB (Barnówko - Mostno - Buszewo)	Gaz ziemny	mln m ³	1 858.17	439,68
3.	Gajewo	Gaz ziemny	mln m ³	8,84	2,08
4.	Namyślin	Gaz ziemny	mln m ³	24,72	-

5.	Róžańsko	Gaz ziemny	mln m3	2231,51	-
6.	BMB (Barnówko - Mostno - Buszewo)	Ropa naftowa	tys. t	5587,68	315,62
7.	Cychry	Ropa naftowa	tys. t	1308,42	1,74
8.	Gajewo	Ropa naftowa	tys. t	22,38	6,66
9.	Namyślin	Ropa naftowa	tys. t	16,96	-
10.	BMB (Barnówko - Mostno - Buszewo)	Siarka ze złóż gazu ziemnego i ropy naftowej	tys. t	343,62	23,51
11.	Cychry	Siarka ze złóż gazu ziemnego i ropy naftowej	tys. t	38,93	0,09
12.	Łubianka	Kreda	tys. t	1508	-
13.	Chlewice	Piaski i żwiry	mln t.	5088	166
14.	Chłopowo	Piaski i żwiry	mln t.	26786	-
15.	Dyszno	Piaski i żwiry	mln t.	346	-
16.	Golin	Piaski i żwiry	mln t.	1922	42
17.	Gudzisz	Piaski i żwiry	mln t.	1268	-
18.	Kaleńsko	Piaski i żwiry	mln t.	4848	-
19.	Kaleńsko-Pole Zachodnie I	Piaski i żwiry	mln t.	287	-
20.	Namyślin	Piaski i żwiry	mln t.	31028	-
21.	Namyślin-Wielopole	Piaski i żwiry	mln t.	24337	-
22.	Nowogródek Pomorski	Piaski i żwiry	mln t.	819	-
23.	Otanów	Piaski i żwiry	mln t.	153	-
24.	Płonno	Piaski i żwiry	mln t.	9926	-
25.	Płonno 1	Piaski i żwiry	mln t.	5739	151
26.	Trzcinna	Piaski i żwiry	mln t.	362	-
27.	Barlinek	Piaski kwarcowe	tys. m ³	1023,93	-
				tys.m3	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Bilansu Zasobów Złóż Kopalin w Polsce” stan 31.12.2019 r.

Na terenie powiatu myśliborskiego znajduje się Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego Dębno, która prowadzi eksploatację złoża ropno-gazowego Barnówko-Mostno-Buszewo (B-M-B) oraz złóż gazu ziemnego Cychry i Róžańsko. Barnówko-Mostno-Buszewo to największe w kraju złożo gazu ziemnego i ropy naftowej - wydobyte dziennie: 1000 ton ropy naftowej, 65 ton LPG, 1 mln m³ gazu ziemnego oraz 65 ton siarki płynnej.

Głównym zadaniem KRNiGZ Dębno jest eksploatacja złoża ropy naftowej i gazu ziemnego. W procesie eksploatacji w wyniku oczyszczania kopaliny uzyskuje się ropę naftową, gaz ziemny, płynną mieszaninę gazów propan - butan i siarkę.

Prace poszukiwawcze w rejonie Dębna rozpoczęto już w latach 70. XX wieku, wtedy odkryto złożo Cychry. Jednak dopiero lata 90., dzięki wykorzystaniu nowych metod sejsmicznych w poszukiwaniu złóż, przyniosły nowe odkrycia. W 1992 r. odkryto złożo gazu ziemnego Róžańsko, a w 1993 r. doszło do najbardziej spektakularnego wydarzenia w historii polskiego górnictwa naftowego. Było nim odkrycie największego w Polsce złoża ropy naftowej i gazu ziemnego Barnówko - Mostno - Buszewo o zasobach wydobywalnych 12,6 mln ton ropy naftowej i 7,65 mld m³ gazu ziemnego towarzyszącego ropie. Złoża te rozpoznano zarówno pracami sejsmicznymi 2D i 3D, jak i pracami wiertniczymi, a akumulacja węglowodorów związana jest z utworami dolomitu głównego. Złoża zalegają na głębokości około 3 km.

Ekspedyt Barnówko został zaprojektowany i wybudowany dla potrzeb KRNiGZ Dębno przy linii kolejowej Kostrzyn - Stargard. Posiada instalację do wychwytywania i utylizacji oparów powstających podczas napełniania cystern ropy naftową i gazem płynnym, a zastosowanie specjalnej izolacji na wszystkich stanowiskach załadunku produktów uniemożliwia skażenie gruntu. Ropa naftowa i kondensat węglowodorowy (gazolina) są transportowane do ekspedytu rurociągami, a płynna siarka dowożona jest specjalnymi cysternami samo-chodowymi. Stąd koleją transportowane są do rafinerii i odbiorców.

W skład Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Dębno wchodzą m.in. obiekty:

1. Ośrodek Centralny Barnówko.
2. Ośrodek Grupowy Buszewo.
3. Ośrodek Grupowy Sulisław.
4. 38 instalacji przyodwiertowych:
  - na złożu Barnówko-Mostno-Buszewo odwierty:
    - Barnówko: B-1, B-2, B-3, B-4, B-5, B-6, B-7, B-8, B-9, B-10, B-11, B-12, B-13k
    - Mostno: M-1, M-2, M-3, M-5k, M-6, M-7, M-8k, M-9h
    - Buszewo: Bu-1, Bu-3, Bu-4, Bu-5, Bu-6, Bu-7, Bu-8, Bu-9, Bu-10k, Bu-11, Bu-12, Bu-13, Bu-17, Bu-18k
  - na złożu Różańsko: R-1a, R-3k i R-4
5. Rurociągi kopalniane łączące odwierty z ośrodkami grupowymi lub OC Barnówko i kolektory zbiorcze łączące ośrodki grupowe z ośrodkiem centralnym.
6. Gazociąg przesyłowy Dn 250 gazu handlowego z OC Barnówko do EC Gorzów (długość ok. 47 km).

KRNiGZ Dębno eksploatuje 35 odwiertów, pozyskując dziennie około 1 tys. ton ropy naftowej, 1 mln m³ gazu ziemnego. Gaz ziemny zasila elektrociepłownię w Gorzowie Wlkp. oraz elektrociepłownię przy Arctic Paper Kostrzyn S.A. Ropa naftowa kierowana jest do Ekspedytu Kolejowego w Barnówku i stąd do krajowych rafinerii lub za granicę rurociągiem PERN „Przyjaźń” do Niemiec.²¹

Na uwagę zasługuje również Złoże Cychry. To złożo azotowego gazu ziemnego, które jest jednym z dwóch złóż w kraju i jedyne, które prowadzi obecnie wydobywanie. Stanowi ono 77,7% krajowych zasobów i 100% krajowego wydobycia. Azotowy gaz ziemny może być przeznaczony do produkcji ciekłego azotu, ale częściej wykorzystywany jest do korekty składu chemicznego gazu ziemnego przesyłanego w krajowych gazociągach. Do tego celu szczególnie nadaje się gaz, w którym zawartość azotu przekracza 70% – tych złóż nie wydziela się w osobnej grupie złóż azotowego gazu ziemnego. Skład chemiczny gazu ze złoża Cychry przedstawia się następująco: 91% azotu, 5,2% metanu, 1,3% etanu i 0,22% dwutlenku węgla. Wydobyty ze złoża Cychry gaz znajduje zastosowanie do korekty składu gazu przesyłanego w krajowych gazociągach.²²

5.5. Turystyka

Bogate i zróżnicowane dziedzictwo przyrody predestynuje powiat myśliborski do rozwoju aktywnej turystyki kwalifikowanej, w tym pieszej, rowerowej, konnej, rzecznej czy przyrodniczej. Na terenie powiatu występują cenne obszary dziedzictwa przyrody, a do najważniejszych walorów naturalnych powiatu myśliborskiego zalicza się jeziora i lasy.

Według ogólnodostępnych danych pozyskanych na portalach internetowych (e-turysta, nocujmy.pl, e-nocleg, noclegowo.pl, itp.) na terenie powiatu myśliborskiego znajdowało się łącznie 49 obiektów noclegowych. Rozmieszczenie obiektów noclegowych w powiecie jest nierównomierne i zależy od wielu czynników, m.in. atrakcji turystycznych w okolicy, miejsc wypoczynku, rekreacji i sportu, głównych tras komunikacyjnych. Najlepiej rozwinięte zagospodarowanie turystyczne jest na terenie gminy Barlinek. Znajdują się tutaj takie obiekty bazy turystycznej jak hotele, wiele z nich posiada także obiekty SPA i wellness, pensjonaty, pokoje gościnne, gospodarstwa agroturystyczne oraz schronisko młodzieżowe.

Tabela 48. Wykaz miejsc noclegowych na terenie powiatu myśliborskiego.

²¹ <https://pgnig.pl/documents/29748/961630/OK+Gorz%C3%B3w+Wlkp-Drezdenko/82c037cd-9876-4c78-9292-53eb41233714>

²² <http://surowce-kopalnie.pl/aktualnosc/162>

Lp.	Nazwa	Adres
1	Hotel ALMA & SPA	ul. Strzelecka 6a, Barlinek
2	Hotel "Barlinek"****	ul. Jeziorna 14, Barlinek
3	Pensjonat „POD ZEGAREM”	Barlinek – Moczkowo ul. Źródłana 1
4	Pensjonat "Pod Łabędziem"	ul. Jeziorna 13, Barlinek
5	CITY PARK BARLINEK HOTEL ****	ul. Rynek, Barlinek
6	Rezydencja Szatkowskich	ul. Rynek 4, Barlinek
7	Barlinecki Ośrodek Kultury - kompleks obiektów kulturalno-artystycznych	ul. Podwale 9, Barlinek
8	Pokoje gościnne „Pod Kasztanem”	ul. Sienkiewicza 9, Barlinek
9	MKS Pogoń	ul. Sportowa 1, Barlinek
10	Pokoje gościnne - mini kompleks sportowy	ul. Sportowa 23, Barlinek
11	Pokoje gościnne LIMBA	ul. Gorzowska 63, Barlinek
12	Pokoje gościnne AQUA	ul. Jeziorna 17b, Barlinek
13	Kwatera prywatna	ul. Chopina 11, Barlinek
14	Kwatera prywatna	ul. Flukowskiego 1, Barlinek
15	Kwatera prywatna	ul. Jana Papugi 2, Barlinek
16	Kwatera prywatna	ul. Jeziorna 19a, Barlinek
17	Kwatera prywatna	ul. Łokietka 8, Barlinek
18	Kwatera prywatna	ul. Polana Lecha 4, Barlinek
19	Kwatera prywatna	ul. Poziomkowa 6, Barlinek
20	Kwatera prywatna	ul. Poziomkowa 9, Barlinek
21	Kwatera prywatna	ul. Sportowa 23, Barlinek
22	Kwatera prywatna	ul. Sportowa 1, Barlinek
23	Kwatera prywatna	ul. Sportowa 13, Barlinek
24	Kwatera prywatna	ul. Sportowa 39, Barlinek
25	Kwatera prywatna	ul. Strzelecka 12, Barlinek
26	Kwatera prywatna Mańkowski Bogusław,	Jaromierki 5c, Barlinek
27	Kwatera prywatna	ul. Wiosenna 17, Barlinek
28	Kwatera prywatna	ul. Flukowskiego 21, Barlinek
29	Schronisko Młodzieżowe Sezonowe przy Centrum Edukacyjnym "Dydaktyk" SFTPP	ul. Szosowa 2, Barlinek
30	Ośrodek Szkolenia i Wychowania	Barlinek-Moczkowo ul. Gorzowska 16/1
31	„BOGDANOWO” Gospodarstwo Agroturystyczne	Łubianka 3a; Karsko
32	Stowarzyszenie Przyjaciół Dziedzic	Dziedzice 8
33	Agroturystyka i Gospodarstwo Rybackie - Zbigniew Klimczak	Danków 5
34	Obiekt noclegowy "W sam las"	Barnówko 13
35	Ranczo Radzicz - Ośrodek wypoczynkowy	Radzicz 2a
36	Panorama Dębno – Restauracja i hotel	ul. Plac Konstytucji 3 Maja 1A i 1B; Dębno
37	Domek na Plaży	ul. Parkowa 20, Dębno.
38	Pensjonat "Nowy Młyn" **	Namyślin 46
39	Hotel Piast	ul. Łużycka 1, Myślibórz
40	Hotel Adria	ul. Lipowa 8, Myślibórz
41	Ośrodek Harcerski	ul. Szarych Szeregów 6, Myślibórz
42	Międzyszkolny Ośrodek Sportu Szkuner	ul. Marcinkowskiego 5, Myślibórz
43	Pensjonat Nad Jeziorem	ul. Marcinkowskiego 12, Myślibórz
44	Motel Autoport Renice	Renice, Myślibórz
45	Motel U Myślibora	Renice 62b
46	Apartament MILA Sarbinowo	Południowa 51, Sarbinowo

47	Hotelik Nad Kosą Dębno	Mickiewicza 14b , Dębno
48	Kwatery Prywatne Miron Dębno	Baczewskiego 7 , Dębno
49	Pensjonat Agroturystyczny Zielona Dolina Nowogródek Pomorski	Chocień 1, Nowogródek Pomorski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze stron internetowych z ofertami noclegów.

Turystyka aktywna jest obecnie jednym z najszybciej rozwijających się segmentów lokalnych rynków turystycznych. Stwarza to szczególną szansę dla takich obszarów jak powiat myśliborski, gdzie istnieją bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej oraz form turystyki kwalifikowanej tj.: rowerowej, kajakowej, motorowodnej, żeglarskiej, jeździeckiej oraz łowieckiej.

Obszar powiatu myśliborskiego pokrywa gęsta sieć szlaków turystycznych, które stanowią jedną z istotniejszych form promocji dziedzictwa kulturowego i wykorzystania jego potencjału. Służą do uprawiania turystyki i stanowią produkt turystyczny łączący kraje, regiony, miejscowości oraz ich mieszkańców. Trasy szlaków w wielu miejscach przecinają się i pokrywają się ze sobą, pozwalając zarówno na koncentrowanie się na temacie wiodącym, jak i jednocześnie zwiedzanie obiektów o zróżnicowanej tematyce. Czynne szlaki turystyczne przebiegające przez powiat myśliborski promują cenne pod względem artystycznym budowle oraz założenia parkowo-rezydencjalne, wydarzenia historyczne, ślady dawnej i obecnej wytwórczości, obszary o dużych walorach przyrodniczych ważne dla celów rekreacyjno-poznawczych mieszkańców powiatu, województwa, a także turystów z innych regionów Polski i Europy.

Istniejące szlaki turystyczne na obszarze powiatu myśliborskiego można podzielić na: kulturowe, samochodowe, rowerowe, piesze i wodne.

Utwardzone ścieżki rowerowe na terenie Powiatu Myśliborskiego:

- Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Barlinek
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Kombatantów w Barlinku długość 0,68 km,
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Szosowej w Barlinku długość 1,065 km,
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Jeziornej długość 0,455 km,
  - Ścieżka rowerowa do cmentarza komunalnego w Jaromierkach długość 0,4 km,
  - Barlinek – Krzynka – około 1,78 km,
  - Barlinek – Dzikowo – około 5,89 km,
  - Barlinek – Pełczyce – około 3,66 km,
  - wzdłuż ul. 31-go Stycznia + ul. Szosa do Lipian - razem około 1,5 km,
  - wzdłuż ul. Parkowa - Park Laskera - ul. Szpitalna - ul. Mickiewicza - ul. 1-go Maja - ul. Pełczycka - razem około 1,88 km
- Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Dębno:
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Zielonej w Dębnie, długość 2,8 km;
  - Ścieżka rowerowa od mostu przy ul. Słowackiego do ul. Baczewskiego długość 0,61 km;
  - Ścieżka rowerowa od skrzyżowania z ul. Planty do skrzyżowania z ul. Słowackiego długość 0,56 km;
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Kostrzyńskiej długość 1,4 km;
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Włóściańskiej długość 1,36 km;
  - Ścieżka rowerowa od skrzyżowania na Dargomyśl do Jeziora Duszatyn (wzdłuż drogi krajowej) długość 2,3 km;
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Waryńskiego długość 0,145 km;
  - Ścieżka rowerowa od ul. Chojeńskiej do ul. Zielonej długość 0,58 km;
  - Ścieżka rowerowa między ul. Słowackiego a ul. Mickiewicza długość 0,67 km;
  - Ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Chojeńskiej do Oborzán - 1,65 km.

- Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Boleszkowice:
  - Dargomyśl – Chwarszczany – 0,471 km
  - Chwarszczany – Sarbinowo – 1,852 km
  - Boleszkowice – PKP – 2,3 km.
- Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Myślibórz:
  - Golenice – Myślibórz – 4,36 km
  - Mostkowo – Sulimierz – 2,9 km

Na terenie powiatu myśliborskiego zlokalizowanych jest wiele szlaków rowerowych z nawierzchni nieutwardzonej, w tym:

- Szlak Barlinecki- czerwony -Z Przelewic (Piękny Ogród Dendrologiczny) przez Dolinę Płoni i Barlinek do Lip. 42,3. Znakowany szlak rowerowy ZMY-102c (długość trasy 42,3 km);
- Szlak Zachodni- niebieski- Dębina, Karsko, Rychnów, Dzikowo, Strąpie, Dziedzice, Stara Dziedzina, Leśnictwo Zielenice, Jarząbki, Podlesie, Ślazowo, Przelewice; Znakowany szlak rowerowy Nr ZMY- 103n; dł. 40 km;
- Szlak czerwony – „Wokół Dębna” ok. 25 km;
- Szlak niebieski „Historii i zabytków” ok 30 km;
- Szlak żółty „Nad rzeką Kosą” ok. 25 km;
- Szlak zielony „Szlak lasów i jezior” ok 25 km;
- Szlak czarny „Rezerwatów i pomników przyrody” ok.18 km;
- „Szlak Templariuszy i Joannitów”, Kolor szlaku – czerwony, liniowy. Trasa szlaku: Namyślin, Chwarszczany, Dargomyśl, Dębno, Mostno, Barnówko, Dolsk, Pszczelnik – pomnik. Długość: 40,50 km. Nawierzchnia szlaku: asfalt, bruk, drogi gruntowe, dukty leśne.
- „Szlak Humboldta”. Kolor szlaku - zielony, liniowy. Trasa szlaku: Dolsk, Ostrowiec, Dyszno, Warnice. Długość: 21,50km. Nawierzchnia szlaku: asfalt, bruk, droga gruntowa, dukt leśny.
- Szlak „Śladami Historii”. Kolor szlaku - żółty, liniowy. Trasa szlaku: Dargomyśl, Cychry, Bogusław, Krześnica, Sarbinowo. Długość: 17,50km.
- „Szlak Północny – Łącznikowy”. Kolor szlaku – czarny, liniowy. Trasa szlaku: Różańsko, Dyszno, Krężelin, Warnice. Długość: 12 km. Nawierzchnia szlaku: asfalt, bruk, droga gruntowa.
- „Szlak Południowy – Łącznikowy”. Kolor szlaku – czarny, liniowy. Trasa szlaku: Dargomyśl, Oborzany, Smolnica, Grzymiradz. Długość: 14,20 km. Nawierzchnia szlaku: asfalt, bruk, drogi gruntowe.
- Szlak rowerowy Przyrodniczo – Historyczny „ Z Biegiem Myśli”. Miejscowości: Chwarszczany, Gudzisz, Reczyce, Namyślin, Chlewice, Kaleńsko. Kolor szlaku: Niebieski. Całkowita długość szlaku: 112,9 km. Czas przejazdu szlaku na terenie gminy: ok. 2 godz.;
- Szlak rowerowy „Zielona Odra”. Miejscowości: Namyślin, Kaleńsko. Kolor szlaku: Zielony. Czas przejazdu szlaku: ok. 1,5 godz.

Poza szlakami rowerowymi przez teren powiatu przebiega wiele innych wyznaczonych tras turystycznych i szlaków tematycznych.

Tabela 49. Wykaz pozostałych szlaków biegnących przez obszar powiatu myśliborskiego.

Lp.	Nazwa	Opis
SZLAKI NA TERENIE GMINY MYŚLIBÓRZ		
	"Szlak Dialogu" - Miejski Szlak Turystyczny	Trasa szlaku w Myśliborzu: Ratusz (Rynek im. Jana Pawła II), Kolegiata (Rynek im. Jana Pawła II), Klasztor Dominikanów (ul.

		Armii Polskiej, ul. Klasztorna), Kaplica Św. Gertrudy (ul. Lipowa), Brama Nowogródzka (ul. Lipowa), Baszta Prochowa (ul. Wałowa), Mury Obrończe (ul. Wałowa), Brama Pyrzycka (ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, ul. Celna), Baszta Łupinowa (ul. Wałowa, ul. 11 Listopada), Kapliczka Jerozolimska (ul. Piłsudskiego), Kościół Św. Krzyża (ul. Bohaterów Warszawy), Kaplica Św. Ducha (ul. Bohaterów Warszawy). Długość szlaku: 4700 m.
	"Szlakiem Zabytków Myśliborza" - spacer po mieście	Trasa szlaku: Dworzec PKS - Kapliczka Jerozolimska - Park Armii Krajowej - przystań żeglarska, Ośrodek Sportu i Rekreacji: plaża, boiska, korty tenisowe - mury obrończe - Brama Pyrzycka - Kolegiata - Ratusz - Baszta Prochowa - Brama Nowogródzka - Klasztor - Sanktuarium Miłosierdzia Bożego - Dworzec PKS.
	Szlak Dariusa i Girensa (zielony)	Trasa szlaku: Myślibórz, Rynek im. Jana Pawła II - Kolegiata św. Jana Chrzyciela i Ratusz - Baszta Prochowa - Brama Nowogródzka - Skwer Dariusa i Girensa i Kaplica Św. Gertrudy - Klasztor Dominikanów - Kościół p.w. Św. Krzyża i Sanktuarium Miłosierdzia Bożego - Kaplica Św. Ducha - Park Armii Krajowej i Jezioro Myśliborskie - dworzec PKS - Kapliczka Jerozolimska - "Lasek Wierzbicki" - panorama Myśliborza i terenów polodowcowych - bagno "Chojna" - następnie jezioro "Dalesz" - miejscowość Dalsze - Kościół św. Brata Alberta (lapidarium, remiza, park dworski) - jezioro Czarne - przystanek PKS Pszczelnik - Muzeum Lotników Litewskich. Dalej szlak zielony przebiega na trasie: Jezioro Zielin (13,5 km), Jezioro Dolskie (15,5 km), PKS Dolsk - szlak czarny (17,5 km), Dawna leśniczówka Borne (19,5 km), Jezioro Postne (20,5 km), Droga wojewódzka nr 130 Barnówko-Gorzów Wlkp (23 km), Stawy rybne w dolinie Ścinawicy (26 km), Jezioro Dzikie (28,5 km), Jezioro Wielkie - szlak czerwony (33,5 km).
	Szlak żółty	Dębno - Barnówko (PKP) - Ostrowiec - Różańsko - Rościen (wiadukt) - Wierzbica - Myślibórz (przez miasto) - Dąbrowa - Głazów - Jezioro Chłop
	"Trasa typowa PTSM" - Wokół miasta	Choszczno (schronisko PTSM) - Pełczyce - Barlinek (schronisko PTSM) - Karsko - Nowogródek Pomorski - Ławy - Myślibórz (schronisko PTSM) - Wierzbica - Dalsze - Pszczelnik - Dolsk - Ostrowiec - Barnówko - Dębno (schronisko PTSM)
	"Droga 1000 Jezior" - północna (trasa dla zmotoryzowanych)	Krajnik Dolny (przejście graniczne Schwedt) - Chojna - Trzcianko Zdrój - Rów - Golenice - Myślibórz - Renice - Lipiany - Barlinek - Pełczyce - Choszczno
	"Droga 1000 Jezior" - południowa (trasa dla zmotoryzowanych)	Myślibórz - Dalsze - Mystki - Lubiszyn - Wysoka - Gorzów Wlkp.
	"Droga widokowa"	Myślibórz - Golenice - Rów - Trzcianko Zdrój - Chojna - Cedynia - Siekierki
	S - 2 - Trasa zachodnia	Myślibórz - Renice - Lipiany - Pyrzyce - Goleniów - Parłówko - Wolin - Świnoujście (166 km).
	S - 6 - Trasa południowa	Chojna - Myślibórz - Barlinek - Choszczno - Recz - Drawno - Kalisz Pomorski - Mirosławiec - Wałcz (194 km)
	Szlak niebieski "Pojezierza Myśliborskiego"	Lipiany - Osetna - Jezioro Chłop - Derczewo - Sitno - Tetyń - Banie
	Szlak kajakowy na rzece Myśli nr 220	Lipiany - Jez. Wądół - Jez. Kościelne - Jez. Będzin - Jez. Łubie - Jez. Myśliborskie - Myślibórz - Jez. Wierzbickie - Wierzbówek - Zarzecze - Barnówko - Mostno - Dargomyśl - Chwarszczany -

		Gudzisz - Reczyce - Namyślin - Chlewice - ujście Myśli do Odry (85 km).
SZLAKI NA TERENIE GMINY BARLINEK		
	Wodna Ścieżka Przyrodnicza na Jeziorze Barlineckim	Punkt rozpoczynający trasę – Klub Żeglarski „Sztorm” – cypel po lewej stronie jeziora- zabytkowe kąpielisko z 1927 r. - ujście strumienia zasilającego w wodę J. Barlineckie - źródło, przy którym przygotowane jest miejsce odpoczynku dla turystów wędrujących pieszą trasą wokół jeziora - ośrodek wypoczynkowy położ. na półwyspie jeziora - zatoka otoczona jest zbiorowiskami leśnym - Źródło „Boży Dar”- zatoka oraz część jeziora z wyspami – wyspa Nadzieja – wyspa Łabędzia – wyspa Sowia – strefa miejska jeziora - platforma napowietrzająca z zainstalowaną fontanną – Rybakówka (siedziba Polskiego Związku Wędkarskiego) – Młynówka.
	SZLAK NIEBIESKI Przez Puszcę Barlinecką	Szlak pieszy: Barlinek (Jez. Barlineckie) – Okunie (Jez. Okunie) – Okno – Moczydło (dł. 25 km). Część szlaku prowadzącego z Barlinka do Lubniewic
	SZLAK NIEBIESKI Do Skalistego Jaru Libberta	Szlak pieszy: Barlinek – Żydowo – Niepłocko – Równo (rezerwat „Skalisty Jar Libberta”) (dł. 22,0 km)
	SZLAK CZERWONY-Przez Puszcę Barlinecką, Barlinek, Krzynka, Płonno, Barlinek	Szlak pieszy, okrężny: Barlinek – Krzynka – Płonno – Barlinek (dł. 10,0 km)
	SZLAK ŻÓŁTY- Do źródeł Płoni	Szlak pieszy, okrężny, 6km.
	Szlak Dębów- Przez Puszcę Barlinecką	Szlak przebiega przez północną, najżyźniejszą część Puszczy Barlineckiej, długość szlaku: 11km.
	Szlak Błękitna Trasa Legend- w Barlinku	Szlak trasy podzielony na trzy legendy. I Trasa legend błękitna. Trasa wytyczona w oparciu o legendy autorstwa Romany Kaszycz. Topielica z Jeziora Barlineckiego oraz Jezioro Barlineckie, Jezioro Uklejowe, Tajemnice Jeziora Chmielowego. Długość szlaku 7km.
	SZLAK ZIELONY- Ekologiczna Ścieżka Dydaktyczna wokół Jeziora Barlineckiego	SZLAK ZIELONY (Ekologiczna Ścieżka Dydaktyczna wokół Jeziora Barlineckiego). Szlak pieszy dostępny dla rowerzystów. Pętla wokół jeziora. (dł. 10 km)
	Szlakiem Szachowego Mistrza Świata Emanuela Laskera	Szlak Miejski Szachowego Mistrza Świata Emanuela Lasera. Interesujące miejsca na szlaku: Rynek Staromiejski, Kościół Gotycki, Fragmenty murów obronnych, Pałacyk Cebulowy, Dworzec Kolejowy, punkt widokowy na miasto i J. Barlineckie zwany Golgotą.
	„Do punktu widokowego Jezioro Barlineckie” - trasa Centrum Nordic Walking	Trasa łatwa 4,4 km. Początek trasy Ośrodek wczasowy „Janowo”
	„Trzy Jeziora Uklejowe, Stycko i Barlineckie” - trasa Centrum Nordic Walking	Trasa średnia – pętla – 4,4 km TRZY JEZIORA Uklejowe, Stycko i Barlineckie
	„Leśna przygoda do Krzynki” - trasa Centrum Nordic Walking	Trasa średnia – pętla – 6,8 km LEŚNA PRZYGODA do KRZYNKI (niebieska);
	„Do źródeł rzeki Płoni”- trasa Centrum Nordic Walking	Trasa – pętla – 5,8 km; Szlak rozpoczyna się na ośrodku wypoczynkowy „Janowo”.
	„Krajobrazy Puszczy Barlineckiej do Płonna” - trasa Centrum Nordic Walking	Trasa trudna – pętla – 14 km (czerwona); Szlak rozpoczyna się na ośrodku wypoczynkowy „Janowo”.
	„Kraina buków, dębów i sosen” - trasa Centrum Nordic Walking	Trasa trudna – pętla – 10,4 km (żółta); Szlak rozpoczyna się na ośrodku wypoczynkowym „Janowo” położonym nad Jezioro Barlineckim
	Magia łąk i lasów Łubianki - trasa Centrum Nordic Walking	Trasa – pętla – Łubianka; pętla – 6,5 km; Szlak rozpoczyna się przy gospodarstwie agroturystycznym „Bogdanowo” w miejscowości Łubianka.

SZLAKI NA TERENIE GMINY DĘBNO		
	SZLAK WODNY - Spływ kajakowy.	Rzeka Myśla płynie przez Pojezierze Myśliborskie, Równinę Gorzowską i uchodzi do Odry w kotlinie Freienwalde. Początek spływu rozpoczyna się przy plaży na terenie kąpieliska miejskiego w Lipianach, w zatoce jeziora Wądół. Trasa liczy ok. 85 km.
	"Kapliczka Św. Huberta TRASA NORDIC WALKING	Skala trudności: łatwa; Kolor - zielony, długość 3,16 km
	"Krawczyki" TRASA NORDIC WALKING	Skala trudności: łatwa; Kolor – czerwony, długość 5,86 km (2x2,93 km); Szlak prowadzi istniejącą już wcześniej ścieżką rowerową z Dębna nad Jezioro Duszatyń. Odległość wynosi niecałe 3 km, lecz długość trasy liczona jako 6 km – czyli tam i z powrotem.
	"Wysokie Pola" TRASA NORDIC WALKING	Trasa niebieska- 5,47 km; Szlak ma postać pętli. Początek trasy znajduje się niedaleko mostu na Kosie przy ulicy Grunwaldzkiej.
	"Krowie Doły" TRASA NORDIC WALKING w Dębnie	Skala trudności: trudny; Kolor – żółty, długość 8,30 km
	Wokół Jeziora Promień - TRASA NORDIC WALKING	Dystans: 14.0 km; Skala trudności: Trudny; Czas trwania: 3:30; Cała trasa ma postać pętli o długości około 14 kilometrów. Można rozpocząć w Warnicach albo w Dysznie. Ze względu na długość, ścieżkę należy zaliczyć do trudniejszych. Prowadzi głównie drogami gruntowymi, przede wszystkim przez tereny leśne.
SZLAKI NA TERENIE GMINY BOLESZKOWICE		
	Trasa tematyczna Zakony i Kościoły Pojezierza	Miejscowości: Boleszkowice, Wysoka, Chwarszczany, Gudzisz, Namyślin; Na szlaku warto zobaczyć: pozostałości zamku rycerskiego i krzyżackiego w Boleszkowicach, Kościół granitowy z początku (XIV wieku) w Boleszkowicach, Kościół granitowy z (XIV wieku) w Wysokiej, Dawna kaplica templariuszy i joannitów w Chwarszczanach, Kościół neogotycki w Gudziszu, Kościół neogotycki w Namyślinie.
	Trasa tematyczna Parki, Drzewa, Lasy	Miejscowości: Boleszkowice, Gudzisz, porzecze, Kaleńsko; Na trasie warto zobaczyć: Rezerwat „Cisy Boleszkowickie”, Użytek ekologiczny „Torfowisko Gudzisz”, Park krajobrazowy „Ujście Warty”, Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Porzecze”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji: <https://www.powiatmysliborski.pl/strony/menu/39.dhtml>;

Na terenie powiatu myśliborskiego znajdują się 4 kąpieliska oznakowane tablicami informacyjnymi pod nadzorem ratowników, podlegające kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej, są to:

- Kąpielisko usytuowane przy ul. Szarych Szeregów, nad jeziorem Myśliborskim w Myśliborzu;
- Kąpielisko „OSiR Dębno” nad jeziorem Lipowo w Dębnie;
- Kąpielisko „JANOWO” nad jeziorem Barlineckim przy Ośrodku Wypoczynkowym „JANOWO” w Barlinku;
- Kąpielisko „Plaża Miejska” nad jeziorem Barlineckim przy ul. Sportowej 2A w Barlinku.

Corocznie przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz w trakcie jego trwania przeprowadzane są kontrole plaż oraz infrastruktury wszystkich kąpielisk. Stan sanitarny wymienionych powyżej plaż i infrastruktury kąpielisk nie budzi zastrzeżeń.

Na terenie powiatu myśliborskiego znajduje się wiele zabytków budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Zgodnie z wykazem zabytków sporządzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do najcenniejszych w powiecie myśliborskim należą:

Tabela 50. Zabytki w powiecie myśliborskim wpisane do wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Lp.	Miejscowość	Gmina	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu
1.	Barlinek	Barlinek	teren Starego Miasta	1497	29.10.1955
2.	Barlinek	Barlinek	młyn-papiernia(zespół), ul. Św. Bonifacego 37/38	863	02.04.1991
3.	Barlinek	Barlinek	zespół zabudowy d. Młyna-Papierni ob. Ośrodek Naukowo-Dydaktyczny	863	11.01.2013
4.	Barlinek	Barlinek	budynek "A" szpitala, ul. Szpitalna 11	585	12.08.1995
5.	Barlinek	Barlinek	willa ul. Strzelecka 23 /otoczenie/	96	30.04.2002
6.	Barlinek	Barlinek	kościół św. Bonifacego /otoczenie/	165	19.03.2004
7.	Barlinek	Barlinek	budynek d.miesz-adm.f-ki maszyn, ul. Fabryczna 12 /otoczenie/	126	06.06.2003
8.	Barlinek	Barlinek	budynek magazynu d. fabryki krzesel i innych mebli do siedzenia wraz z willą właściciela fabryki i ogródkiem ul. Jeziorna 4, 5	602	30.03.2010
9.	Barlinek	Barlinek	obwarowania miejskie	294/79	22.11.1979
10.	Barlinek	Barlinek	kąpielisko miejskie, ul. Sportowa 2a	27	16.02.2000
11.	Barlinek	Barlinek	dom al.1 Maja 13a /otoczenie/	276	15.09.2006
12.	Barlinek	Barlinek	d. kościół nowoapostolski ob. cerkiew prawosławna	306	02.04.2007
13.	Barlinek	Barlinek	willa ul. Pełczycka 4 /otoczenie/	123	11.04.2003
14.	Barlinek	Barlinek	młyn (zespół) ul. Fabryczna 3, 4	382	30.12.2008
15.	Barlinek	Barlinek	kościół Niepokalanego Serca NMP	574	22.11.1979
16.	Barlinek	Barlinek	kamienica, Rynek 9	1135	18.12.2012
17.	Dziedzice	Barlinek	kościół MB Częstochowskiej	619	22.08.1979
18.	Dzikowo	Barlinek	kościół św. Stanisława BM	652	20.08.1979
19.	Janowo	Barlinek	pałac	370	15.09.2008
20.	Janowo	Barlinek	zespół zabudowy folwarcznej	370	15.09.2008
21.	Janowo	Barlinek	park dworski	370	15.09.2008
22.	Mostkowo	Barlinek	kościół św. Antoniego z Padwy	1849	30.10.2019
23.	Mostkowo	Barlinek	cmentarz przykościelny	1849	30.10.2019
24.	Niepołcko	Barlinek	dwór	125	06.06.2003
25.	Niepołcko	Barlinek	park dworski	125	06.06.2003
26.	Niepołcko	Barlinek	dziedziniec folwarczny, część parku dworskiego oraz fragment ogrodzenia	125	19.06.2013
27.	Równo	Barlinek	kościół (ruina)	654	12.12.1963
28.	Rychnów	Barlinek	kościół Wniebowzięcia NMP	653	12.09.1958
29.	Stara Dziedzina	Barlinek	park dworski	314	07.02.1978
30.	Stara Dziedzina	Barlinek	dwór	314	03.07.2007
31.	Stara Dziedzina	Barlinek	folwark	314	03.07.2007
32.	Strąpie	Barlinek	dwór	80	10.10.2001
33.	Strąpie	Barlinek	park dworski	80	10.10.2001
34.	Strąpie	Barlinek	zespół zabudowy folwarcznej	80	10.10.2001
35.	Strąpie	Barlinek	kościół MB Różańcowej /otoczenie/	898	07.06.2011
36.	Żydowo	Barlinek	odcinek pocztowego traktu drogowego z dębową aleją	1841	30.10.2019
37.	Boleszkowice	Boleszkowice	cmentarz żydowski (nieczynny)	1729	11.06.2018

38.	Boleszkowice	Boleszkowice	kościół św. Antoniego z Padwy	567	22.12.1965
39.	Chwarszczany	Boleszkowice	kościół św. Stanisława Kostki	568	27.04.1979
40.	Wysoka	Boleszkowice	kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus	561	18.11.1963
41.	Wysoka	Boleszkowice	park dworski	588	05.10.1979
42.	Barnówko	Dębno	park dworski	1058	05.10.1979
43.	Cychry	Dębno	kościół św. Stanisława BM	408	04.07.1956
44.	Dargomyśl	Dębno	domek myśliwski ob. leśniczówka	490	13.03.1992
45.	Dargomyśl	Dębno	kościół MB Wspomożenia Wiernych	419	03.07.1956
46.	Dębno	Dębno	willa ob. ratusz, ul. Piłsudskiego 5	795	02.02.2011
47.	Dębno	Dębno	willa, ul. Chrobrego 2	1193	28.08.2013
48.	Dębno	Dębno	parcela, otoczenie willi, ul. Baczewskiego 3	583	21.03.2014
49.	Dębno	Dębno	kamienica ul. Armii Krajowej 4	98	10.06.2002
50.	Dębno	Dębno	wodociągowa wieża ciśnień ul. Mickiewicza 61	376	17.12.2008
51.	Dębno	Dębno	kościół św. Piotra i Pawła Apostołów	418	29.08.1977
52.	Dębno	Dębno	poczta ul. Armii Krajowej 6	341	25.03.2008
53.	Dębno	Dębno	kamienica ul. Armii Krajowej 2	97	10.06.2002
54.	Dębno	Dębno	willa, ul. Baczewskiego 5	417/92	16.11.1992
55.	Dębno	Dębno	willa, ul. Baczewskiego 20 /otoczenie/	794	09.02.2011
56.	Dębno	Dębno	willa, ul. Mickiewicza 32	35	15.05.2000
57.	Dębno	Dębno	willa, ul. Baczewskiego 3	583	17.09.1996
58.	Dębno	Dębno	willa ul. Mickiewicza 43 /otoczenie/	200	18.01.2005
59.	Dolsk	Dębno	park dworski	491	08.09.1977
60.	Dolsk	Dębno	młyn wodny, dworski (ruina)	410	24.09.1979
61.	Dolsk	Dębno	pałac (ruina)	491	31.12.1979
62.	Dolsk	Dębno	kuźnia	422	22.04.1955
63.	Dolsk	Dębno	kościół MB Częstochowskiej	409	27.10.1992
64.	Dyszno	Dębno	park dworski	415	10.09.1977
65.	Dyszno	Dębno	kościół św. Wojciecha	416	22.10.1957
66.	Grzymiradz	Dębno	park dworski	414	10.09.1977
67.	Oborzany	Dębno	kościół Św. Krzyża	413	22.12.1965
68.	Ostrowiec	Dębno	park dworski	412	10.09.1977
69.	Różańsko	Dębno	kościół św. Michała Archanioła	411	22.10.1957
70.	Sarbinowo	Dębno	kościół Wniebowzięcia NMP	63	25.04.2001
71.	Sarbinowo	Dębno	cmentarz przykościelny	63	25.04.2001
72.	Smolnica	Dębno	cmentarz przykościelny	377	10.09.1977
73.	Smolnica	Dębno	kościół Narodzenia NMP	1177	31.07.1956
74.	Smolnica	Dębno	park dworski	377	10.09.1977
75.	Smolnica	Dębno	pałac	377	17.12.2008
76.	Warnice	Dębno	kościół św. Józefa	420	10.12.1990
77.	Warnice	Dębno	cmentarz przykościelny	420	10.12.1990
78.	Warnice	Dębno	park dworski	421	10.09.1977
79.	Myślibórz	Myślibórz	kamienica, Rynek im. Jana Pawła II 2	1724	09.02.2018
80.	Chłopowo	Myślibórz	pałac (do skreślenia z rej.)	442	12.12.1963
81.	Chłopowo	Myślibórz	kościół św. Ap. Piotra i Pawła	225	23.09.2005
82.	Chłopowo	Myślibórz	cmentarz przykościelny	225	23.09.2005
83.	Czerników	Myślibórz	park dworski	1051	07.02.1978
84.	Czerników	Myślibórz	kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus	569	27.07.1956
85.	Czerników	Myślibórz	pałac	1051	16.09.1996
86.	Czómów	Myślibórz	cmentarz przykościelny	224/77	08.09.1977
87.	Czómów	Myślibórz	kościół /ruina/	156	05.01.2004
88.	Czómów	Myślibórz	park dworski	224/77	08.09.1977
89.	Dąbrowa	Myślibórz	park dworski	670	30.08.1977
90.	Derczewo	Myślibórz	park dworski	1165	08.09.1977

91.	Derczewo	Myślibórz	kościół Narodzenia NMP	570	27.07.1956
92.	Dzierżgów	Myślibórz	park dworski	1171	30.08.1977
93.	Głazów	Myślibórz	kościół Dobrego Pasterza	488	26.10.2009
94.	Głazów	Myślibórz	cmentarz przykościelny	488	26.10.2009
95.	Golczew	Myślibórz	park dworski	673	07.02.1978
96.	Golenice	Myślibórz	park dworski	1053	29.08.1977
97.	Golenice	Myślibórz	oficyna, budynek bramny	1053	13.12.1979
98.	Golenice	Myślibórz	pałac	295/79*	13.12.1979
99.	Golenice	Myślibórz	kościół MB Królowej Polski	1162	12.12.1963
100.	Golenice	Myślibórz	cmentarz przykościelny	1162	29.08.1977
101.	Kierzków	Myślibórz	park dworski	1130	07.02.1979
102.	Kruszwin	Myślibórz	park dworski	587	07.02.1978
103.	Kruszwin	Myślibórz	kościół śś. Ap. Piotra i Pawła /otoczenie/	295	19.12.2006
104.	Ławy	Myślibórz	kościół św. Józefa Oblubieńca	162	28.01.2004
105.	Ławy	Myślibórz	cmentarz przykościelny	162	28.01.2004
106.	Myśliborzyce	Myślibórz	cmentarz przykościelny, kaplica cmentarna	14	29.10.1999
107.	Myśliborzyce	Myślibórz	kościół MB Częstochowskiej	14	29.10.1999
108.	Myślibórz	Myślibórz	kościół i klasztor poddominikański	582	22.04.1955
109.	Myślibórz	Myślibórz	budynek, ul. Boh. Warszawy 77 (ob. klasztor)	581	09.01.1990
110.	Myślibórz	Myślibórz	dom, ul. Pionierów 23 (do skreślenia z rej.)	220	25.02.1957
111.	Myślibórz	Myślibórz	obwarowania miejskie	249/79*	27.04.1979
112.	Myślibórz	Myślibórz	cmentarz komunalny, ul. Celna, Daszyńskiego	1041	12.11.1991
113.	Myślibórz	Myślibórz	kaplica św. Ducha (ob. muzeum)	576	27.04.1979
114.	Myślibórz	Myślibórz	wiatrak holenderski	578	13.12.1979
115.	Myślibórz	Myślibórz	ratusz	575	27.04.1979
116.	Myślibórz	Myślibórz	wieża ciśnień, ul. Cienista	579	04.04.1996
117.	Myślibórz	Myślibórz	kaplica św. Gertrudy	580	27.04.1979
118.	Myślibórz	Myślibórz	kościół św. Jana Chrzyciela	655	27.04.1979
119.	Myślibórz	Myślibórz	kapliczka jerozolimska	916	27.04.1979
120.	Myślibórz	Myślibórz	teren Starego Miasta	37	22.04.1955
121.	Myślibórz	Myślibórz	d. urząd powiatowy, ul.1 Maja 19	17	22.12.1999
122.	Myślibórz	Myślibórz	d. szpital św. Gertrudy, ul. Łużycka 4	28	23.02.2000
123.	Myślibórz	Myślibórz	poczta, Rynek 16	203	04.02.2005
124.	Myślibórz	Myślibórz	dom ul. Buczka 11	208	10.03.2005
125.	Nawrocko	Myślibórz	kościół Wniebowzięcia NMP	638	22.12.1965
126.	Nawrocko	Myślibórz	cmentarz przykościelny	638	22.12.1965
127.	Nawrocko	Myślibórz	park dworski	706	29.08.1977
128.	Otanów	Myślibórz	kościół św. Antoniego z Padwy z terenem cmentarza	1385	27.03.2015
129.	Otanów	Myślibórz	park dworski	675	30.08.1977
130.	Pniów	Myślibórz	park dworski	237/78	07.02.1978
131.	Pszczelnik	Myślibórz	pomnik (zespół)lotników litewskich	94	13.03.2002
132.	Renice	Myślibórz	kościół Narodzenia NMP	571	12.12.1963
133.	Renice	Myślibórz	pałac ob. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	337	01.02.2008
134.	Renice	Myślibórz	park dworski	337	01.02.2008
135.	Renice	Myślibórz	wieża wodna	337	01.02.2008
136.	Roścín	Myślibórz	kościół św. Rocha	918	22.10.1957
137.	Roścín	Myślibórz	pałac	589	22.10.1957
138.	Roścín	Myślibórz	kościół nieużytkowany	917	22.10.1957
139.	Roścín	Myślibórz	park dworski	589	27.04.2001

140.	Sitno	Myślubórz	kościół św. Andrzeja Boboli	269	22.08.2006
141.	Sitno	Myślubórz	dwór	271	22.08.2006
142.	Sitno	Myślubórz	cmentarz przykościelny	269	29.08.1977
143.	Sitno	Myślubórz	park dworski	271	29.08.1977
144.	Sulimierz	Myślubórz	cmentarz przykościelny	1055	30.08.1977
145.	Sulimierz	Myślubórz	park dworski	1161	30.08.1977
146.	Sulimierz	Myślubórz	kościół św. Wojciecha BM	1055	12.12.1963
147.	Tarnowo	Myślubórz	park dworski	674	30.08.1977
148.	Giżyn	Nowogródek Pom.	kościół nieużytkowany	109	21.12.2002
149.	Giżyn	Nowogródek Pom.	park dworski	586	29.08.1977
150.	Giżyn	Nowogródek Pom.	kaplica (Mauzoleum rodu von Borcke) wraz z terenem cmentarza ewangelickiego	1599	28.10.2016
151.	Karsko	Nowogródek Pom.	park dworski	239/78*	07.02.1978
152.	Karsko	Nowogródek Pom.	dwór z XVII w.	757	20.04.1974
153.	Karsko	Nowogródek Pom.	kościół św. Antoniego	572	04.07.1956
154.	Karsko	Nowogródek Pom.	dwór z 1755 r.	1054	22.10.1957
155.	Nowogródek Pom.	Nowogródek Pom.	kościół MB Królowej Polski	573	31.07.1956
156.	Trzcinna	Nowogródek Pom.	kościół św. Józefa Oblubieńca	1371	29.01.2015
1	Trzcinna	Nowogródek Pom.	dawny cmentarz przykościelny	1371	29.01.2015

Źródło: <http://wkz.bip.alfatv.pl/strony/11.dhtml> stan na 21.09.2020r.

Turystyka może być poważnym źródłem dochodów, a także istotnym czynnikiem aktywizacji powiatu, dając zatrudnienie znacznym grupom ludności oraz przyczyniając się do rozwoju prywatnej przedsiębiorczości. Jej harmonijny rozwój uzależniony jest przede wszystkim od zainteresowania władz samorządowych, ale również mieszkańców. Uwzględnić musi uwarunkowania środowiskowe, zachowanie ścisłych zasad ochrony przyrody i dóbr kultury. W tym zakresie potrzebna jest odpowiednia promocja, która stwarza szansę zaistnienia na rynku turystycznym w kraju jak i zagranicą.

5.6. Kluczowe wnioski

- Atutem umożliwiającym rozwój gospodarczy powiatu jest jego atrakcyjne położenie blisko zachodniej granicy Polski, na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych zapewniających dobre skomunikowanie z resztą kraju.
- Obserwowany przez ostatnie lata wzrastający potencjał gospodarczy powiatu myśliborskiego to wynik szeregu czynników rozwojowych, do których należy m.in.: korzystne położenie przy głównych szlakach transportowych, stworzone strefy i tereny inwestycyjne i preferencyjne warunki prowadzenia w nich działalności gospodarczej oraz rozwijająca się przedsiębiorczość mieszkańców powiatu.
- Powiat myśliborski stanowi dogodne miejsce dla lokalizacji przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym. Dobrze rozwinięty system dróg, dobra dostępność komunikacyjna, bliskość miast Szczecin i Gorzów Wielkopolski oraz granicy Niemiec, a także bogata oferta terenów inwestycyjnych na terenie powiatu, to jedne z najważniejszych determinantów lokalizacji dla przedsiębiorstw z kapitałem obcym.

- Na terenie powiatu myśliborskiego zdiagnozowano wiele zawodów deficytowych oraz brak zawodów nadwyżkowych co świadczy o braku potencjalnych pracowników na rynku pracy, ma to negatywny wpływ na lokalizację nowych zakładów przemysłowych na terenie powiatu.
- Pozytywnym zjawiskiem jest rosnąca liczba przedsiębiorstw (głównie mikroprzedsiębiorstw) na terenie powiatu myśliborskiego, która od kilku lat sukcesywnie wzrasta.
- Występowanie na terenie powiatu myśliborskiego złóż surowców naturalnych wpływa korzystnie na rozwój gospodarczy regionu.
- Niekorzystnym zjawiskiem jest niski wskaźnik osób pracujących na 1000 ludności, powiat zajmuje pod tym względem 9 pozycję w województwie.
- Walory środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu myśliborskiego należy uznać za podstawowy czynnik sprzyjający rozwojowi turystyki na jego obszarze.
- Turystyka aktywna jest obecnie jednym z najszybciej rozwijających się segmentów lokalnych rynków turystycznych. Stwarza to szczególną szansę dla takich obszarów jak powiat myśliborski, gdzie istnieją bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej oraz form turystyki kwalifikowanej tj.: rowerowej, kajakowej, motorowodnej, jeździeckiej oraz łowieckiej.
- Obszar powiatu myśliborskiego pokrywa gęsta sieć szlaków turystycznych, które stanowią jedną z istotniejszych form promocji dziedzictwa kulturowego i wykorzystania jego potencjału.
- W ostatnich latach nastąpił znaczący rozwój bazy noclegowej w powiecie myśliborskim, jednak widoczna jest dysproporcja większość obiektów noclegowych zlokalizowanych jest na terenie gminy Barlinek.

6. Jakość rządzenia

Zdolność powiatu do skutecznego rządzenia i przewycięzania problemów rozwojowych stanowi obecnie jedno z głównych wyzwań samorządów lokalnych w Polsce. Do czynników decydujących o jakości rządzenia w powiecie należą: zdolności inwestycyjne powiatu, zaangażowanie kapitału społecznego w proces rządzenia powiatem oraz stosowane praktyki planowania strategicznego powiatu.

6.1. Analiza zdolności inwestycyjnej

Zdolność powiatu do inwestowania uzależniona jest głównie od poziomu dochodów oraz od struktury wydatków w budżecie. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować stały wzrost dochodów Powiatu Myśliborskiego, co przedstawiają dane w tabeli poniżej.

Tabela 51. Dochody budżetu Powiatu Myśliborskiego w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody budżetu powiatu	68 027 701,24	70 724 215,69	73 793 556,83	81 592 916,16	87 843 628,07
Dochody własne budżetu powiatu	19 968 106,81	26 255 519,52	29 650 386,04	31 746 514,52	35 446 340,24
Podatek dochodowy od osób fizycznych	8 965 892,00	9 604 828,00	10 945 271,00	11 881 305,00	13 149 149,00
Podatek dochodowy od osób prawnych	336 220,75	335 893,44	417 883,09	350 504,60	371 972,02

Dochody z majątku powiatu	573 130,30	470 409,57	618 928,15	401 149,73	509 909,38
Dochody z majątku powiatu – dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST oraz innych umów o podobnym charakterze	360 440,09	393 485,07	367 233,76	345 445,20	360 320,40
Dotacje ogółem	16 127 295,43	12 014 343,17	13 545 269,79	16 422 128,64	16 106 702,83
Subwencje ogółem	31 932 299,00	32 454 353,00	30 597 901,00	33 424 273,00	36 290 585,00
Pozostałe dochody	10 092 863,76	15 844 388,51	17 668 303,80	19 113 555,19	21 415 309,84

Źródło: Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS

Największą część dochodów w 2019 roku wygenerował dział Subwencje ogółem (41,31%). Duża część wpływów do budżetu pochodzi z działu Dochody własne budżetu powiatu (40,35%). W ramach dochodu własnego największy udział stanowił Podatek dochodowy od osób fizycznych i stanowił 37,10% dochodów własnych.

Pomimo stałego wzrostu dochodów powiatu, ich wielkość w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozostaje na poziomie niższym niż średnio w województwie, ale wyższym niż średnia kraju. Dochody powiatu myśliborskiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca w ostatnich latach również charakteryzują się tendencją rosnącą. W 2019 r. kształtowały się na poziomie 1 330,98 zł i były niższe o 21,12 zł. niż średnio w województwie (1 352,10 zł) i wyższe niż średnio w Polsce 1 189,34 zł. Powiat myśliborski pod względem dochodu na jednego mieszkańca zajmował 10. miejsce w województwie zachodniopomorskich na 21 powiatów województwa.

Tabela 52. Struktura wydatków Powiatu Myśliborskiego w 2019 roku

Rodzaj wydatków	Wykonanie na dzień 31.12.2019
Wydatki bieżące, w tym:	78 132 361,42
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	45 342 994,03
wydatki związane z realizacją zadań statutowych	15 731 126,61
dotacje na zadania bieżące	9 792 930,78
świadczenia na rzecz osób fizycznych	5 173 957,18
wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE	1 122 035,36
obsługa długu	969 317,46
Wydatki majątkowe, w tym:	8 258 195,20
wydatki na programy finansowane z udziałem	3 420 559,43

środków UE	
OGÓŁEM	86 390 556,62

Źródło: Raport o stanie Powiatu za 2019 r.

Tabela 53. Realizacja wydatków budżetu Powiatu Myśliborskiego w 2018 i 2019 roku wg klasyfikacji budżetowej

Dział	Wyszczególnienie	Wykonanie na dzień 31.12.2018	Wykonanie na dzień 31.12.2019
010	Rolnictwo i łowiectwo	4 797,00	6 346,80
020	Leśnictwo	209 797,34	212 705,59
600	Transport i łączność	3 008 395,89	5 335 652,29
630	Turystyka	5 000,00	0,00
700	Gospodarka mieszkaniowa	3 971 475,51	716 245,26
710	Działalność usługowa	730 883,43	782 755,95
750	Administracja publiczna	11 072 458,78	11 677 891,25
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	34 116,69	0,00
752	Obrona narodowa	45 757,00	45 580,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6 170 557,00	6 540 899,00
755	Wymiar sprawiedliwości	187 804,37	192 194,48
757	Obsługa długu publicznego	802 457,86	969 317,46
758	Różne rozliczenia	0,00	784 818,00
801	Oświata i wychowanie	18 281 077,54	18 475 015,45
851	Ochrona zdrowia	2 601 170,57	4 131 955,07
852	Pomoc społeczna	7 375 070,16	7 970 242,04
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 054 233,83	3 764 794,26
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	10 938 168,33	13 509 391,98
855	Rodzina	10 547 735,24	11 063 593,42
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 483,10	45 500,00

921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	75 699,40	56 992,43
926	Kultura fizyczna	165 497,36	108 665,89
Razem		80 297 636,40	86 390 556,62

Źródło: Raport o stanie Powiatu za 2019 r.

Największa część wydatków budżetu powiatu myśliborskiego - 21,39% została przeznaczona na Dział 801 Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została również na Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza (15,63%), Dział 750 Administracja publiczna (13,52%) oraz 855 – Rodzina (12,81%).

Wydatki powiatu myśliborskiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2019 r. kształtowały się na poziomie 1308,97 zł. i były zbliżone do średniej województwa, która wyniosła 1306,85 zł.

W 2019 r. udział wydatków inwestycyjnych powiatu myśliborskiego w wydatkach ogółem wyniósł 16,5%, przy średniej województwa 16,6%. Powiat pod względem tego wskaźnika uplasował się na wysokiej 5 pozycji w województwie zachodniopomorskim. Pierwsze miejsce zajął Powiat m. Świnoujście ze wskaźnikiem 43,9%, następnie Powiat policki (25,1%), powiat m. Szczecin (21,7%) oraz powiat koszaliński (18,7%).

Oceniając poziom wydatków inwestycyjnych samorządu należy wziąć pod uwagę środki Unii Europejskiej, które zostały wykorzystane na terenie powiatu przez Samorząd Powiatu Myśliborskiego, Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego, Samorządy Gminne i wszystkich pozostałych partnerów społeczno-gospodarczych z terenu powiatu w formie realizacji konkretnych projektów.

W latach 2014-2020 na terenie powiatu myśliborskiego podpisano umowy na realizację łącznie 137 projektów dofinansowanych z różnych programów Unii Europejskiej. Łączna wartość projektów ze środków Unii Europejskiej pozyskanych z programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020 na terenie powiatu myśliborskiego osiągnęła poziom prawie 413 mln złotych (w tym na projekty powiatu myśliborskiego prawie 30mln zł. (29 615 036,49zł.)). Środki te w znaczny sposób przyczyniły się do zwiększenia zdolności inwestycyjnej budżetu powiatu oraz wszystkich beneficjentów z terenu powiatu i spoza jego terenu, którzy realizowali projekty na terenie powiatu myśliborskiego. Środki pozyskane przez powiat (30 mln zł) stanowiły bardzo istotną część wszystkich środków inwestycyjnych, jakie były w dyspozycji powiatu w latach 2014-2020.

Tabela 54. Zestawienie projektów realizowanych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2020 z podziałem na Programy UE

Lp.	Nazwa programu	Wartość projektów ogółem (zł.)	Wartość dofinansowania (zł.)
1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020	401 238 335,07	295 373 960,09
2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	110 129 179,95	59 685 240,24
3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	56 038 034,82	37 747 071,35
4.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	14 674 164,26	12 813 989,85
5.	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	13 462 962,87	7 758 471,67
6.	Razem	594 893 601,97	412 831 692,79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mapadotacji.gov.pl>

Najwięcej środków (71,55%) zostało pozyskanych i trafiło na teren powiatu myśliborskiego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, w dalszej kolejności z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (14,46%). Najmniej środków trafiło na teren powiatu z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (1,88%) – były to środki pozyskane przez przedsiębiorców na projekty badawczo-rozwojowe.

Nowe programy operacyjne będą stanowiły również istotne źródło finansowania działań przewidzianych w ramach wdrażania aktualnej strategii do roku 2030.

Wśród projektów, na które dofinansowanie otrzymał Powiat Myśliborski są projekty zarówno infrastrukturalne jak i społeczne.

Tabela 55. Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych przez Powiat Myśliborski w latach 2014-2020 przy udziale środków zewnętrznych.

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Koszt realizacji ogółem (zł.)	Kwota dofinansowania (zł.)
1.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2152Z na odcinku Barlinek - Ożar	RPO WZ 2014-2020	3 448 328,00	2 931 078,80
2.	Ze szkoły do pracy!	RPO WZ 2014-2020	2 086 956,00	1 773 912,60
3.	Modernizacja energetyczna obiektu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Myśliborzu	RPO WZ 2014-2020	1 513 283,26	1 200 457,95
4.	Praktyka i kwalifikacje gwarancją pracy w zawodzie	RPO WZ 2014-2020	703 842,50	598 266,12
5.	Program specjalny: ODKRYJ SIEBIE-POKONAJ BARIERY - II edycja	RPO WZ 2014-2020	420 239,87	357 203,87
6.	Program specjalny: ODKRYJ SIEBIE - POKONAJ BARIERY	RPO WZ 2014-2020	407 979,00	346 782,15
7.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim (III)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	2 599 333,00	2 388 527,00
8.	Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej, w szczególności znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim (VI)	RPO WZ 2014-2020	5 799 113,28	4 929 246,28
9.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim (V)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	4 783 991,68	4 031 948,19
10.	Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 29 roku życia znajdujących się w	RPO WZ 2014-2020	1 740 000,00	1 479 000,00

	szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim			
11.	Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim III	RPO WZ 2014-2020	1 695 522,00	1 441 194,00
12.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim (I)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	1 446 850,00	1 329 510,47
13.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim (II)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	1 424 640,00	1 309 101,97
14.	Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim IV	RPO WZ 2014-2020	1 440 726,00	1 224 617,00
15.	Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej, w szczególności znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim (V)	RPO WZ 2014-2020	1 436 565,95	1 221 080,87
16.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim (IV)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	1 255 149,33	1 057 839,86
17.	Rodzina jest najważniejsza	RPO WZ 2014-2020	1 241 591,98	1 055 353,18
18.	Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 29 roku życia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim II	RPO WZ 2014-2020	1 096 513,00	932 036,00
19.	Wynalazcy i innowatorzy-nasze dziedzictwo i nasza przyszłość	Programu Erasmus +	84 159,60	84 159,60
20.	Migracja Europejskim Okiem Dziennikarskim	Programu Erasmus +	69 904,00	69 904,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mapadotacji.gov.pl>

6.2. Jakość kapitału społecznego w powiecie

Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w procesy współrzędzenia jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego rządzenia na poziomie lokalnym. Zwykle kapitał społeczny oceniany jest w takich kategoriach jak: aktywność obywatelska, mierzona między innymi udziałem w organizacjach społecznych, zaradność mieszkańców, połączona z chęcią współpracy

i pomagania innym (np. w ramach pomocy dobrosąsiedzkiej), wzajemny poziom zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców (również socjalnego) oraz niski poziom występowania patologii społecznych. Trudno jest jednoznacznie ocenić zasoby kapitału społecznego w powiecie myśliborskim. Analizując sytuację społeczną powiatu, można stwierdzić, iż zasoby kapitału społecznego są zadawalające. Za takim stwierdzeniem przemawiają następujące argumenty:

- stosunkowo duża liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych na terenie powiatu;
- zdolność władz i instytucji do porozumiewania się i współdziałania (partnerstwo administracji publicznej z sektorem pozarządowym poprzez wspólne realizowanie polityki społecznej);
- zaangażowanie mieszkańców w życie społeczno-kulturalne (np. duża liczba zespołów sportowych oraz ludowych i folklorystycznych, aktywność w zakresie uprawiania sportu, itd.);
- wzrastająca aktywność gospodarcza mieszkańców (rosnące wskaźniki samozatrudnienia, rozwój różnych form agroturystyki, itd.),

6.3. Planowanie strategiczne powiatu

O jakości rządzenia w powiecie decyduje w dużym stopniu praktyka planowania strategicznego i jakość przygotowywanych dokumentów. Powiat myśliborski posiada wymagane prawem dokumenty strategiczne.

Ogólna polityka rozwoju powiatu prowadzona była w ostatnich latach w oparciu o Program Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2015-2020. Program rozwoju jest dokumentem wyznaczający najistotniejsze kierunki rozwoju powiatu myśliborskiego. Określa wizję, misję, założone obszary i cele strategiczne oraz pola i cele operacyjne, jak również wskazuje na konkretne kierunki rozwoju.

Polityka w zakresie ochrony środowiska została szczegółowo uregulowana w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030" wraz z podsumowaniem przyjętym uchwałą Rady Powiatu w Myśliborzu Nr XXV/197/2020 z dnia 28 września 2020 r. Dokument stanowi kontynuację „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez powiat polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program Ochrony Środowiska stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu powiatu.

Kwestie związane z polityką społeczną zostały zawarte w następujących dokumentach strategicznych:

- Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2014-2019, przyjętej Uchwałą Nr LVI/447/2014 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 29 października 2014 roku, zmienionej Uchwałą Nr VII/50/2015 Rady Powiatu w Myśliborzu w dniu 27 kwietnia 2015 roku;
- Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2020, przyjętym w dniu 27 marca 2019 r. Uchwałą Nr VI/60/2019 Rady Powiatu w Myśliborzu;
- Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2018-2020, przyjętym w dniu 18 grudnia 2017 r. Uchwałą Nr XLVI/290/2017 Rady Powiatu w Myśliborzu;
- Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych przyjętym do realizacji Uchwałą Nr XXXVI/198/2017 Rady Powiatu w Myśliborzu dnia 9 marca 2017 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej. Strategia jest koncepcją systemowego działania, polegającego na formułowaniu długookresowych celów w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do realizacji tych celów. Strategia jest swoistym dokumentem zapewniającym rozwój powiatu w zakresie polityki społecznej. Celem strategii jest rozwiązywanie ważnych problemów społecznych w Powiecie Myśliborskim oraz planowanie i realizacja wyznaczonych zadań w zakresie polityki społecznej. Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Celem głównym Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2020 jest minimalizowanie zjawiska przemocy w rodzinie. Program ma przyczynić się do zmniejszenia zjawiska przemocy domowej poprzez podniesienie skuteczności pomocy jej ofiarom, zapewnienie im bezpieczeństwa i ochrony oraz podejmowanie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy, a także wspieraniu służb pomocowych. Do osiągnięcia założonego celu priorytetowego opracowane zostały cele szczegółowe. Opracowanie celów i założeń Programu zostało poprzedzone dokonaniem diagnozy zjawiska przemocy na terenie Powiatu Myśliborskiego, na podstawie zebranych danych Komendy Powiatowej Policji w Myśliborzu oraz instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2018-2020 jest wspieranie rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie, ze szczególnym nastawieniem na rozwój form rodzinnych. Osiągnięcie celu możliwe jest poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej;
- 3) Wsparcie pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;
- 4) Utrzymanie poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Celem strategicznym Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest tworzenie osobom niepełnosprawnym optymalnych warunków do funkcjonowania w społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe ujęte są corocznie w przyjmowanym przez Radę Powiatu „Programie współpracy Powiatu Myśliborskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Aktualnie obowiązuje Program współpracy Powiatu Myśliborskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020” przyjęty Uchwałą nr XIV/124/2019 z dnia 25 września 2019 r. Przyjęcie programu współpracy poprzedzone było przeprowadzeniem konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi. Program stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele główne i cele szczegółowe programu, zakres współpracy, zakres przedmiotowy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, zakres realizacji programu, sposób oceny realizacji programu, informację o sposobie tworzenia programu oraz przebiegu konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach.

Powiat realizuje Studium Transportowe Powiatu Myśliborskiego stanowiące o kierunkach rozwoju publicznego transportu zbiorowego w powiecie, w perspektywie do 2025 roku. Studium zostało przyjęte w 2016 roku. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu drogowego dla powiatu myśliborskiego został opracowany zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego. Planowanie rozwoju systemów transportowych jest integralną częścią planowania przestrzennego. Generalnym kierunkiem rozwoju publicznego

transportu zbiorowego w powiecie myśliborskim jest takie usprawnienie i rozwój systemu transportowego, aby stworzyć warunki do sprawnego i bezpiecznego przemieszczania osób i towarów przy jak największym ograniczeniu szkodliwego wpływu na środowisko naturalne i warunki życia.

6.4. Ocena pozycji konkurencyjnej powiatu w kraju i województwie.

Od czasu powstania samorządów powiatowych jednostki te były przedmiotem różnych badań i ocen rankingowych. Od 2012 roku Związek Powiatów Polskich przeprowadza Ogólnopolski Ranking Powiatów i Gmin. Ranking oparty jest na zasadzie bezpłatnego i dobrowolnego uczestnictwa wszystkich samorządów szczebla gminnego i powiatowego. Ranking jest jedynym w Polsce tego rodzaju przedsięwzięciem, zarządzanym na bieżąco przez ekspertów w trybie on-line. Ranking prowadzony jest w podziale na sześć kategorii jednostek samorządu terytorialnego: powiaty do 60 tys. mieszkańców; powiaty od 60 do 120 tys. mieszkańców; powiaty powyżej 120 tys. mieszkańców; miasta na prawach powiatu; gminy miejskie i miejsko-wiejskie oraz gminy wiejskie. Samorządy sklasyfikowane w Rankingu są oceniane przez ekspertów ZPP według wielu kryteriów zgrupowanych w dziesięciu grupach tematycznych takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe; rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego; rozwój społeczeństwa informacyjnego; rozwój społeczeństwa obywatelskiego; umacnianie systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji; promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej; wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej; promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych; współpraca krajowa i międzynarodowa; działania promocyjne. Kolejność w Rankingu uzależniona jest od wyników osiągniętych przez samorząd oraz zrealizowanych projektów.²³

W 2020 roku powiat myśliborski uplasował się w rankingu powiatów polskich od 60 do 120 tys. mieszkańców na 26 pozycji na 152 powiaty zgłoszone w tej kategorii JST. Biorąc pod uwagę powiaty województwa zachodniopomorskiego w kategorii od 60 do 120 tys. mieszkańców powiat myśliborski zajął drugą pozycję po powiecie szczecińskim.

6.5. Kluczowe wnioski

1. W zakresie dochodów ogółem na 1 mieszkańca, powiat myśliborski mieści się poniżej średnich wartości dla powiatów w województwie zachodniopomorskim.
2. Należy zauważyć, iż bardzo ważną częścią dochodów powiatów w Polsce jest część oświatowa subwencji ogólnej, która obliczana jest przede wszystkim na podstawie liczby uczniów w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez dany powiat.
3. Wydatki powiatu myśliborskiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2019 r. kształtowały się na poziomie 1308,97 zł. i były zbliżone do średniej województwa, która wyniosła 1306,85 zł.
4. Budżet powiatu charakteryzuje się wysokim udziałem wydatków inwestycyjnych powiatu w wydatkach ogółem wyniósł 16,5%, zbliżony do średniej w województwie.
5. Wysoka pozycja powiatu w rankingu powiatów polskich od 60 do 120 tys. mieszkańców.

---

²³ www.ranking.zpp.pl

7. Powiat w opinii mieszkańców

W ramach formułowania celów rozwojowych obszaru powiatu myśliborskiego przeprowadzono badania ankietowe z mieszkańcami obszaru.

Metodologia prowadzonych badań:

- **Jednostka badania:**

Mieszkańcy powiatu myśliborskiego

- **Populacja generalna:**

65638 mieszkańców powiatu myśliborskiego

- **Sposób doboru próby:**

Dobór losowy prosty – polega on na bezpośrednim i nieograniczonym doborze jednostek badanych do próby statystycznej wprost z populacji generalnej i bez ograniczeń. Przyjmując dopuszczalny margines błędu statystycznego na poziomie 5 % (dla poziomu ufności $\alpha = 0,95$ rozkładu odpowiedzi = 0,5 oraz wielkości populacji równej 65638) obliczono, że próba badawcza powinna składać się z 382 mieszkańców powiatu.

Badanie zostało przeprowadzone w terminie 5 października 2020 do 9 listopada 2020 roku. Zebrano łącznie 442 ankiet.

Respondenci badania na pytanie „Jak ocenia Pani/Pan warunki życia na terenie powiatu myśliborskiego w poszczególnych obszarach?” (5 – bardzo dobrze, 1 – bardzo źle) najlepiej ocenili następujące obszary funkcjonowania powiatu:

- Pracę służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie Powiatu (Straż Pożarna)
- Dostępność do sportu i rekreacji
- Dostęp do internetu
- Poziom bezpieczeństwa na terenie Powiatu
- Dostępność do administracji publicznej

Według mieszkańców najgorzej funkcjonującymi obszarami są:

- Dostęp do transportu zbiorowego
- Dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej
- Jakość oferty opieki zdrowotnej, opiekuńczej dla osób starszych i przewlekle chorych
- Stan dróg powiatowych
- Ogólna sytuacja na rynku pracy
- Dopasowanie oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy
- Jakość dodatkowej oferty edukacyjnej (zajęcia dodatkowe, pozalekcyjne) na poziomie ponadpodstawowym

Przy analizie powyższych wyników zwrócić należy uwagę na fakt, iż badanie realizowane było w okresie pandemii COVID-19, w momencie, kiedy w kraju występowały bardzo duże wzrosty zakażeń. Przy weryfikacji oceny jakości służby zdrowia podczas warsztatów strategicznych, ich uczestnicy jednomyślnie zgodni byli co do tego, iż na tak złą ocenę służby zdrowia wpływ ma sytuacja pandemiczna, brak standardowego dostępu do podstawowej opieki medycznej (przeważająca forma kontaktu z lekarzem odbywała się w tym czasie na zasadzie teleporad).

Za najbardziej słabe strony życia w powiecie mieszkańcy uznali (w kolejności od najgorzej ocenianych):

- Słaby dostęp do opieki zdrowotnej/ niewystarczająca oferta opieki zdrowotnej
- Emigracja młodych ludzi
- Niedostateczna liczba miejsc pracy
- Niewykorzystywanie potencjału przyrodniczo-krajobrazowego
- Niska jakość dróg
- Niska jakość imprez kulturalnych
- Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno – wypoczynkowa
- Słabe wykorzystanie walorów naturalnych do rozwoju turystyki

Przy analizie wyników należy zwrócić uwagę na aspekt związany ze słabą oceną liczby miejsc pracy na terenie powiatu. Konfrontując ją ze stanem bezrobocia, jak również zgłaszanymi podczas warsztatów problemami przedsiębiorców z pozyskaniem pracowników, należałoby stwierdzić, iż negatywne opinie mieszkańców nie odzwierciedlają rzeczywistości. Analizy pozwoliły uchwycić źródło problemów: na terenie powiatu brak jest wysokiej jakości miejsc pracy dla młodych ludzi pragnących rozwijać swoje pasje i ambitne plany, po drugie zaś oferta edukacyjna szkół zawodowych i technicznych nie jest dopasowana pod kątem potrzeb rynku pracy, co w efekcie przynosi dysonans pomiędzy oczekiwaniami pracodawców a umiejętnościami i wykształceniem młodych ludzi. To w konsekwencji rodzi jeden z największych problemów na terenie powiatu: dużą emigrację zarobkową młodych osób.

Za najmocniejsze obszary powiatu mieszkańcy uznali (w kolejności od najlepiej ocenianych):

- Walory środowiska przyrodniczego
- Korzystne położenie geograficzne
- Dobre warunki dla rozwoju i promowania turystyki i rekreacji
- Duże rezerwy terenów pod realizację inwestycji
- Czyste środowisko

Analiza SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
WALORY PRZYRODNICZE – ROZWÓJ TURYSTYKI	
<ul style="list-style-type: none"> • korzystne położenie powiatu – na styku dwóch województw, bliskość granicy z Niemcami • bardzo bogate walory przyrodnicze obszaru – mnogość jezior i lasów • rozbudowana sieć szlaków turystycznych dająca duży potencjał do dynamicznego rozwoju turystyki • ciekawe, ale punktowe produkty turystyczne – Nordic Walking w Barlinku, Lasker • w Barlinku dobra baza noclegowa 	<ul style="list-style-type: none"> • niewykorzystanie potencjału przyrodniczo-krajobrazowego do rozwoju turystyki oraz zapewnienia mieszkańcom aktywnych form wypoczynku • słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa (noclegi, infrastruktura publiczna) • koncentracja produktów turystycznych w jednym miejscu • słaba promocja powiatu pod kątem walorów turystycznych • słaba współpraca samorządów i przedsiębiorców w zakresie rozwijania produktów turystycznych i promocji • niewykorzystanie wszystkich walorów, koncentracja w jednym punkcie • niewykorzystanie terenów nadodrzańskich i sąsiedztwa dobrze rozwiniętego regionu turystycznego
TRANSPORT I SKOMUNIKOWANIE OBSZARU	
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozbudowana sieć połączeń drogowych – bliskość dróg ekspresowych, łączących powiat z innymi regionami 	<ul style="list-style-type: none"> • niska jakość dróg • słabe skomunikowanie obszaru w zakresie transportu publicznego – brak połączenia kolejowego, słaba oferta przewoźników transportu autobusowego: połączenia nie obejmują wszystkich miejscowości, niska częstotliwość połączeń • marginalizacja gmin wiejskich – Nowogródek Pomorski i Boleszkowice
GOSPODARKA	
<ul style="list-style-type: none"> • duże rezerwy terenów pod inwestycje • wysoko rozwinięty przemysł drzewno-meblarski • rozwinięta produkcja rolna i rolno-leśna • bezrobocie rejestrowane – nieodbiegające od średniej województwa – 7,8% 	<ul style="list-style-type: none"> • duży udział obszarów chronionych, co ogranicza rozwój przemysłu • koncentracja produkcji i usług w głównych ośrodkach miejskich – Barlinek, Dębno i Myślibórz • duże rozdrobnienie prywatnej działalności (75,94% to indywidualne działalności gospodarcze, pojedyncze duże zakłady pracy) • niski wskaźnik podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców – 1073,62, w stosunku do średniej województwa – 1345,45. • niski wskaźnik pracujących na 1000 osób – 181 (średnia dla województwa – 218 osób)

SPORT, KULTURA I REKREACJA	
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność do różnych form sportu i rekreacji • dobra dostępność do instytucji kultury i cykliczne wydarzenia kulturalne • stosunkowo wysoka dostępność do placówek bibliotecznych (większa niż średnia województwa – 2344os/1 vs 3899os/1) • liczne zabytki – zwykle związane z kultem religijnym • rozbudowana baza sportowa i mnogość działających klubów sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> • niska jakość oferty kulturalnej • słaba promocja kulturowa powiatu • coraz mniej imprez,
USŁUGI OPIEKUŃCZE I SŁUŻBA ZDORWIA	
<ul style="list-style-type: none"> • malejąca liczba mieszkańców korzystających z pomocy opieki społecznej • rozwinięta sieć placówek opiekuńczo-wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • słaby dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej • problemy z utrzymaniem płynności finansowej w placówkach szpitalnych
DEMOGRAFIA I EDUKACJA	
<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym • dobrze rozbudowana sieć placówek wychowania przedszkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne zjawiska demograficzne – systematyczny spadek ludności, ujemny przyrost naturalny, wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnych, ujemne saldo migracji – szczególnie wśród osób młodych • współczynnik skolaryzacji (91,53%) gorszy niż średnia województwa (92,64%)
INFRASTRUKTURA	
<ul style="list-style-type: none"> • dobry dostęp do internetu • dobre zwodociągowanie powiatu – 97,7% 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający stopień skanalizowania powiatu, w tym bardzo niski stopień skanalizowania gmin wiejskich • stopień gazyfikacji 44,3% (13 miejsce w województwie)
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność do administracji publicznej • dobrze oceniana działalność służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie Powiatu (w tym głównie działania Straży Pożarnej) • dobrze oceniana działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca promocja powiatu • niewystarczające dostosowanie usług publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych – bariery architektoniczne
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • coraz bardziej popularna turystyka aktywna • powrót do podróży krajowych – ze względu na sytuację pandemiczną • coraz bardziej atrakcyjne pobyty w małych, mniej tłocznych miejscowościach, w małych pensjonatach 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja pandemiczna na świecie wpływająca na zahamowanie rozwoju, w tym głównie turystyki • ryzyko wystąpienia kryzysu gospodarczo-finansowego

	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie braku dostępu do funduszy unijnych (klauzule praworządności w nowym budżecie unijnym) • procesy migracyjne powodujące odpływ młodych, wykształconych ludzi z terenów wiejskich i małych miasteczek, co wpływa na jakość kapitału ludzkiego • ograniczenia wynikające z prawnej ochrony przyrody – duża ilość obszarów Natura 2000
--	--

Wyzwania oraz misja i wizja rozwoju powiatu

Powiat myśliborski, dzięki swoim uwarunkowaniom przestrzennym i środowiskowym, doskonale wpisuje się w trend „slow life”, który generuje pokolenie kontestujące życie w pośpiechu. Możliwość wykorzystania tej szansy zależy w znacznej mierze od umiejętnej promocji, ale również dalszego rozwoju sfery społecznej, w tym zapewniania wysokiego standardu edukacji, opieki medycznej oraz dostępu do kultury. Zapotrzebowanie na ucieczkę z dużych miast w przypadku ludzi młodych nie oznacza bowiem decyzji o rezygnacji z oczekiwania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, a często wręcz przeciwnie.

Przed władzami regionu stoją istotne wyzwania, co do kierunków rozwoju, które z jednej strony wykorzystają mocne strony regionu, a z drugiej będą eliminować jego słabe punkty. Najistotniejsze wyzwania rozwojowe stojące przed powiatem to:

Trwały wzrost gospodarczy oparty jest w coraz większym stopniu na wewnętrznym potencjale rozwojowym obszaru, ale również bazuje na wiedzy, kompetencjach, danych i doskonałości organizacyjnej. W obliczu negatywnych zmian demograficznych, coraz większego znaczenia nabiera wzrost produktywności pracy. Różnica w wydajności między dużymi i małymi przedsiębiorstwami w Polsce jest jedną z najwyższych w UE. W połączeniu z relatywnie wysokim odsetkiem małych firm sprawia, że wydajność jest wciąż niższa od średniej UE (63% średniej UE w 2018 r.). Poza inwestycjami kapitałowymi wzrost wydajności można zatem osiągnąć również poprzez uwolnienie potencjału wzrostu przedsiębiorstw. Obejmuje to usunięcie barier związanych z otoczeniem regulacyjnym przedsiębiorstw, dostępność wykwalifikowanej kadry i skuteczne upowszechnianie innowacji w całej gospodarce²⁴. Zapewnienie trwałego wzrostu gospodarczego wymaga z jednej strony podnoszenia innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, ale również podnoszenie jakości kapitału ludzkiego. Harmonijny wzrost powinien opierać się na wykorzystaniu wewnętrznych potencjałów rozwojowych i budowaniu przewagi konkurencyjnej w oparciu o potencjał lokalny.

²⁴ PROJEKT UMOWY PARTNERSTWA DLA REALIZACJI POLITYKI SPÓJNOŚCI 2021-2027 W POLSCE, Warszawa, styczeń 2021

KOMUNIKACJA BEZ BARIER

Komunikacja bez barier to wieloaspektowe podejście do umożliwienia mieszkańcom komunikowania się ze światem zewnętrznym i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, nawet osobom o ograniczonych możliwościach. Komunikacja bez barier powinna skupiać się na kwestiach transportowych, włączeniu cyfrowym w każdej sferze życia gospodarczego i społecznego, jak również na niwelowaniu barier w dostępie do życia społecznego dla osób niepełnosprawnych.

PRZYSZŁE POKOLENIA DLA KLIMATU I CZYSTE ŚRODOWISKO

Stan środowiska i klimatu wywiera coraz większy wpływ na konkurencyjność i produktywność przedsiębiorstw. Wpływa także na warunki i jakość życia, co przekłada się na stan zdrowia mieszkańców. Negatywne skutki zmian klimatycznych, w tym powódzie, susze, upały oraz intensywne opady nierównomiernie rozłożone w ciągu roku, są coraz bardziej odczuwalne w całym kraju. W perspektywie do 2050 r. Polska dąży do znaczącego obniżenia emisyjności gospodarki, skupieniu się na gospodarce przyjaznej środowisku i wpisującej się w model niskoemisyjnej gospodarki obiegu zamkniętego. Istotną rolę w osiągnięciu celów mają jednakże nie tylko działania systemowe, podejmowane na szczeblu jednostek samorządu. Niska emisja związana jest funkcjonowaniem gospodarstw domowych stanowi niemięjsze zagrożenie dla środowiska. Dlatego istotnym aspektem jest również świadomość mieszkańców i ich wspólna odpowiedzialność za ochronę walorów przyrodniczych i dbałość o środowisko naturalne.

ZDROWIE I WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Od momentu przystąpienia Polski do UE odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (wskaźnik AROPE - At risk of poverty or social exclusion) w Polsce stale się zmniejszał. W 2019 r. wskaźnik ten wynosił 18,2%, co jest wartością znacznie poniżej średniej UE. Istnieją jednak dość duże różnice między regionami oraz między miastem, a wsią. Problem ubóstwa i wykluczenia społecznego dotyczy pewnych rodzajów gospodarstw domowych i obszarów, zwłaszcza terytoriów peryferyjnych zagrożonych trwałą marginalizacją. Zjawisko to negatywnie oddziałuje na jakość kapitału ludzkiego, ogranicza aktywność, przedsiębiorczość i innowacyjność oraz podnosi koszty funkcjonowania państwa. Wyzwania w obszarze ochrony zdrowia to przede wszystkim potrzeba intensyfikacji działań z zakresu zdrowia publicznego, profilaktyki i prewencji chorób, potrzeba wzmocnienia infrastruktury podmiotów leczniczych, konieczność zwiększania dostępności usług zdrowotnych z uwzględnieniem zróżnicowań

regionalnych, potrzeba wzrostu efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia, w tym upowszechniania e-zdrowia oraz wsparcie rozwoju kadr systemu ochrony zdrowia (kadr medycznych oraz pracowników wykonujących zawody mające zastosowanie w ochronie zdrowia) w kontekście dostosowania zasobów do zmieniających się potrzeb społeczeństwa.

Najważniejszymi wyzwaniami dla Polski w tym obszarze pozostają: podnoszenie poziomu kompetencji i kwalifikacji, zwiększenie uczestnictwa w formach uczenia się przez całe życie oraz lepsze dopasowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. Transformacja cyfrowa i transformacja w kierunku zielonej gospodarki wymaga wprowadzenia na większą skalę kształcenia odpowiadającego na potrzeby nowoczesnej gospodarki. Wyzwania w obszarze kultury i rekreacji to przede wszystkim wzmocnienie roli kultury i rekreacji dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej, w tym modernizacja infrastruktury kultury, wzmacnianie potencjału instytucji kultury, wspieranie rozwoju sektorów kreatywnych i przemysłu czasu wolnego, promocja dziedzictwa narodowego i walorów turystycznych Polski.

Wizja

Obszar powiatu myśliborskiego to region rozpoznawalny na mapie Polski jako miejsce do zamieszkania oraz wypoczynku dla osób spragnionych ciszy, spokoju i sielskiej atmosfery, którzy przyjeżdżając do tego pięknego, z dobrze zorganizowaną bazą turystyczną regionu, odpoczywają i żyją bezpiecznie w otoczeniu dziewiczej przyrody, poznają kulinarne smaki i tradycję regionu. Ponadto to miejsce, gdzie:

- mieszkańcy mają dostęp do nowoczesnej edukacji i atrakcyjnych ofert pracy,
- każdy obywatel chroni i kultywuje bogate dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe,
- brak jest barier komunikacyjnych, każdy obywatel ma równy dostęp do edukacji i rozwoju zawodowego,
- obywatele są aktywni, świadomi wartości zdrowia i mają dostęp do wysokiej jakości opieki medycznej,
- budują swoje zakłady inwestorzy krajowi i zagraniczni z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i poszanowania środowiska,
- realizowane są zasady dobrego partnerstwa społeczno-gospodarczego,
- odbywa się aktywna współpraca z regionami ościennymi dla wspólnej promocji, rozwoju i wymiany doświadczeń,
- mieszkańcy mają poczucie bezpieczeństwa, a także wspólnoty z regionem i innymi mieszkańcami.

Misja

Chcemy wykorzystać drzemiący potencjał regionu dla rozwoju silnej gospodarki i stworzenia atrakcyjnych miejsc pracy. Dążymy do tego, aby turystyka stała się motorem rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym zachowaniu unikalności naszych zasobów naturalnych. Jednocześnie pragniemy stworzyć optymalne warunki do rozwoju atrakcyjnych miejsc pracy poprzez aktywną współpracę z inwestorami, tak aby młodzi ludzie chcieli zatrzymać się w regionie i budować przyszłe pokolenia jego mieszkańców. Chcemy, aby każdy obywatel miał równy dostęp do edukacji, wysokiej jakości opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Dążymy również do tego, aby utrzymać przyrodniczy charakter regionu poprzez ochronę zasobów, które w nim najcenniejsze – czystego środowiska, różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego. Chcemy, aby każdy obywatel był świadomy, podejmował działania na rzecz lokalnej społeczności i dbał o regionalne zasoby. Jednocześnie pragniemy stworzyć mieszkańcom i odwiedzającym dobre miejsce do spędzania wolnego czasu, oferując im szeroki wachlarz możliwości od turystyki aktywnej, poprzez wydarzenia kulturalne i sportowe.

Liczymy na efektywną współpracę z samorządami na wszystkich szczeblach, ale również z partnerami społeczno-gospodarczymi. Chcemy odbudować więzi z regionami ościennymi, w tym za granicą Polski, aby móc efektywnie wykorzystywać wspólny potencjał dla dobrobytu mieszkańców.

Od wyzwań do celów strategicznych

WYZWANIA	CELE STRATEGICZNE
<i>Silna gospodarka i atrakcyjne miejsca pracy</i>	Wykorzystanie endogenicznego potencjału i zasobów powiatu do budowy silnej i konkurencyjnej gospodarki oraz tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy
<i>Komunikacja bez barier</i>	Niwelowanie barier rozwojowych regionu i zwiększenie dostępności usług dla osób z obszarów marginalizowanych
<i>Przyszłe pokolenia dla klimatu i czyste środowisko</i>	Zwiększenie intensywności działań dla ochrony środowiska, bioróżnorodności oraz adaptacja do zmian klimatu
<i>Zdrowie i włączenie społeczne</i>	Poprawa standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców i przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego
<i>Świadome i inteligentne społeczeństwo</i>	Nowoczesna edukacja, podniesienie świadomości i aktywizacja lokalnej społeczności oraz kreowanie poczucia tożsamości regionalnej

Cele operacyjne i kierunki działań

Cel strategiczny 1.

Wykorzystanie endogenicznego potencjału i zasobów powiatu do budowy silnej i konkurencyjnej gospodarki oraz tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy

Szczególną rolę w rozwoju regionalnym przypisuje się zasobom endogenicznym. Ich waga i wartość silnie powiązana jest z lokalnym rozwojem społeczno-gospodarczym oraz funkcjonowaniem społeczności lokalnej. To na posiadanym i właściwie zinwentaryzowanym potencjale endogenicznym (wewnętrznych zasobach) można zbudować trwałe podstawy do harmonijnego wzrostu. Głównymi czynnikami decydującymi zaś o tempie wzrostu i rozwoju gospodarczego regionów są: innowacyjność, kapitał intelektualny, gospodarka oparta na wiedzy oraz przedsiębiorczość i zasoby ludzkie.

Powiat myśliborski to obszar o znacznym potencjale rozwoju gospodarczego. Bogate tereny przyrodnicze, zabytki kultu religijnego, bliskość granicy, tradycje regionalne oraz zakorzeniona w regionie rozwijająca się branża drzewno-meblarska, czyni ten region atrakcyjnym turystycznie, a z drugiej strony predestynuje go jako dobre miejsce do życia, zapewniającego dobrobyt mieszkańców.

Zidentyfikowane mocne strony i potencjał regionu pozwalają wyznaczyć przed obszarem cele, których synergiczna realizacja pozwoli osiągnąć pożądaną wzrost gospodarczy. Istotne w tym kontekście są następujące działania:

- wykorzystanie istniejących terenów inwestycyjnych do budowy nowych zakładów pracy, które będą w stanie zaoferować młodym ludziom atrakcyjne miejsca pracy. Istotnym elementem dla rozwoju całego obszaru powiatu jest umiejętność współpracy w tym zakresie z samorządami lokalnymi i wspólna promocja obszaru, jako miejsca dobrego do inwestowania. Integracja oferty inwestycyjnej w jednym miejscu pozwoli na osiągnięcie efektu synergii z podejmowanych działań,
- wsparcie małej i średniej przedsiębiorczości na terenie powiatu oraz współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie wsparcia ich rozwoju. Kreowanie korzystnego klimatu i promocja lokalnych przedsiębiorców oraz ich produktów i usług pozwoli w dłuższej perspektywie na ich rozwój, stworzenie nowych atrakcyjnych miejsc pracy, a w konsekwencji zahamowanie niekorzystnych tendencji migracyjnych na terenie powiatu,
- dostosowanie oferty edukacyjnej na poziomie szkół zawodowych i technicznych do potrzeb lokalnego rynku pracy to proces, który powinien być procesem ciągłym i elastycznym. Badania zapotrzebowania na konkretne zawody, współpraca z przedsiębiorcami oraz efektywne i profesjonalne doradztwo zawodowe, już na poziomie szkół podstawowych, pozwoli na niwelację dysproporcji na rynku pracy: z jednej strony brak jakościowych, dopasowanych do umiejętności uczniów miejsc pracy, z drugiej zaś trudności w pozyskaniu pracowników przez przedsiębiorców,
- wykorzystanie najistotniejszego waloru, jakim jest potencjał przyrodniczy regionu do dynamicznego rozwoju turystyki w regionie. Rozwój turystyki obszaru nie powinien być jednakże skoncentrowany lokalnie. Potrzebna jest współpraca wszystkich samorządów lokalnych na terenie powiatu, ale również współpraca z samorządami ościennymi.

Wyznaczenie obszaru funkcjonalnego dla rozwoju turystyki, wspólna strategia i marka obszaru to działania, które powinny być realizowane przy współdziałaniu z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Istotna w tym kontekście jest również niwelacja dysproporcji lokalnych w rozwoju infrastruktury turystycznej, uporządkowanie bazy wiedzy na temat walorów regionu, wypracowanie wspólnego oznaczenia szlaków turystycznych,

- realizacja wyżej postawionych zadań nie jest możliwa bez ścisłej współpracy wszystkich interesariuszy podejmowanych działań. Dialog partnerów społeczno-gospodarczych będzie podstawą do kreowania silnej gospodarki. Rolę integratora współpracy i dialogu powinien wziąć na siebie samorząd powiatowy we współpracy z samorządami lokalnymi. Istotną rolę w tym zakresie będzie pełniło budowanie świadomości, iż tylko współpraca na wszystkich szczeblach, a nie działania konkurencyjne i jednostkowe, mogą doprowadzić do wzrostu gospodarczego całego obszaru i przynieść wartość dodaną dla wszystkich jego mieszkańców.
- kształtowanie relacji gospodarczych z przygranicznymi landami niemieckimi – prowadzona polityka, powinna zmierzać do przewyciężenia dotychczasowych ograniczeń, wykorzystania strategicznego położenia obszaru oraz uwzględnienia uwarunkowań geopolitycznych w dynamicznie zmieniającym się porządku europejskim.

Cel operacyjny 1.1.

Wykorzystanie istniejących terenów inwestycyjnych do rozwoju nowych zakładów pracy oraz wsparcie działań służących rozwojowi małych i średnich firm

Kierunki działań:

- 1.1.1. Stworzenie kompleksowego systemu organizacyjnego i merytorycznego dla rozwoju przedsiębiorczości oraz zakładów pracy w regionie
- 1.1.2. Koordynacja i wsparcie dla działań celem dopasowania infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości i potrzeb inwestorów (skomunikowanie terenów inwestycyjnych z głównymi ciągami komunikacyjnymi)
- 1.1.3. Kreowanie korzystnego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości w regionie i promocja lokalnych walorów oraz stworzenie spójnego systemu zachęt dla lokalnych przedsiębiorców
- 1.1.4. Dążenie do zapewnienia nowoczesnych standardów zarządzania w organizacjach samorządowych dla obsługi lokalnych przedsiębiorców
- 1.1.5. Korzystny klimat i system zachęt dla osób przyjeżdżających do pracy z zagranicy

Cel operacyjny 1.2.

Rozwój innowacyjnej oraz atrakcyjnej oferty turystycznej obszaru wpływającej na wzrost konkurencyjności gospodarki

Kierunki działań:

- 1.2.1. Wypracowanie strategii rozwoju turystyki dla obszaru funkcjonalnego Pojezierza Myśliborskiego we współpracy z lokalnymi oraz ościennymi samorządami.
- 1.2.2. Wspólna marka i promocja obszaru i produktów turystycznych we współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi oraz samorządami
- 1.2.3. Uporządkowanie informacji turystycznej na terenie obszaru
- 1.2.4. Uporządkowanie warunków formalno-prawnych dla rozwoju turystyki
- 1.2.5. Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej – budowa obiektów małej infrastruktury na szlakach turystycznych, zagospodarowanie jezior oraz

- intensyfikacja działań w zakresie rozwoju szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych
- 1.2.6. Zacieśniona współpraca z partnerami społeczno-gospodarczymi na rzecz rozwoju turystyki – koordynacja rozproszonych działań, identyfikacja dobrych praktyk, wyłonienie lokalnego lidera
  - 1.2.7. Rozwój oferty turystyki jednodniowej, weekendowej dla mieszkańców

Cel operacyjny 1.3.

Tworzenie nowoczesnej oferty edukacyjnej dopasowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy

Kierunki działań:

- 1.3.1. Monitorowanie potrzeb lokalnego rynku pracy w zakresie potrzebnych kwalifikacji zawodowych
- 1.3.2. Dopasowanie kierunków kształcenia w szkołach zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz dostosowanie programów nauczania do potrzeb nowoczesnych technologii
- 1.3.3. Wdrażanie i realizacja nowoczesnych metod szkolenia zawodowego i technicznego we współpracy z przedsiębiorcami – dodatkowe zajęcia praktyczne, klasy patronackie
- 1.3.4. Doposażenie szkół zawodowych w nowoczesną bazę edukacyjną
- 1.3.5. Realizacja zadań i współpraca z samorządami w zakresie sprawnego systemu doradztwa zawodowego na poziomie szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego (np. reaktywacja Centrum Kariery)
- 1.3.6. Podnoszenie świadomości wśród społeczeństwa na temat korzyści praktycznej nauki zawodu, jak również programy aktywizacji uczniów ze środowisk biernych zawodowo
- 1.3.7. Efektywna współpraca w zakresie edukacji z podmiotami gospodarczymi (promocja przez przedsiębiorców zawodów potrzebnych w regionie, promocja przedsiębiorców)
- 1.3.8. Szkolenia i samokształcenie się dla nauczycieli

Cel operacyjny 1.4.

Zwiększenie partycypacji partnerów społeczno- gospodarczych w budowaniu potencjału gospodarczego regionu

Kierunki działań:

- 1.4.1. Współpraca z samorządami lokalnymi – realizacja wspólnych działań w zakresie wspierania przedsiębiorczości w regionie
- 1.4.2. Uruchomienie mechanizmów dialogu społecznego i partycypacji obywateli w działania samorządów
- 1.4.3. Wytworzenie mechanizmów stałej współpracy i platformy dialogu z partnerami gospodarczymi oraz organizacjami pozarządowymi
- 1.4.4. Realizacja wspólnych działań promocji gospodarczej regionu z przedsiębiorcami oraz organizacjami pozarządowymi
- 1.4.5. Podejmowanie współpracy z powiatami i gminami ościennymi

Cel strategiczny 2.

Niwelowanie barier rozwojowych regionu i zwiększenie dostępności usług dla osób z obszarów marginalizowanych

Zróżnicowania regionalne i wewnątrz-regionalne pod względem społeczno-gospodarczym są w Polsce znacznie większe w porównaniu ze standardami OECD. Trwałość tych procesów może stanowić poważne zagrożenie dla przyszłego dobrobytu kraju i obywateli. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych, to jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych kraju w ujęciu regionalnym do 2030. Wspomniane obszary zmagają się z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi, jakie występują zarówno na poziomie regionalnym, jak również są to sub-regionalne obszary funkcjonalne, o kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych – jak obszary zagrożone trwałą marginalizacją, przeważnie wiejskie oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze usytuowane z dala od dobrze rozwijających się stolic województw. Główne bariery i problemy tych obszarów są związane z nieefektywną gospodarką i słabo funkcjonującym rynkiem pracy oraz problemami demograficznymi dotyczącymi spadku liczby ludności i starzeniem się społeczeństwa. Wdrażaniu działań rozwojowych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją i w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze nie sprzyja, ponadto utrzymujące się ubóstwo, braki w wyposażeniu podstawowej infrastruktury, oraz niska dostępność transportowa i usługowa tych obszarów.

Bariery rozwojowe na terenie powiatu widoczne są w szczególności w następujących obszarach:

- dostępność transportowa szczególnie na obszarach wiejskich – rozwiązanie tego problemu wymaga wypracowania spójnej strategii połączeń komunikacyjnych, celem pokrycia „białych plam” transportowych na terenie powiatu. Należy rozważyć i wypracować system transportu zintegrowanego obejmującego łącznie transportu rowerowego, samochodowego oraz sieci transportu publicznego. Ścisła współpraca z prywatnymi przedsiębiorstwami transportowymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego jest tutaj podstawą do niwelacji jednej z największych barier w dostępie mieszkańców obszarów wiejskich do edukacji, opieki zdrowotnej i życia społecznego.
- dostępność usług publicznych i ogólnodostępnej infrastruktury dla osób niepełnosprawnych – niwelowanie barier w dostępie do infrastruktury dla osób niepełnosprawnych to jedna z horyzontalnych polityk Unii Europejskiej. Należy jednak zwrócić uwagę na dostosowanie infrastruktury i usług publicznych dla osób o różnym rodzaju i stopniu niepełnosprawności. W przygotowaniu planów dostosowania istotną rolę powinna odgrywać ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi, mającymi pełną wiedzę na temat potrzeb osób niepełnosprawnych. Istotną rolę w niwelowaniu barier i włączeniu społecznym osób niepełnosprawnych pełni również podnoszenie świadomości mieszkańców na temat włączania tych osób w aktywne życie społeczne.
- dostępność cyfrowa, która powinna być rozpatrywana w aspekcie zarówno technicznym (niwelowania „białych plam” w zakresie infrastruktury sieci szerokopasmowej), ale również w kontekście edukacji umiejętności cyfrowych, w tym głównie mieszkańców z obszarów zagrożonych marginalizacją i osób starszych.

Cel operacyjny 2.1.
Zmniejszenie dysproporcji w dostępności transportowej na obszarze całego powiatu

Kierunki działań

- 2.1.1. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami transportowymi w zakresie wypracowania strategii rozwoju transportu publicznego dla pokrycia „białych plam”
- 2.1.2. Opracowanie przy współpracy z samorządami lokalnymi oraz przedsiębiorstwami koncepcji transportu zintegrowanego na terenie powiatu,
- 2.1.3. Poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego
- 2.1.4. Współpraca na szczeblu krajowym celem przywrócenia połączenia kolejowego

Cel operacyjny 2.2.
Niwelowanie barier w dostępie do usług publicznych i ogólnodostępnej infrastruktury dla osób niepełnosprawnych

Kierunki działań

- 2.3.1. Zapewnienie pełnego dostępu do usług publicznych w budynkach użyteczności publicznej dla osób o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności
- 2.3.2. Ścisła współpraca w zakresie dostosowania infrastruktury z organizacjami pozarządowymi, zarówno na etapie diagnozy stanu, jak również tworzenia koncepcji dostosowania obiektów
- 2.3.3. Uwzględnianie w budowanej ogólnodostępnej infrastrukturze potrzeb osób niepełnosprawnych
- 2.3.4. Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie niwelowania barier i zatrudniania osób niepełnosprawnych (z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie)
- 2.3.5. Podnoszenie świadomości na wszystkich poziomach edukacji, ale również osób dorosłych w zakresie włączania osób niepełnosprawnych w aktywne życie społeczne

Cel operacyjny 2.3.
Zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych

Kierunki działań

- 2.4.1. Współpraca z samorządami w zakresie pełnej dostępności cyfrowej usług publicznych
- 2.4.2. Poprawa infrastruktury informatycznej jednostek samorządu
- 2.4.3. Rozwój platform internetowych dla promocji i informacji o wydarzeniach w regionie
- 2.4.4. Rozwój e-usług mobilnych – systemy ostrzegania, informowania
- 2.4.5. Szkolenia służb publicznych w zakresie umiejętności cyfrowych

Cel operacyjny 2.4.
***Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia cyfrowego, edukacja
i wsparcie rozwoju nowoczesnych technologii cyfrowych***

Kierunki działań

- 2.5.1. Działania na rzecz niwelacji „białych plam” cyfrowych dla zwiększenia dostępności usług internetowych i komunikacyjnych
- 2.5.2. Podejmowanie działań w zakresie budowy ultraszybkiej sieci szerokopasmowej – współpraca z partnerami gospodarczymi oraz podnoszenie świadomości mieszkańców
- 2.5.3. Programy szkoleń z umiejętności cyfrowych dla osób starszych i wykluczonych społecznie

Cel strategiczny 3.

Zwiększenie intensywności działań dla ochrony środowiska, bioróżnorodności oraz adaptacja do zmian klimatu

Obszar środowiska to przede wszystkim przedsięwzięcia związane ze zmianami klimatu, spowodowanymi m.in. emisją gazów cieplarnianych i podniesieniem średniej temperatury Ziemi w stosunku do epoki przedprzemysłowej o 1°C, a także dostosowaniem do tych zmian oraz niwelowaniem ich skutków. Zjawiska związane z suszą i powodziami stanowią duże zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców oraz mają bardzo negatywny wpływ na gospodarkę. Negatywne efekty tych zjawisk są potęgowane zbyt szybkim odpływem wód opadowych i niewielkimi możliwościami ich zatrzymywania w miejscu opadu.

W konsekwencji w coraz większym stopniu działania samorządu w obrębie rozwoju uwzględniać muszą presję kulturową wynikającą ze wzrostu świadomości dotyczącej zachodzących zmian klimatycznych i ich konsekwencji dla wszelkich form ludzkiej aktywności. W odniesieniu do każdego obszaru oznacza to konieczność zmiany podejścia do sposobu gospodarowania przestrzenią i wykorzystania zasobów naturalnych poprzez działania podejmowane w następujących obszarach:

- zwiększenie efektywności energetycznej oraz wsparcie inteligentnych rozwiązań i produkcji energii ze źródeł odnawialnych. W tym celu należy intensyfikować działania związane z poprawą efektywności energetycznej budynków, promowania niskoemisyjnego transportu i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w budynkach użyteczności publicznej, ale również promocja rozwiązań prosumenckich, w gospodarstwach domowych. Istotną kwestią jest również podnoszenie wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie rozwiązań zmniejszających zapotrzebowanie na energię, prowadzących do jej oszczędności.
- ochrona unikalnych walorów przyrodniczych regionu oraz różnorodności biologicznej skoncentrowana na ochronie i monitorowaniu wykorzystania obszarów cennych przyrodniczo, ale również szeroko pojętej edukacji ekologicznej, która będzie miała na celu ograniczenie negatywnego wpływu mieszkańców na otoczenie przyrodnicze. Ponadto należy mieć też na względzie, iż intensywność produkcji, poziom oraz wzorce konsumpcji indywidualnej są głównymi czynnikami determinującymi ilość wytwarzanych odpadów. Należy podejmować działania związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów (w tym niemarnowaniem żywności) i właściwym ich zagospodarowaniem, sposobów postępowania z odpadami, w tym segregacją odpadów „u źródła”, co ma znaczenie dla wykorzystywania zasobów naturalnych oraz oddziaływania na środowisko.
- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie przeciwdziałania skutkom zmian klimatu – interwencje w zakresie zapobiegania skutkom zmian klimatu stały się jednym z priorytetowych działań samorządów na szczeblu lokalnym. Wczesne systemy ostrzegania ludności, poprawa infrastruktury na terenach zalewowych, identyfikacja możliwych zagrożeń, czy też sprawna organizacja działań w sytuacjach zagrożenia, powinny być wpisane w katalog systematycznych działań samorządu.

Cel operacyjny 3.1.
Zwiększenie efektywności energetycznej oraz wsparcie inteligentnych rozwiązań i produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Kierunki działań

- 3.1.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
- 3.1.2. Inwestycje w odnawialne źródła energii ciepłej i energetycznej
- 3.1.3. Działania, również we współpracy z samorządami i partnerami społeczno-gospodarczymi, w zakresie promowania transportu niskoemisyjnego
- 3.1.4. Promocja ekologicznych środków transportu i transportu publicznego oraz inwestycje w infrastrukturę umożliwiającą ograniczenie transportu osobowego
- 3.1.5. Podnoszenie świadomości mieszkańców oraz rozwój energetyki prosumenckiej na terenie powiatu – rozproszone instalacje o małej mocy, system monitoringu jakości powietrza dostępne w formie tablic informacyjnych i inne.
- 3.1.6. Udział w programach wspierających możliwość wsparcia mieszkańców i przedsiębiorców w wymianę nieekologicznych źródeł ciepła, energii, jak również małej retencji

Cel operacyjny 3.2.
Ochrona unikalnych walorów przyrodniczych regionu oraz różnorodności biologicznej

Kierunki działań

- 3.3.1. Ochrona prawna i monitorowanie wykorzystywania obszarów cennych przyrodniczo
- 3.3.2. Zagospodarowanie obszarów cennych przyrodniczo poprzez skanalizowanie ruchu turystycznego
- 3.3.3. Podnoszenie świadomości kompleksowej gospodarki odpadami i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej
- 3.3.4. Podejmowanie szerokich działań o charakterze edukacji ekologicznej dla mieszkańców
- 3.3.5. Działania o charakterze społeczno-ekologicznym – włączanie lokalnej społeczności w respektowanie i ochronę walorów przyrodniczych

Cel operacyjny 3.3.
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie przeciwdziałania skutkom zmian klimatu

Kierunki działań

- 3.7.1. Rozbudowa systemów wspomagania powiatowych służb bezpieczeństwa
- 3.7.2. Monitorowanie zagrożeń i wypracowanie mechanizmów wczesnego ostrzegania
- 3.7.3. Opracowanie i wprowadzanie planów adaptacji do zmian klimatu
- 3.7.4. Dostosowanie istniejącej infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych

Cel strategiczny 4.

Poprawa standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców i przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego

Działania samorządu powiatowego we współpracy z samorządem lokalnym powinny przekładać się na zwiększanie standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców powiatu oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego. Każdy mieszkaniec powiatu, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wieku, sytuacji materialnej czy przekonań i wyznania, powinien mieć zapewnione możliwości i szanse rozwoju. Dotyczy to szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wobec których należy podejmować działania włączające, integrując ich tym samym ze społecznością lokalną. Polityka w zakresie włączenia społecznego to przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia społecznego jednostek i grup oraz reintegracja społeczna jednostek i grup już wykluczonych. Działania na rzecz włączenia społecznego ukierunkowane powinny być na zapewnienie mieszkańcom powiatu wsparcia w dostępie do usług publicznych i lokalnej infrastruktury o odpowiednim standardzie.

Na poprawę standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców wpływ będą miały działania w następujących obszarach:

- poprawa jakości i dostępności do opieki zdrowotnej - działania w obszarze ochrony zdrowia to przede wszystkim potrzeba intensyfikacji działań z zakresu zdrowia publicznego, profilaktyki i prewencji chorób, potrzeba wzmocnienia infrastruktury podmiotów leczniczych, konieczność zwiększania dostępności usług zdrowotnych, potrzeba wzrostu efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia, w tym upowszechniania e-zdrowia oraz wsparcie rozwoju kadr systemu ochrony zdrowia. Pandemia COVID-19 uwypukliła konieczność zwiększenia nakładów finansowych na ochronę zdrowia oraz kontynuacji działań długoterminowych, nastawionych na profilaktykę chorób
- podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców poprzez programy profilaktyki zdrowia – działania z tego zakresu powinny być nakierowane na wczesne wykrywanie problemów zdrowotnych celem wydłużenia aktywności zawodowej i podniesienia jakości życia. Realizacja działań o charakterze edukacyjnym i promocyjnym pozwoli natomiast zwiększać świadomość zdrowotną mieszkańców i ich odpowiedzialność za własne zdrowie.
- zapewnienie kompleksowej i wysokiej jakości pomocy społecznej – zwiększenie zasięgu podejmowanych działań pomocy społecznej na obszarach marginalizowanych, tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i grup samopomocy oraz efektywna współpraca z nimi, zwiększenie intensywności działań środowiskowych w zakresie aktywizacji zawodowej – to wszystko działania, które powinny odbywać się przy ścisłej współpracy powiatowych i gminnych ośrodków pomocy. Pandemia COVID-19 przyczyniła się również do narastających problemów psychologicznych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Podjęcie działań mających na celu wsparcie psychologiczne osób w kryzysie psychologicznym, powinno stać się jednym z priorytetowych zadań pomocy społecznej.

Cel operacyjny 4.1.
Poprawa jakości i dostępności do opieki zdrowotnej we współpracy z samorządami lokalnymi

Kierunki działań

- 4.1.1. Poprawa funkcjonowania szpitali na terenie powiatu – opracowanie i wdrożenie programu naprawczego
- 4.1.2. Dostosowanie usług medycznych do zgłaszanego zapotrzebowania
- 4.1.3. Zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej
- 4.1.4. Wypracowanie efektywnego systemu opieki lekarzy rodzinnych z udziałem teleporad
- 4.1.5. Rozwój nowoczesnych form diagnostyki oraz rehabilitacji w systemie e-zdrowie
- 4.1.6. Poprawa dostępności komunikacyjnej do systemu opieki zdrowotnej

Cel operacyjny 4.2.
Podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców i profilaktyka zdrowia

Kierunki działań

- 4.2.1. Podejmowanie programów profilaktyki i promocji zdrowia
- 4.2.2. Działania we współpracy z gminami w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych na wczesnym etapie rozwoju – w szkołach i przedszkolach
- 4.2.3. Wsparcie opieki psychologicznej wśród dzieci i młodzieży
- 4.2.4. Stworzenie programów wsparcia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych
- 4.2.5. Wypracowanie efektywnej strategii działania w czasie pandemii
- 4.2.6. Rozwój usług w ramach Regionalnego Centrum Kryzysowego

Cel operacyjny 4.3.
Zapewnienie kompleksowej i wysokiej jakości pomocy społecznej

Kierunki działań

- 4.3.1. Zwiększenie zasięgu podejmowanych działań pomocy społecznej na obszarach marginalizowanych
- 4.3.2. Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i grup samopomocy oraz efektywna współpraca z nimi
- 4.3.3. Zwiększenie intensywności działań środowiskowych w zakresie aktywizacji zawodowej, wsparcie psychologiczne – realizacja systemowych działań we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej oraz służbami interwencyjnymi
- 4.3.4. Systematyczne zwiększanie kompetencji pracowników pomocy społecznej oraz wspólne wypracowanie standardów pomocy społecznej
- 4.3.5. Zacieśnienie współpracy międzyinstytucjonalnej (instytucji pomocy społecznej) w perspektywie wspólnego wypracowania strategii pomocy dla osób potrzebujących.

Cel strategiczny 5.

Nowoczesna edukacja, podniesienie świadomości i aktywizacja lokalnej społeczności oraz kreowanie poczucia tożsamości regionalnej

Aktywni mieszkańcy zainteresowani otoczeniem i współpracą na rzecz wspólnoty lokalnej to podstawa kapitału społecznego i w konsekwencji rozwoju gospodarczego. Fundamentem dla budowania efektywnych relacji między jednostkami, organizacjami, instytucjami i samorządami różnych szczebli, jest społeczeństwo obywatelskie. Stanowi ono wartość dodaną do procesów aktywizacji i integracji oraz edukacji społecznej mieszkańców.

W obliczu obecnych procesów migracyjnych, cywilizacyjnych, globalizacyjnych, jak i przemian kulturowych zasoby społeczne wymagają szczególnej uwagi i wzmocnienia. Każdy człowiek i każda rodzina, która chce żyć w Powiecie Myśliborskim stanowi jego cenny potencjał rozwojowy. Realizacja celów na rzecz kreowania świadomego i inteligentnego społeczeństwa oznacza wzmocnienie potencjału demograficznego, między innymi poprzez podniesienie jakości edukacji na wszystkich szczeblach nauczania, spójność społeczną – dążenie do zapewnienia odpowiedniej jakości życia i wyeliminowanie nierówności społecznych, poprzez działania na rzecz pobudzania aktywności zawodowej, współpracę samorządu z partnerami społeczno-gospodarczymi ukierunkowaną na rzecz zwiększenia zaangażowania społecznego oraz wzmocnienie tożsamości regionalnej.

Działania w tym zakresie powinny koncentrować się zatem na następujących obszarach;

- podniesienie jakości edukacji poprzez działania zarówno inwestycyjne, zwiększające nowoczesność bazy edukacyjnej, ale również na wdrażaniu nowoczesnych metod nauczania, indywidualnych programów pracy z uczniem. Istotne są również działania wspierające postawy obywatelskie wśród młodzieży, ale również ich tolerancję i wrażliwość społeczną,
- pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców poprzez działania ukierunkowane na aktywizację zawodową osób trwale bezrobotnych, ale również osób starszych. W tym kontekście ważną rolę odgrywać powinna promocja postaw uczenia się przez całe życie, jak również działania związane z reorientacją zawodową mieszkańców,
- podejmowanie współpracy dla rozwoju sportu, rekreacji oraz kultury – współpraca z partnerami na rzecz organizacji imprez kulturalnych, sportowych, które z jednej strony integrowałyby mieszkańców, z drugiej zaś byłyby promocją dla regionu, przyciągającą turystów.
- budowanie tożsamości bycia mieszkańcem powiatu – utożsamianie się z lokalną kulturą, tradycjami, przywiązanie do rodzimych stron może wpłynąć na zahamowanie negatywnych tendencji migracyjnych, a zatem powinno odgrywać dużą rolę, zarówno na wszystkich szczeblach edukacji, jak również w działaniach samorządu na różnych poziomach realizacji programu i promocji powiatu.

Cel operacyjny 5.1.
Podniesienie jakości edukacji na wszystkich szczeblach nauczania

Kierunki działań

- 5.2.1. Działania mające na celu podniesienie jakości edukacji ogólnokształcącej – poprawa wyników zdawalności i poziomu zdawalności matur
- 5.2.2. Unowocześnienie bazy edukacyjnej
- 5.2.3. Wspieranie rozwoju uczniów najbardziej uzdolnionych
- 5.2.4. Wyrównywanie szans dla uczniów z trudnościami w nauce
- 5.2.5. Podejmowanie działań z zakresu kształtowania postaw obywatelskich młodzieży
- 5.2.6. Wdrażanie nowoczesnych metod nauczania, a w tym zakresie szkolenia dla nauczycieli i promocja samodoskonalenia nowoczesnych technik prowadzenia zajęć
- 5.2.7. Budowanie wśród uczniów tożsamości regionalnej poprzez działania o charakterze edukacyjnym oraz integracyjnym

Cel operacyjny 5.2.
Pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców

Kierunki działań

- 5.2.1. Działania na rzecz ułatwienia godzenia ról zawodowych z rodzinnymi
- 5.2.2. Promocja i organizacja działań w zakresie potrzeby uczenia się przez całe życie
- 5.2.3. Wzrost kompetencji i promocja samodoskonalenia, w tym głównie podnoszenie kompetencji cyfrowych
- 5.2.4. Kompleksowe programy reorientacji zawodowej we współpracy z lokalnym rynkiem pracy
- 5.2.5. Podtrzymywanie aktywności zawodowej osób starszych we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Cel operacyjny 5.3.
Wzmocnienie współpracy dla rozwoju sportu, rekreacji i integracji mieszkańców

Kierunki działań

- 5.3.1. Organizacja przestrzeni na potrzeby aktywizacji i integracji lokalnych społeczności we współpracy z samorządami i organizacjami pozarządowymi
- 5.3.2. Intensyfikacja działań w zakresie organizacji imprez o charakterze sportowym na terenie powiatu
- 5.3.3. Współpraca z lokalnymi klubami sportowymi oraz aktywna promocja ich działalności sportowej wśród młodzieży
- 5.3.4. Współpraca z samorządami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia oferty sportowo-rekreacyjnej oraz infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
- 5.3.5. Zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie konieczności i zalet podejmowania aktywności sportowej

Cel operacyjny 5.4.
Wspieranie tożsamości mieszkańców powiatu oraz wzrost jakości życia społecznego i aktywności kulturalnej mieszkańców

Kierunki działań

- 5.4.1. Podejmowanie działań w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego – utrzymanie zabytków i poprawa ich stanu
- 5.4.2. Zwiększenie dostępności do instytucji kultury
- 5.4.3. Opracowanie strategii organizacji imprez kulturalnych o znaczeniu ponadregionalnym dla promocji regionu we współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi oraz lokalnymi samorządami
- 5.4.4. Promocja regionalnych artystów i twórców oraz aktywne wsparcie dla rozwoju ich działalności artystycznej
- 5.4.5. Włączanie lokalnych przedsiębiorców w promocję swoich marek i budowania tożsamości produktów regionalnych

System wdrażania, monitoringu i ewaluacji

1. Struktura wdrażania

System wdrażania Programu powinien obejmować rozwiązania optymalizujące działania zmierzające do rozwoju powiatu, jak również kłaść nacisk na angażowanie zarówno jednostek samorządu terytorialnego na terenie powiatu, jak i partnerów społeczno-gospodarczych w realizację celów rozwojowych postawionych w Programie. System wdrażania programu powinien uwzględniać strukturę organizacyjną jednostek samorządu terytorialnego na terenie powiatu oraz rolę partnerów społeczno-gospodarczych zaangażowanych w realizację poszczególnych celów.

Postępy w realizacji Strategii będą na bieżąco monitorowane przez Zarząd Powiatu Myśliborskiego. Dla prowadzenia kompleksowego i szczegółowego procesu monitoringu strategii powołany zostanie Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju, w którym powinni znaleźć się kierownicy wydziałów/referatów związanych z różnymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego powiatu myśliborskiego. Zostanie również powołany Koordynator ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju.

Do realizacji poszczególnych kierunków działań, czy też zaproponowanych projektów w ich ramach, powoływane będą w razie konieczności Grupy Robocze ds. Realizacji Programu. Grupy robocze powinny mieć charakter otwarty i angażować możliwie najszersze spektrum interesariuszy, jak również przedstawiciele samorządu terytorialnego. Działania wyodrębnionych Grup Roboczych będzie wspierał i koordynował Koordynator ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju

Zadania Koordynatora ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju

- gromadzenie danych i dokumentacji związanej z realizacją Programu,
- prowadzenie monitoringu realizacji Programu,
- organizacja spotkań Zespołu ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju,
- opracowywanie sprawozdań z realizacji Programu i proponowanie działań priorytetowych i korygujących,
- promocja i informacja Programu,
- monitorowanie bieżących trendów w otoczeniu i dokumentach strategicznych wyższych szczebli i dbanie o spójność Programu w tym zakresie,
- wspieranie i koordynacja działań Grup Roboczych ds. Realizacji Programu

Zadania Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju

- uczestnictwo w spotkaniach zespołu,
- dostarczanie danych do monitoringu,
- analiza sprawozdań z realizacji Programu, proponowanie i opiniowanie projektów oraz wskazywanie priorytetowych kierunków działań,
- sprawozdania z monitoringu przed Zarządem Powiatu.

2. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów niniejszego dokumentu strategicznego będzie polegał i stałej i ciągłej obserwacji, systematycznej ocenie oraz modyfikacji kierunków działań w niej zapisanych w przypadku istotnych zmian zachodzących wewnątrz powiatu, jak również w otoczeniu społeczno-gospodarczym w Polsce i na świecie. Monitoring będzie miał na celu uzyskanie

informacji na temat realizacji planowanych działań, a ewaluacja, wykonywana w założonych interwałach czasowych będzie miała na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty prowadzonych działań oraz czy i w jakim stopniu pozwoliły one na realizację celów oraz kierunków działań Programu Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2030. Ewaluacja będzie służyła doskonaleniu działań podejmowanych dla rozwoju powiatu, jak również doskonaleniu jakości tych działań i pogłębianiu odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich interesariuszy.

Monitoring programu będzie prowadzony według następujących zasad:

- zasada wiarygodności – zbierane informacje do monitorowania programu będą pochodziły z wiarygodnych i sprawdzonych źródeł,
- zasada aktualności – informacje będą gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwił będzie podjęcie działań korygujących,
- zasada koncentracji na punktach strategicznych – monitorowanie będzie skupiać się przede wszystkim na tych obszarach strategicznego obszaru, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyień, mogących wywoływać zahamowania w realizacji założeń programu lub ich zatrzymanie;
- zasada koordynacji informacji – monitorowanie będzie prowadzone w taki sposób, aby było skoordynowane z podejmowanymi działaniami i jednocześnie nie wpływało na ich zahamowanie oraz nie przeszkadzało w ich realizacji. Informacje płynące z prowadzonego monitoringu będą docierać do wszystkich zainteresowanych, tak aby umożliwić im właściwe podejmowanie decyzji mających znaczenie strategiczne;
- zasada elastyczności – proces monitorowania będzie elastyczny i zapewniający szybkie reagowanie na zachodzące zmiany, także w przypadku zmian i korekt należy modyfikować system oceny w sposób dostosowany do zmieniających się oczekiwań w przyszłości.

System monitoringu będzie uwzględniał szereg elementów, wynikających z konieczności zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych, ich analizy w oparciu o przyjęte wskaźniki osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych oraz wyznaczonych kierunków działań. Monitoring wykorzystywany będzie przede wszystkim w zarządzaniu procesem wdrażania – umożliwi obserwację i reagowanie na zmieniające się czynniki zewnętrzne i wewnętrzne w stosunku do procesu wdrażania. Ponadto będzie on podstawowym źródłem danych do badań ewaluacyjnych.

Ewaluacja Programu powinna się odbywać systematycznie i w takich odstępach czasu, aby możliwe było wdrożenie rekomendacji z nich wynikających. Wytyczne do ewaluacji zawiera poniższa tabela.

Obszar ewaluacji	Systematyka badań	Kluczowe pytania ewaluacyjne	Proponowane metody/ techniki badawcze
Ocena metodyki wdrażania Programu	Co 3 lata	<ul style="list-style-type: none"> “ Czy powołano w struktury wdrażające i monitorujące Program Rozwoju właściwe podmioty? Czy ta struktura ma charakter trwały? “ Czy właściwie przyporządkowano do poszczególnych elementów struktury zadania i uprawnienia? 	Analiza danych wtórnych oraz ocena podczas spotkań roboczych zespołu

		<ul style="list-style-type: none"> ☞ Czy działania struktur wdrażających i monitorujących są efektywne i skuteczne? ☞ Jakie problemy występują w procesie zarządzania i monitorowania Programu Rozwoju? 	
Ocena efektywności realizacji kierunków działań Programu Rozwoju	Co 3 lata	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Czy realizowane projekty mieszczą się w celach operacyjnych oraz kierunkach działań? W jakim stopniu? ☞ Czy projekty układają się w spójną całość i przyczyniają do realizacji celów strategicznych? ☞ Czy działania realizowane lub przewidziane w ramach projektów pozwolą skutecznie realizować zamierzenia i ostatecznie osiągnąć oczekiwane oddziaływanie? ☞ Czy rezultaty projektów będą miały charakter trwały i będą funkcjonować także po zakończeniu projektów i ustaniu finansowania? ☞ Czy działania i projekty realizowane w ramach Programu są komplementarne? 	Badania danych wtórnych – ewaluacja wewnętrzna
Ocena stanu wdrażania Programu Rozwoju	Co roku	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Czy postawione przed Powiatem wyzwania rozwojowe są brane pod uwagę przy planowaniu działań i realizacji projektów? ☞ Jaki jest poziom realizacji poszczególnych celów strategii? ☞ Jaka jest skuteczność realizacji Programu w stosunku do poprzedniego badanego okresu? 	Analiza danych wtórnych oraz badania za pomocą technik socjologicznych

Źródło: Opracowanie własne

Ewaluacja Programu Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2030 będzie odbywała się według następujących kryteriów:

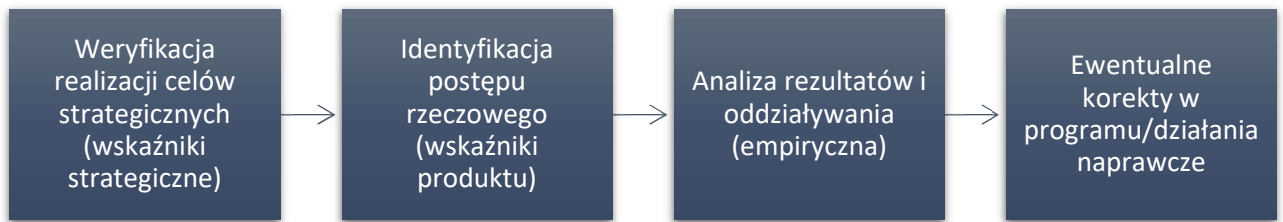
1. Trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele programu odpowiadają zidentyfikowanym problemom na obszarze powiatu
1. Skuteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele programu zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte,
2. Trwałość – pozwala ocenić zdolność do utrzymania się w czasie efektów osiągniętych dzięki wdrożeniu programu.

W proces ewaluacji zaangażowane będą następujące struktury systemu wdrażania:

1. Zarząd Powiatu,
2. Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju,
3. Koordynator ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju,
4. Grupy Robocze powołane do realizacji kierunków działań

Raporty ewaluacyjne przygotowywane będą przez Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Programu Rozwoju (przy ewentualnym współdziałaniu z wykonawcą zewnętrznym), a następnie opiniowane na poziomie operacyjnym systemu wdrażania i poziomie strategicznym.

System wskaźników i monitoring wskaźników

Główne założenia:

- koncentracja na dążeniu do sprostania postawionym wyzwaniom i osiągnięciu wizji rozwoju powiatu,
- szczegółowe monitorowanie realizacji założeń rzeczowych programu,
- postrzeganie efektów realizacji celów strategicznych i operacyjnych przez pryzmat empirii, a nie liczb,
- brak konieczności prowadzenia dodatkowych badań własnych i zleconych (źródła danych: dane wtórne, raporty grup roboczych powołanych do realizacji projektów),
- brak konieczności powoływania osobnego zespołu monitorującego.